

De quo natus est israhel. qui genuit laad-
dan. Qui natus est de quo natus est israhel.
qui genuit israhel. Possessio autem
eorum et habitatio bethel cum filiabus
suis: et contra orientem morantur: ad occi-
dentalem plagam gazet et filie eius:
sichem quoque cum filiabus suis usque asa
et filiabus eius: intra filios quoque ma-
nasse bethsan et filias eius: chanan et
filias eius: mageddo et filias eius: dor
et filias eius. In hijs habitauerunt filij
iosaph: filij israhel. filij aser: iemna et
iesua et isui: et baria et sara soror eorum.
Filij autem baria: heber et melchiel: ipse
est pater barisath. Heber autem genuit ie-
phlat et somer et iochan et sira: sorore
eorum. filij iephath: phodsech et chamaal
et asoph. filij filij iephath. Porro filij
somer: ahi et roaga et iaba et aram.
filij autem helem fratris eius: supha
et iemna et selles et amal. filij supha:
sue: aruaphed et sua et beri et ianra
holor et od et sama et salusa et iechran
et bea. filij iether: iephone et phasphe
et ara. filij autem olla: aree et auithel et
reha. Omnes hijs filij aser: principes
cognationum electi atque fortissimi duces
duri. Numerus autem eorum etatis est apta
esset ad bellum: viginti milia. **viij**

Beniamin autem genuit bale primogenitum suum: asbal secundum ahara
tercium: noaba quartum: et rapha quintum.
fueruntque filij bale addaor et gree et abi-
ud: abihue quoque et neman et ahoze sed
et gree et sephuphan et uram. filij sunt
filij ahod: principes cognationum
habitantium in gabaa: qui translati
sunt in manath. Mooman autem et
achia et gree ipse transtulit eos: et genuit
osae et ahud. Porro saarahim ge-
nuit in regione moab: postquam dimisit

usum et bara uxores suas. Genuit au-
tem de odes uxore sua iobab et sebua et
mosa et molchom iehus quoque et se-
thia et marinach. filij sunt filij eius prin-
cipes in familijs suis. Melchum vero
genuit achitob et elphaal. Porro filij
elphaal: heber et misaam et samad.
Ipsius edificavit onoz et lod et filias eius.
Bara autem et samma principes cogna-
tionum habitantium in ahialon. filij su-
gaurent habitatores geth. Et haio
et selar et iherimoth et zabadia et arad
et heber: nichahel quoque et iespha et io-
aa: filij baria. Et zabadia et mosollā
et ezei et heber et elamari et iezia et
iobab: filij elphaal. Et iadim et zachri
et zabdi et heligenai et seletai et heliel
et adaia et baria et samarath: filij se-
mer. Et iesphan et heber et heliel et ab-
don et zachri et hanan et anania et aila
et anachphia et iephdaia et phanuel:
filij selar. Et samari et soona et oth-
lia et iedia helia et zachri: filij ieroam.
filij patriarche et cognationum principum
qui habitauerunt in iherusalem. In ga-
baon autem habitauerunt abigabaon et
nomen uxoris eius maacha: filiusque
ius primogenitus abdon et sue et ois
et baal et nadab: gedur quoque et ahio
et zachet et macelloth. Et macelloth
genuit samaa. Habitaueruntque ex ad-
uerso fratrum suorum in iherusalem
cum fratribus suis. Mer autem genuit
ois: et ois genuit saul. Porro saul ge-
nuit ionathan et melchiel et abima-
dab et helbaal. filius autem ionathan
meribbaal: et meribbaal genuit nicha.
filij nicha: phiton et melch et thara-
ahaz: et ahaz genuit ioada et ioa-
da genuit almoth et asmoth et zanni.
Porro zanni genuit mosa et mosa
genuit baana: cuius filius fuit rapha

De quo dicitur: et elasa. qui genuit asel. Por-
ro asel seque filij fuerunt hijs nominibus:
ezricā: bocheru: israhel: saria: abadia-
anan. Omnes hijs filij asel. filij autem
esrech fratris eius: ulam primogenitus: et
hys scds: et heliphaleth ierus. fueruntque
filij ulam viri robustissimi: et magno
robore tenentes arcu et multos habentes fi-
lios ac nepotes: usque ad centum quinquaginta
milia. Omnes hijs filij beniamin.
Universus ergo israhel dicitur: **U**niversus
eratus est: et summa eorum scripta
est in libro regum israhel et iuda trans-
lati sunt in babilonem propter deli-
ctum suum. Qui autem habitauerunt
primum in possessionibus et in urbibus su-
is israhel et sacerdotes et leuite et nathin-
nei: commorati sunt in iherusalem filijs
iuda et de filijs beniamin. De filijs quoque
ephrain et manasse othai filius ami-
ud: filius emri: filij omrai filij bonni.
De filijs phares filij iuda: et de filoni:
asafa primogenitus et filij eius. De
filijs autem zara: iehuel et fratres eorum
secenti nonaginta. Porro de filijs ben-
iamin: salo filius mosollā filij odnia
filij asana: et iobama filius ieroam
et belam filius ozi filij mochori et mo-
sollam filius saphacie filij rahuel: filij
iebanie et fratres eorum per familias suas
nongenti quinquaginta sex. Omnes
hijs principes cognationum: per domos
patrum suorum. De sacerdotibus autem
redaia ioharib et iachin azarias et fi-
lius helchir filij mosollam filij saddoch
filij meraioth filij achitob ponasque do-
mus dei. Porro adaia filius ieroam
filij phasor filij melchia et maasia filius
adibel filij iezra filij mosollam: filij
mosollamoth filij enmer: fratres quoque
eorum principes per familias suas mille
septingenti sexaginta fortissimi robore

ad faciendum opus ministerij in domo
dei. De leuitis autem semeia filius assub
et filij ezricam filij asedia de filijs me-
rari. Barbachar quoque carpentarius
et galal et mathania filius nicha filij
zechri filij azaph et obdia filius seme-
ie: filij galal: filij ydithum: et barachia
filius asa filij helcana qui habitavit in
artisa nethophati. Janitores autem sel-
lum et achub et chelmon et ahiman:
et frater eorum sellum princeps: usque
ad illud tempus in porta regis ad o-
rientem observabant per vias suas de
filijs leui. Sellum vero filius chore fi-
lij abiasaph filij chore cum fratribus
suis: et domo patris sui. filij sunt chore
super opera ministerij: custodes vesti-
bulorum tabernaculi et familie eorum per
vires castros domini: custodientes in-
troitum. fines autem filius eleazar
erat dux eorum coram domino. Porro zach-
arias filius mosollamia ianitor porte
tabernaculi testimonij. Omnes hijs ele-
cti in ostiarios per portas ducenti duo-
decim et descripti in villis proprijs: quod
constituerunt dauid et samuel videns
in fide suam ipsos et filios eorum in
ostijs domus domini et in tabernaculo vi-
ribus suis. Per quatuor ventos erant
ostiarum id est ad orientem et ad occiden-
tem et ad aquilonem et ad austrum: fra-
tres autem eorum in viculis morabantur
et veniebant in sabbatis suis de templo
usque ad tempus. filij quatuor leui-
tis creditus erat omnis numerus ia-
nitorum: et erant super sedras et the-
sauros domus domini. Per girum
quoque templi domini morabantur in cu-
stodijs suis: ut cum tempus fuisset ipsi
mane aperirent fores. De horum grege
erant et super vasa ministerij. Ad nu-
merum enim et inferebantur vasa et

efferebant. De ipis et qui credita habebant utensilia sanduarij: perant sile et vino: oleo et thuri: aromatis. filij autem sacerdotu ungenta re aromatis conficiebant: et matharias leuites primogeniti: sellum chorite prefatus totu: que in sartagine fegetant. Porro de filijs saath fratibz eorum super panes erant positionis: ut semper novos p singla sabbata ipararet. Hii sunt principes cantoz: p familias leuitarum qui in reedris morabantur: ita ut die ac nocte iugiter suo ministerio deservirent. Capita leuitar p familias suas principes manserunt i iherlm. In gabaon aut comorati sunt pater gabaon iahiel: et nomen uxoris eius maacha. filius primogeniti eius abdon: et sur et ris: et baal: et ner et nadab: gedor quoq: et ahio: et zacharias: et macelloth. Porro macelloth genuit femmaan. isti habitauerunt regione fratru suoru in iherlm cu fratribz suis. Mer aut genuit ris: et ris genuit saul. Et saul genuit ionathan: et melchisue et aminadab: et elbaal. filius autem ionathan meribbaal: et meribbaal genuit micha. Porro filij micha: phiton et melech et thara et ahaz. Ahaz autem genuit iara: et iara genuit alamarth et azmoth et zamri. Zamri autem genuit mosa: mosa vero genuit baana cuius filius raphaia genuit elasa: de quo ortus est asel. Porro asel sex filios habuit hys nominibus: ezricam bocheri imabel saria obdia anan. Hii filij asel.

Philistin autem pugnabant contra israhel: fugeruntq: viri israhel palestinos et reciderunt vulnerati in monte gelboe. Cumq: appropinquassent philistei psequentes saul et filios eius: percussit ionathan et

aminadab et melchisue filios saul. Et aggravatum est pressu contra saul: inveneruntq: eu sagittarij: et vulneraverunt iachis. Et dixit saul ad armiger suu. Evagina gladiu tuu et interfice me: ne forte veniant in circummisi isti et illudat michi. Noluit autem armiger eius hoc facere: timore perterritus. Arripuit ergo saul ensen: et irruit in eum. Quod cum vidisset armiger eius videlicet mortuu esse saul: irruit etiam ipse in gladium suu et mortuus est. Interijt ergo saul et tres filij eius: et omnis domus illius pariter concidit. Quod cum vidisset viri israhel qui habitabant in campetribz fugerunt: et saul et filij eius mortuus decesserunt urbes suas et huc illucq: dispersi sunt: veneruntq: philistin et habitaverunt in eis. Die igitur altero detrahentes philistin spolia reloru: invenerunt saul et filios eius iacentes in monte gelboe. Cumq: spoliassent eum et amputassent caput armilq: nudassent: miserunt in terra sua ut circumficeretur et ostenderet volor templis et populis. Arma autem eius confecerunt in fano dei sui: et corpus affixerunt in templo dagon. Hic cum audissent viri iabes galaad omnia scilicet que philistin fecerat sup saul: consurrexerunt singli viroz fortij: et miserunt cadavera saul et filiorum eius: attuleruntq: ea in iabes et sepelierunt ossa eorum subter quercum que erat in iabes: et ieiunaverunt septem diebus. Mortuus est ergo saul propter iniquitates suas: eo q prevaricatus sit mandatum domini quod preceperat: et custodierat illud: sed insup etiam philistinam consuderat nec speraverat in dno: propter qd interfecerat eum: et attulit regnu eius ad david filiu ysai.

Congregatus est igitur omnis israhel ad david in hebron dicens. Quis dnm sumus: et caro tua. Hic quoq: et nudifecit cum adhuc regnaret saul: tu eras qui educebas et introducebas israhel. Tibi eni dixit dñs deus tuus. Tu pascas populu meu israhel: et tu eris princeps super eum. Venerunt ergo omnes maiores natu israhel ad regem in hebron: et misit david cum eis sedus coram domino. Et reversus est regem super israhel: iuxta sermonem dñi que locutus est in manu samuhel. Absijt quoq: david et omnis israhel in iherlm. Hic est iebus: ubi erant iebusei habitatores terre. Dixeruntq: qui habitabant in iebus ad david. Non ingredieris huc. Porro david cepit arcan syon: que est civitas david. Dixeruntq: Viri qui percussit iebuseum i primis: erit princeps et dux. Ascendit igitur primus ioab filius zacur: et factus est princeps. Habitavit autem david in arce: et idcirco appellata est civitas david. Edificavitq: urbem in circuitu a mello usq: ad girum. Ioab autem reliqua urbis restituit. Proficiebatq: david vadens et crescens: et dñs regeratum erat cu eo. Hii principes viroz fortij david: q adiuvaverunt eum ut rex fieret super omnem israhel iuxta verbu domini qd locutus est ad israhel: et iste numerus robustoz david. Iselaam filij ahamonij: princeps inter triginta. Iste levavit hastam suam sup trecentos vulneratos: una vice. Et post eum eleazar filius parui eius ahiores: qui erat inter tres potentes. Iste fuit cu david in aphec domini: quando philistin congregati sunt ad locum illu in pressu. Et erat ager regionis illius: plenus odor: fugebatq: populus a facie philistinorum. Hii

revertunt in medio agri: et defenderunt eum. Cumq: percussissent philisteos: dedit dominus salutem magnam populo suo. Descenderunt autem tres de triginta principibz ad petram in qua erat david ad speluncam otollam: quando philistin fuerant castrametati i valle raphaim. Porro david erat in pressu: et statio philistinoru in bethleem. Desideravit igitur david: et dixit. Si quis daret michi aquam de cisterna bethleem: que est in porta. Tres ergo isti per media castra philistinor perrexerunt: et hauscerunt aquam de cisterna bethleem que erat in porta: et attulerunt ad david ut biberet. Qui noluit: sed magis libavit illam domino dicens. Ablit ut in conspectu dei mei hoc faciam: et sanguine viroz istoz bibam: quia in periculo animar suar attulerunt michi aqua. Et ob hac causam noluit bibere. Hec fecerunt tres robustissimi. Abisai q: frater ioab ipse erat princeps reiu: et ipse levavit hastam suam contra trechos vulneratos: et ipse erat inter tres nominatissimi: inter tres scilicet: inditus et princeps eoz. Veruntamen usq: ad tres primos non pervenerat. Banaia filius ioiade viri robustissimi qui multa opera preerat de capsezel: ipse percussit duos arbel moab. Et ipse descendit et interfecit leonem in media cisterna tempore nivis: et ipse percussit viru egipciu: cuius statura erat quinq: cubitoru: et habebat lanceam ut liciatorum regnuu. Descendit igitur ad eu cu virga: et rapuit hastam quam tenebat manu: et interfecit eu hastam sua. Hec fecit banaia filius ioiade: qui erat inter tres robustos nominatissimos: inter triginta primos. Veruntamen ad tres usq: non pervenerat. Posuit autem eu

dauid ad auriculā suā. Porro fortissi-
mi viri i exercitu: asahel frater ioab. et
eleanan filius patru eius de bethleem:
sammoth arcodites. helles plonites.
iras fili⁹ accres thecutites. abiezzer ana-
tothites. subothai vsantes ilai abothi-
tes. marai nepharites. heleth filius
baana nepharites. ethai fili⁹ ribai
de gabaath filiorū beniamin: banaia
pharathonites. hurai de torrente ga-
az: abiel arabathites. azmoth baura-
nites. eliaha salabonites. filij assen ge-
zoni. ionathan filius saie arariches.
ahiam filius sathar arariches. eliphal
fili⁹ ur: epher meherathites. ahia phel-
lonites. ezo carmelites. naarai filius
azbi: iothel frater nathan. nubaar fili⁹
agurai. seleth ammonites. naarai le-
rothites. anniger ioab filij saruie: ira⁹
ietheus. gareb iether⁹. urias hehe⁹:
zabad filius oolir. adyna filius sechar
rubenites princeps rubenitar. et cum
eo triginta haanan fili⁹ macha. et iosa-
phat mathanites. ozia⁹ altharothites.
seumma. et iahihel filij hothan arao-
rites. iedihel filius zamri et ioha frater
e⁹ thosaites. helihel mahumites et ier-
bai. et ioloia filij elnaem. et iechma mo-
abite. elihel et oled. et iahihel de masobia.

Hij quoque venerunt ad dauid. **XX**
In sicleg cū adhuc fugeret saul
filium eis: qui erat fortissim⁹ et egregi⁹
pugnatores: tendentes arcū et utraq;
manu fundis saxa iacientes: et dirigen-
tes sagittas. De fratribz saul eg benia-
min. Princeps abiezzer et ioas filij sa-
maa. gabaathites. et iahihel et phalleth
filij azmoth et baracha et iehu anath-
rites. samaias quoque gabaonites. for-
tissimus inter triginta. et sup triginta:
jeremias et ihezihel et iohannan. et ie-
zabad gadrothites. et luzai et ierimoth

et baalia et samaria et sapharia. ara-
phites. Delcana et ielia. et azrahel et
iozer et iestaam de carem: iola q;
zabadia filij ioroam de gedor. Sed et
de gaddi transfugerūt ad dauid cum
luceret in deserto. viri robustissimi et
pugnatores optimi: tenentes clipeū et
hastam. facies eorū quasi facies leo-
nis: et veloces quasi rapree i montibz.
Ezer princeps: obdias soas. eliab ter-
tius. malmana secus. ieremias quin-
tus. ethi sextus. heliel septimus. iohan-
nan octavus. helzabad nonus. ieremi-
as decimus. bathanai undecim⁹. Hij
de filijs gad: princeps exercit⁹. Nonis-
simus centum militibz preerat: et maxi-
mus mille. Hi sunt qui transierunt
iordanem mense primo quāto inunda-
re consuevit sup ripas suas: et omnes
fugerunt qui morabantur in valli-
bus ad orientalem plagam et occiden-
talem. Venerunt aut et de beniamin
et de iuda ad presidium in quo mora-
batur dauid. Egredulq; est dauid ob-
uiam eis et ait. Si pacifice venistis ad
me. ut auxiliemini michi: cor meum
iungatur vobis. Si aut insidiamini
michi pro aduersarijs meis: cum ego
iniquitatem in manibz non habeam:
videat deus patrum vrorū et iudicet.
Spīr⁹ vero dñi induit abisai prin-
cipem inter triginta. et ait. Qui sumus
o dauid: et tecum fili isai. Pax pax tibi:
et pax adiutoribz tuis. Te enim adiu-
uat deus tuus. Suscepit ergo eos da-
uid: et constituit principes curie. Por-
ro de manasse transfugerunt ad dauid
quando veniebat cū philistinim adue-
sus saul ut pugnaret et nō dimicavit
cum eis: quia inito consilio remiserūt
eum principes philistinorū dicentes.
Periculo capitis nostri reuertetur ad

dominū suū saul. Quādo igit reuer-
sus est in sicleg transfugerunt ad eū de
manasse ednas et iozabab et iedihel
et michahel et ednas et iolabath et he-
liu et salathi. principes milium i ma-
nasse. Hij prebuerūt auxiliū dauid
adūsus latrūculos. Omnes enī erant
viri fortissimi: et facti sūt principes in
exercitu. Sed et per singulos dies venie-
bāt ad dauid. ad auxiliandū ei: usq;
dū fieret grandis numer⁹ quasi exerci-
tus dei. Hic quoque ē numerus princi-
pum exercitus qui venerunt ad dauid
cum esset in hebron: ut transirent re-
gnum saul ad eū iuxta verbū domini.
Filij iuda portantes clipeū et hastam:
seu milia octingenta egrediū ad piliū.
De filijs symeon: virorū fortissimorū
ad pugnandū septem milia centum.
De filijs leui: quatuor milia septuaginta.
Ioiada quoque princeps de stirp aarō:
et cū eo tria milia septingenti. Sadoch
etiam puer egregie indolis: et domus
patris eius princeps viginti duo. De
filijs aut beniamin fratribz saul: tria
milia. Magna enim pars eorū adhuc
sequebatur domū saul. Porro de filijs
ephraim viginti milia octingenti: for-
tissimi robore: viri nominati i cōgna-
tionibz suis. Et ex dimidia tribu ma-
nasse decem et octo milia: singuli p no-
mina sua venerūt et constituerunt regē
dauid. De filijs quoque ysachar viri eru-
diti qui nōverāt singula tempora ad
precipiendū qd facere deberet israel:
principes ducenti. Omnes aut reliqua
tribus eorū consiliū sequebantur. Por-
ro de zabulon qui egrediebantur ad
presidium et stabant in acie instructi ar-
mis bellicis. quinquaginta milia ve-
nerunt in auxiliū: nō in corde dupli-
ci. Et de neptalim principes mille et

cum eis instructi clipeo et hasta vigin-
ta et septem milia. De dan etiam ppa-
rati ad presidium: viginti octo milia se-
centi. Et de aser egredientes ad pugna
et in acie prouocantes: quadraginta
milia. Trans iordanem aut de filijs ru-
ben et de gad. et dimidia parte tribus
manasse: instructi armis bellicis. cen-
tum viginti milia. Omnes isti viri bel-
latores egrediū ad pugnandū corde
perfecto: venerunt in hebron: ut consti-
tuerent regem dauid. super universum
israhel. Sed et omnes reliqui eg israel
uno corde erant ut reg fieret dauid: fue-
runtq; ibi apud dauid tribus diebus
comedentes et bibentes. Preparauerāt
enim eis fratres sui. Sed et qui iuxta
eos erant usq; ysachar et zabulon et
neptalim. afferebant panes in alinis
et camelis et mulis et bubz ad vescen-
dum. farinā palatas vnam pallam
vinum oleū boues arces ad omne
copiā. Gaudent quippe erat i isrl. **XXI**
Fuit aut consiliū dauid cum tribuni⁹
et centurionibz et universis principi-
bus: et ait ad omne cētū israhel. Si
placet vobis. et a domino deo nostro
egredietur sermo quem loquor: mita-
mus ad fratres nostros reliquos in
universas regiones israhel. et ad sacra-
dotes et levitas qui habitant in subur-
banis urbū: ut cōgrediantur ad nos:
et reducamus archam dei nostri ad
nos. Non enim requisivim⁹ eam in
diebus saul. Et respondit universa
multitudo ut ita fieret. Placuerat enī
sermo omni populo. Congregavit ergo
dauid cūctū israhel a syon egipci. usq;
dum ingrediaris emach: ut adduce-
ret archam dei de cariothiarim. Et a-
scendit dauid et omnis vir israhel ad
collem cariothiarim que est in iuda:

ut afferet inde archam domini dei se-
dentis super cherubin ubi inuocatum
est nomen eius. Imposueruntq; archā
dei sup plaustrum nouū de domo am-
minadab. Oza aut et fratres eius mi-
nabant plaustrū. Porro dauid et om-
nes israel ludēbat coram deo omni
virtute in canticis et in choris et psal-
teris et tympanis et cimbaliis et tubis.
Cum autē puenissent ad arē thidon-
terendit oza manū suā ut sustine-
ret archam: hos quippe lasciuens pau-
lulum indinauerat eā. Iratus ē itaq;
dn̄s contra oza et percussit eum eo
quod tetigisset archam: et mortuus ē
ibi coram dn̄o. Contristatusq; est da-
uid eo qd diuississet dn̄s oza: voca-
uitq; locū illū diuissio oze usq; in pre-
sentem diem. Et cinnit deū tunc tem-
poris dices. Quomodo possum ad me
introducere archam dei? Et ob hanc
causā nō adduxit eā ad se: h̄c ē in ciui-
tatem dauid: sed auertit i domū obede-
dom gethei. Māsit ergo archa dei in do-
mo obededom tribz mensibz: et benedi-
xit dn̄s domui ei: et omnibz q̄ habebat.

Misit quoq; hiram rex tyri
nuntio ad dauid: et ligna cedri-
na et artifices parietū lignorūq; ut edi-
ficarent ei domū. Cognouitq; dauid
eo quod confirmasset eum dn̄s i regē
super israel: et subleuātū est regnum
suū super populum eius israel. Accepit q;
dauid alias uxores in iherusalem: ge-
miniq; filios et filias. Et h̄c nomina
eorū q̄ nati sunt ei in iherusalem. Sam-
ma et sobab nathan et salomon iethar
et elisur et eliphaleth noga quoq; et na-
pheg et iaphie elisama et baliada et
eliphaleth. Audientes autem philisti-
ni eo qd undus esset dauid in regem
sup uniuersū israel: ascenderūt omnes

ut querecent eū. Quod cū audisset da-
uid: egressus est obuiam eis. Porro
philistiim uenientes diffusi sunt i ual-
le raphaim. Consultuitq; dauid dn̄m
dicens. Si ascendam ad philisteos: et
si trades eos in manu mea? Et dixit
ei dominus. Ascende et tradam eos in
manu tua. Cūq; illi ascendissent in
baalpharasim: percussit eos ibi dauid
et dixit. Diuissit de⁹ inimicos meos p
manū meā sicut diuidūtur aquę:
idcirco vocatū ē nomen loci illi baal-
pharasim. Dereliqueruntq; ibi deos
suos: quos dauid iussit reguri. Filia
etiā vice philistiim irruerunt: et diffusi
sunt in ualle. Consultuitq; rursum da-
uid deum: et dixit ei deus. Non ascen-
das post eos: recede ab eis et uenies
cōtra illos ex aduerso p̄toris. Cūq; audi-
eris sonitū gradientis i cacumine pro-
ruum: tūc egredieris ad bellū. Egressus
est enī deus ante te ut p̄ueniat castra phi-
listim. Iussit ergo dauid sicut p̄cepit
ei de⁹: et percussit castra philistinorū de
gabaon usq; gazera. Diuulgatus ē
nomen dauid in uniuersis regionibz: et
dn̄s dedit paucis ei⁹ sup omnes gentes.

Fecit quoq; sibi domos in
ciuitate dauid: et edificauit locū
arche dei: et tenditq; ei tabernaculum.
Tunc dixit dauid. Illicitū est ut a quo-
cūq; ponatur archa dei: nisi a leuītis
quos elegit dominus ad portandum
eam: et ad ministrandū sibi usq; in
teritum. Congregauitq; uniuersum
israel in iherusalē: ut afferatur archa
dei in locum suū quē parauerat ei:
necron et filios aaron et leuitas. De
filijs caath uirhel princeps fuit et fra-
tres eius ducenti triginti. De filijs me-
rach: asai princeps et fratres eius
ducenti triginti. De filijs geson: iohel

et fratres ei⁹ centum triginti. De filijs
elisaphan: semelias princeps et fratres
eius ducenti. De filijs hebron: elihel
princeps et fratres eius octoginta. De
filijs ozihel: aminadab princeps et fra-
tres eius centi duodecim. Vocauitq;
dauid sadoch et abiatthar sacerdotes et
leuitas: uirhel: asaiam: iohel semelias
elihel et aminadab: et dixit ad eos. Vos
qui estis principes familiarū leuiticarū:
sanctificamini cū fratribz uris: et affe-
re archam dn̄i dei israel ad locū qui
ei paratus est: ne ut a principio quia
nō eratis presbiteres percussit nos dn̄s:
sic et nunc fiat. Illicū quid nobis a-
gentibz. Sanctificati sumus sacer-
dotes et leuitę: ut portaremus archam do-
mini dei israel. Et tulerūt filij leui ar-
cham dei sicut p̄cepit moyses iuxta
uerbum dn̄i humeris suis in rethibus.
Dixitq; dauid principibus leuitarū: ut
constituerent de fratribz suis cantores
in organis musicorū: nablīs uidelicet
et liris et cimbaliis: ut resonaret in excel-
sis sonitus leticie. Constitueruntq; leui-
tas heman filiū iohel: et de fratribz
eius asaph filiū barachie: de filijs ve-
ro merari fratribz eorū: ethan filiū cha-
saie et cum eis fratres eorū. In secundo
ordine: zachariam et ben et iasihel et
semiramoth: et iehihel et ani: heliab et
banaia et maasiam et mathathias
et eliphalu et macenias et obededom et
ieihel ianitores. Porro cantores he-
man: asaph: et ethan in cimbaliis ceteri
concepātes. Zacharias autem et ozi-
hel et semiramoth: et iasihel et ani eli-
ab et maasias et banaias in nablīs
archana cantabant. Porro mathathi-
as et eliphalu et macenias: et obede-
dom: et iehihel et ozaia i citharis pro o-
stina canebāt epinichion. Ethonenias

autem princeps leuitarū: p̄phetie p̄erat:
et ad precinendam melodiam. Erat
quippe valde sapiens. Et barachias et
helcana: ianitores archę. Porro sebe-
nias et iolaphat et nathanahel et ama-
sai et zacharias et banaias et eliezzer
sacerdotes clangebant tubis corā ar-
cha dei: et obededom et abias erant
ianitores archę. Igitur dauid et omnes
maiores natu israel et tribuni: ierūt ad
deponendam archā fedis dn̄i de domo
obededom: cū leticia. Cūq; adiuisset
deus leuitas qui portabant archam fe-
dis domini: immolabantur septem
thauris et septē arietes. Porro dauid
erat indutus stola billina: et uniuersi
leuitę q̄ portabāt archam fedis cāto-
resq; et thonenias princeps p̄phetie
inter cantores. Dauid aut indutus
erat r̄phor lineo. Uniuersusq; israel
deducebat archā fedis domini: in iu-
bilo et sonitu bucinę et tubis et cimbali-
is et nablīs et citharis c̄cepātes. Cūq;
peruenisset archa fedis dn̄i usq; ad
ciuitatē dauid: michol filia saul p̄pi-
etis p̄ fenestā uidit regē dauid saltan-
tem atq; ludantē: et despectū eū i corde suo.

Attulerūt igitur archam
dei et constituerunt eam i medio
tabernaculi quod ceciderat ei dauid:
et obrulerūt olocausta et pacifica corā
deo. Cūq; compleret dauid offerens
olocausta et pacifica benedixit populo
in nomine domini: et diuissit uniuersū
p̄ singulos a uiro usq; ad mulierē
totam panis: et partē alle carnis bu-
bale: et fexam oleo similā. Constituit
q; coram archa domini de leuitis qui
ministrarent et recordarentur operum
eorū: et glorificarent atq; laudarent do-
minum deum israel: asaph principē
et secundum eius zachariam. Porro

iahihel et semiramoth. et iehiel. et mathathiam. et eliab. et banaiam. et obedom. iehiel. sup organa psalterij et li-
ras: asaph aut ut in cimbaliis psona-
ret: banaiam vero et asaph sacerdotes.
canere tuba iugiter coram archa federis
dñi. In illo die fecit dauid principē ad
confitendū dño asaph et fratres eius.
Confitemini dño et inuocate nomen
eius: notas facite in pphs adinuenti-
ones eius. Cantate ei et psallite ei. et
narrate omnia mirabilia eius: lauda-
te nomen sanctum ei: letetur cor que-
rentium dñm. Querite dñm et virtutē
eius: querite faciem eius semper. Recor-
damini mirabiliū ei⁹ que fecit. signorū
illius et iudiciorum oris ei⁹. Semen
israhel serui eius: filij iacob electi eius.
Ipse dñs deus noster: in uniuersa ter-
ra iudicia eius. Recordamini in sempi-
ternum pacti eius: sermonis quē prece-
pit in mille generationes. Quē p̄pigit
cum abraham et iuraueri illius cum
ysaac. Et cōstituit illud iacob in pre-
ceptum: et isrl in pactum sempiternum
dicens. Tibi dabo terram chanaan. su-
niculū hereditatis vestre. Cum essent
pauci numero. parui et coloni eius. Et
transierunt de gente in gentem: et de re-
gno ad populū alterū. Non dimisit
quemq; calumniari eos: sed inceptavit
pro eis reges. Nolite tangere cistos
meos: et in pphs meis nolite mali-
gnari. Cantate dño omnis terra: an-
nunciate e⁹ die in diem salutare eius.
Marate in gentib⁹ gloriā eius: et in
cunctis populis mirabilia eius. Quia
magis domin⁹ et laudabilis nimis:
et horribilis sup omnes deos. Omnes
enim dñj p̄p̄orū ydola: dñs aut celos
fecit. Confessio et magnificētia corā
eo: fortitudo et gaudium in loco eius.

Afferte domino familie populoꝝ
afferte dño gloriā et impetū: date
domino gloriā nomini ei⁹. Reuere sa-
crificium et venite in conspectu eius: et
adorate dñm in decore sancto. Com-
ueatur a facie eius omnis terra: ipse
enim fundauit orbem immobile. Letetur
celi et regulet terra: et dicant in nati-
onib⁹ dominus regnauit. Toner ma-
re et plenitudo eius: reguletur ager et oīa
que in eis sunt. Tunc laudabit ligna
salus coram dño: quia venit iudica-
re terram. Confitemini dño quoniam
bonus: quoniam in eternū misericordia
eius. Et dicite: salua nos deus salua-
tor noster: et congrega nos et erue de
gentib⁹: ut confiteamur nomini san-
cto tuo: et regulemur in carminib⁹ tuis.
Benedictus dñs de⁹ israhel ab eternū
usq; in eternū: et dicat oīs p̄p̄la amen
et ymnium deo. Dereliquit itaq; ibi co-
ram archa federis dñi asaph et fratres
eius: ut ministraret in conspectu archę
iugiter p singulos dies et vires suas.
Porro obedetom et fratres eius lega-
gintaodo et obedetom filij ydithun
et oīa cōstituit ianitores. Badoth
autem sacerdotem et fratres eius sacer-
dotes coram tabernaculo domini in-
egressi quod erat in gabaon: ut offer-
rent olocausta domino super altare
olocaustomatis iugiter mane et ves-
pere: iuxta omnia que scripta sunt in
lege domini quā precepit israhel. Et
post eum: heman et ydithun et reliqui
electos. vniquemq; vocabulo suo ad
confitendū dño qui in eternū misericordia
ei⁹. Heman q; et ydithun canētes tuba
et quatuor cimbala et oīa musicorū or-
gana ad canendum domino. filio
aut ydithun fecit esse portarios. Bene-
dict⁹ ē oīs p̄p̄la i domū suam: et dauid

ut benedicere etiā domui sue. **xvii**
Cum autē habitaret dauid i domo
sua: dixit ad nathan p̄phetā. Ec-
ce ego habito in domo cedrina: archa
autē federis domini sub pellib⁹ est. Et
ait nathan ad dauid. Omnia que i cor-
de tuo sunt fac: dominus enim tecum
est. Agitur node illa factus est sermo
dñi ad nathan dicens. Vade et loque-
re dauid seruo meo. Hec dicit domin⁹.
Non edificabis tu michi domum ad
habitandum. Neq; erit mansi i domo:
eo tempore quo eduxi israhel de terra
egypti usq; ad hanc diem: sed fui semp
mutans loca tabernaculi. et i tentorio
manens cum omni isrl. Nunquid lo-
cutus sū saltem vni iudici israhel q̄b⁹
preceperam ut pasceret p̄p̄m meum. et
dixi quare nō edificasti michi domū
cedrinam? Nunc itaq; sic loqueris ad
seruū meū dauid. Hec dicit dominus
exercituum. Ego tuli te cum in pascuis
sequereris gregem. ut esses dux populi
mei israhel: et fui tecum quocumq; per-
registi: et interfeci omnes inimicos tuos
corā te: feciq; tibi nomen quasi vnus
magnorū qui celebrantur in terra. Et
dedit locum populo meo israhel. Plan-
tabitur et habitabit in eo. et ultra non
commouebit: nec filij iniquitatis at-
terent eos sicut a principio. et diebus
quib⁹ dedi iudices populo meo israhel:
et humiliavi vniuersos inimicos tuos.
Annuncio ergo tibi. quod edifica-
turus sis tibi domus domū. Tuncq;
impleueris dies tuos ut vadas ad pa-
res tuos: suscitabo semen tuū post te
quod erit de filiis tuis. et stabiliam re-
gnum ei⁹. Ipse edificabit michi domū
et firmabo solium eius usq; in eternū.
Ego ero ei in patrem: ipse erit michi i
filium: et misericordiā meā nō auferam

ab eo sicut abstuli ab eo qui ante te fuit.
Et statua eū in domo mea: et in regno
meo usq; in sempiternum: et chronus
ei⁹ erit firmissimus impetui. Iuxta
omnia verba hec. et iuxta uniuersam
visionem istam: sic locut⁹ est nathan
ad dauid. Tuncq; venisset rex dauid et
sedisset corā domino: dixit. Quis ego
sum domine deus. et que domus mea.
ut prestares michi talia? Sed et hoc
parum visum ē in conspectu tuo. Ideo
q; locutus es super domū serui tui etiā
in futurū: et fecisti me sp̄dabilem super
omnes homines. Domine deus me⁹
quid ultra addere potest dauid cum ita
glorificaueris serui tui et cognoue-
ris eum? Domine p̄pter famulū tuū
iuxta cor tuū fecisti omne magnificen-
tiam hanc: et nota esse voluisti uniuersa
magnalia. Domine non ē simili-
tus: et non est alius deus absq; te et o-
mnib⁹ quos audiui⁹ aurib⁹ nris.
Quis enim est alius ut p̄p̄la tuus isrl.
gens vna in terra ad quā p̄p̄git deus
ut liberaret et faceret p̄p̄m sibi: et ma-
gnitudine sua atq; terroribus eiceret
nationes a facie eius quē de egipto li-
beraret? Et posuisti populū tuum isra-
hel tibi in populū usq; in eternū: et
tu domine factus es deus eius. Nunc
igitur domine sermo quē locutus es
famulo tuo et super domum eius. con-
firmetur impetum: et fac sicut locu-
tus es: permaneatq; et magnificetur
nomen tuum usq; in sempiternum: et
dicatur domin⁹ exercitū de⁹ israhel.
et domus dauid serui ei⁹ permanens
coram eo. Tu enim dñe deus me⁹ re-
uelasti auriculam serui tui. ut edifica-
res ei domum: et idcirco inuenit locus
tuus fiduciam ut orer corā te. Nunc
ergo dñe tu es deus et locut⁹ es ad euū

tum tanta beneficia: et cepisti benedicere do-
mini serui tui ut sit semper cora te. Te enim
dñe benedicere benedicta erit in perpetuum.
Adum est aut post hec ut **XXIIII**
prouideret dauid philistin et hu-
miliaret eos: et tolleretur geth et filias ei
de manu philistin: prout et moab
et fierent moabite serui dauid: offeren-
tes ei munera. Eo tempore percussit da-
uid etiam adadezer regem soba regionis e-
math: quando precepit ut dilataret impe-
rium suum usque ad flumen eufraatem. Le-
git ergo dauid mille quadrigas eius
et septem milia equitum ac viginti milia
viroz peditum. Subtraxit quoque omnes
equos curruum: exceptis centis quodrigis
quas reseruauit sibi. Suppedit autem
et serus damascenus: ut auxiliu prebe-
ret adadezer regi soba. Sed et huius
percussit dauid viginti duo milia viro-
rum. Et posuit milites in damasco: ut
serua quonque seruiret sibi et offeret mu-
nera. Adiuu quoque dñs eum in cunctis
ad que preceperat. Tulit et dauid phare-
tras aureas quas habuerat serui ada-
dezer: et attulit eas in iherusalem: necnon
de thebet et thum: vbi adadezer etis
plurimum: de quo fecit salomon mare
mru et columnas: et vasa enea. Quod
cum audisset etpu rex emath: percussit
videlicet dauid omne exercitu adadezer
regis soba: misit aduram filium suum
ad regem dauid: ut postularet ab eo pa-
cem: et congratularet ei eo quod percus-
sisset et repugnasset adadezer. Aduer-
sarius quippe erat thum adadezer. Sed
et omnia vasa aurea et argentea et enea
consecrauit dauid regi domino: cum ar-
gento et auro quod tulerat ex vniuersis
gentibus: tam de ydumea et moab et fi-
liis ammon: et de philistin et amelech.
Abisai vero filius saruie percussit eorum

in valle salina: decem et octo milia: et
constituit in edom presidium: ut fuisset
ydumea dauid. Saluauit quoque dominus
dauid in cunctis ad que preceperat. Be-
gnauit ergo dauid super vniuersum
israhel: et faciebat iudiciu atque iusticiam
cuncto populo suo. Porro ioab filius saruie
erat super exercitum: et ioaphat filius abih-
luth a comitibus. Badoch autem filius
achitob: et ahimelech filius abiatar sa-
cerdotes: et iusa scriba. Banaias quoque filius
ioiade super legiones ceteri et ceteri.
Porro filii dauid primi ad manum regis.
Accidit autem ut moreretur **XXV**
naas rex filius ammon: et regna-
ret anon filius eius pro eo. Dixit quoque da-
uid: sciam misericordiam cum anon fi-
lio naas. Prestitit enim michi pater
eius gratiam. Misit quoque dauid nuncios
ad consolandum eum super mortem pa-
tris sui. Qui cum puuissent in terra fili-
orum ammon: ut consolarentur anon:
dixerunt principes filioz ammon ad
anon. Tu forsitan putas quod dauid hy-
noris causa in patrem tuum misit qui
consolarentur te: nec animaduertis quod
ut exploraret et inuestigaret et scrutaretur
terram tuam: reuerent ad te serui eius.
Agit anon pueros dauid dereliquit
et rapt: et presidiu tunicas eorum a na-
tibz usque ad pedes et dimisit eos. Qui
cum abissent et hoc madaissent dauid:
misit in occursum eorum. Irantem enim
contumeliam sustinuerunt: et precepit ut
manerent in ihericho donec reseretur bar-
ba eorum: et tunc reuenteretur. Videntes
autem filii ammon quod iniuria fecissent
dauid: tam anon quam reliqui populi:
misit mille talenta argenti: ut con-
duceret sibi de mesopotamia et de Siria
maacha et de soba curus et equos. Con-
duxerunt quoque triginta duo milia curruum:

et regem maacha cum populo eius. Qui cum
venissent: castrametati sunt in regione
medaba. Filii quoque ammon congregati
de urbibus suis: reuerunt ad bellum.
Quod cum audisset dauid: misit ioab et
omne exercitu virorum fortium. Egrediens
filii ammon: direxerunt ad eum iuxta
portam ciuitatis. Reges autem qui ad au-
xilium eius venerant separatim in agro
steterunt. Agitur ioab intelligens bellum
se aduerso et post regem contra se fieri:
elegit viros fortissimos de vniuerso
israhel: et perrexit contra eum. Reliqui
autem parati sunt sub manu abisai
fratris sui: et perregerunt contra filios
ammon. Dixit quoque. Si viderit me serus
auxilio eris michi: si autem superauerint
te filii ammon ero tibi in presidium. Con-
fortare et agamus viriliter pro populo
nostro: et pro vrbibus dei nostri. Dominus
autem quod in conspectu suo bonum est
faciat. Perrexit ergo ioab et populus
qui cum eo erat contra eum ad prelium:
et fugauit eos. Porro filii ammon vi-
dentes quod fugisset serus: ipsi quoque fu-
gerunt: abisai fratrem eius: et ingressi
sunt ciuitatem. Reuersusque est etiam ioab
in iherusalem. Videns autem serus quod
occidisset eorum israhel: misit nuncios
et adduxit eum qui erat transiunum.
Sopha autem princeps milicie ada-
dezer erat dux eorum. Quod cum annun-
ciatum esset dauid: congregauit vniuer-
sum israhel: et transiit iordanem: et cecidit
in eo et direxit ex aduerso ad eum il-
lis contra pugnantibus. Fugit autem
serus israhel. Et interfecit dauid de suis
septem milia curruum et quadraginta mi-
lia peditum: et sophat exercitus principis.
Videntes autem serui adadezer se ab israhel
esse superatos: transfugerunt ad
dauid et seruerunt ei. Absoluitque ultra

serua auxiliu prebere filiis ammon. **XXVI**
Adum est aut post anni circulu
eo tempore quo solent reges ad
bella procedere: congregauit ioab exer-
citu et robur milicie: et castrauit terra
filiorum ammon. Perrexit quoque et obsedit
rabba. Porro dauid manebat in iheru-
salem: quando ioab percussit rabba: et de-
struxit eam. Tulit autem dauid coronam
melchon de capite eius: et inuenit in
ea auri pondus talentu et preciosissimas
gemas: fecitque sibi inde diademam. Abs-
traxit quoque vrbis plurimas tulit:
populum autem qui erat in ea eduxit:
et fecit super eos tribulas et trabas: et
ferrata carpenta transire: ita ut disce-
rentur et contererent. Sic fecit dauid
cunctis vrbibus filioz ammon: et reuer-
sus est cum omni populo suo in iheru-
salem. Post hec initum est bellum in
gazer aduersum philisteos: in quo
percussit sobothai vsathires saphai de
genere raphaim et humiliauit eos. Ali-
ud quoque bellum gestu est aduersus phi-
listeos: in quo percussit adodatus filius
salus bethleemites frater goliath ge-
thi: cuius baste lignu quali liciatoriu
regentium. Sed et aliud bellum accidit
in geth: in quo fuit homo longissimus
senos habens digitos id est simul vi-
ginti quatuor: qui et ipse de raphaim fu-
erat filius generis. Hic blasphemauit
israhel: et percussit eum ionathan filius
samas frater dauid. Hic filius rapha in geth:
occidit in manu dauid et fugit eius.
Consurgeit autem sathan **XXVII**
contra israhel: et incitauit dauid
ut numeraret israhel. Dixit quoque dauid
ad ioab et ad principes populi. Ite et
numerate israhel a beelabre usque dan:
et afferte michi numerum ut sciam. Re-
sponditque ioab. Augere dominus populu

sum tentupli quā sunt. Nonne dñe
mi rex. omnes serui tui sunt. Quare hoc
querit dñs meus qd in peccatū reputet
israhel. Sed sermo regis magis pre-
ualuit. Egrediusq; est ioab & circūfuit
vniuersum isrl & reuersus est iherusalē.
Deditq; dauid nuntios eoz quos circu-
lerat: & inuentus est omnis numerus
israhel mille milia & centum milia vi-
rorū educentū gladiū. De iuda autē
quadringēta septuaginta milia bella-
torum. Nam leui et beniamin nō nu-
merauit: eo quod inuitus requireretur
regis imperiū. Displacuit autē deo qd
nullum erat: & percussit israhel. Dixitq;
dauid ad deum. peccavi nimis ut hoc fa-
cerem. Obsecro aufer iniquitatem ser-
ui tui: q̄a insipiscet regi. Et locutus ē do-
minus ad gad videntem dauid dictis.
Vade & loqueris ad dauid. et dīc ei. Dīc-
dit dñs. Tū tibi optōne dō: vni
qd volueris elige ut faciā tibi. Cūq;
venisset gad ad dauid. dixit ei. Dīc
dñs. Elige quod volueris. Aut
tribus annis pestilentia. aut tribus mensi-
bus fugere te hostes tuos et gladium
eorum non posse euadere: aut tribus
diebus gladiū domini & iudicem uer-
sari in terra. & angelū dñi interficere in
vniuersis finibz israhel. Sūnt igitur
vidē quid responderem ei qui misit me.
Et dixit dauid ad gad. Ex omni parte
me agustat p̄munt. Sed meli⁹ michi
est ut incidā in manus dñi quia mul-
te sunt miserationes ei⁹. quā i manus
hominū. Misit ergo dominus pestilen-
tiam in israhel: & ceciderunt de israhel
septuaginta milia viroz. Misit quoq;
angelū in iherusalem: ut percuteret eam.
Cūq; percuteretur. vidit dominus et
misit e⁹ sup magnitudinē mali: & im-
pauit angelo qui percuteret. Sufficit

iam: cesser manus tua. Porro ange-
lus domini stabat iuxta arēa ornā
iehuſei: leuansq; dauid oculos sup-
didit angelum domini stantē iuxta
lūm & terram: & euaginātū gladiū
in manu eius. et vestimē contra iheru-
salem: & ceciderūt tam ipse q̄ maiores
nati vestrū cū ipse p̄munt. Dixitq;
dauid ad deum. Nonne ego sum
qui iussi ut numeraretur p̄p̄s. Ego q̄
peccavi: ego q̄ malū feci. Nōne ego q̄
commiserunt. Domine deus meus ve-
ratur obsecro manus tua in me. et in
domum patris mei: p̄p̄s autē tuus nō
percutiatur. Angelus autē domini pre-
cepit gad ut diceret dauid: ut ascende-
ret exiretq; altare domino dō i arē-
a ornā iehuſei. Ascendit ergo dauid
iuxta sermonem gad: quē locutus ei
fuerat e⁹ nomine dñi. Porro ornā
cū suspēxisset & vidisset angelū qua-
ruoz filij eius cum eo: absconderunt
se. Nam eo tempore tectant i arēa
tūm. Igitur cum veniret dauid ad
ornā dispexit eum ornāntē p̄cessit
ei obuiam de arēa & adorauit eū pro-
p̄us in terrā. Dixitq; ei dauid. Da mi-
chi locum arēe tue. ut edificem in ea al-
tare dño ita ut quantū valer argentū
accipias: & cesser plaga a populo. Di-
xit autē ornā ad dauid. Tolle & faciat
domin⁹ meus rex quod dūm: ei placeat.
Sed & boues dō in olocautū et tribu-
las in signa: & taurum in sacrificiū: o-
mnia libens prebebo. Dixitq; ei rex da-
uid. Nequaquā ita fiet: sed argentū da-
bo quantū valer. Neq; enim tibi au-
ferre debeo: & sic offerre dñs olocautū
gratū. Dedit ergo dauid ornā
pro loco sctos auri iussitq; ponde-
ris segetos: & edificauit ibi altare do-
min⁹: obulusq; olocautū & pacificat.

et inuocauit deum et exaudivit eum in
igne de celo sup altare olocautū. Pre-
cepitq; dñs angelo & conuertit gladiū
sūū in vaginā. Proinus ergo dauid
vidēs qd exaudivit eū dñs in arēa or-
nā iehuſei: immolauit ibi victimas.
Tabernaculū autē dñi qd fecerat moyses
in deserto. & altare olocautū eū ea tem-
pestate erat i recessu gabaon: & nō p̄ua-
uit dauid ire ad altare ut ibi obsecra-
ret deū. Simio enī fuerat timore p̄ce-
ritus. vidēs gladiū angli dñi. **xxij**
Dixitq; dauid. Hec est domus dei et
hoc altare in olocautū isrl. Et
precepit ut congregarent omnes pro-
feti de terra israhel: & constituit e⁹ eis
latomos ad cedendos lapides et po-
liendos. ut edificaret domus dei. fectū
quoq; plurimū ad clauos ianuay. &
ad commissuras atq; iuncturas p̄pa-
rauit dauid: et eis pondus innumera-
bile. Ligna quoq; cedrina nō poterāt
estimari: q̄ sydonij et tyri deportaue-
runt ad dauid. Et dixit dauid. Salo-
mon filius meus p̄parauit parauit est &
delicatus. Domus autē quā edificare
uolo domino talis esse debet: ut i cū-
ctis regionibz nominetur. Prepara-
bo ergo ei necessaria. Et ob hanc cau-
sam ante mortem suā omnes p̄parauit
impensas. Vocauitq; salomonē filiū
suum: & precepit ei ut edificaret domū
domino deo israhel. Dixitq; dauid ad
salomonem. Fili mi: voluntas mea
fuit ut edificarem domū nomini dñi
di mei: sed factus est sermo dñi ad me
dicens. Multū lāguine effudisti & plu-
rima bella bellasti: nō poteris edificare
domū nomini meo. tanto effuso san-
guine corā me. fili⁹ q̄ nascetur tibi: &
rit vir quietissimus. Faciā enim eum
requiescere ab omnibus inimicis suis

per circuitum: et ob hanc causam paci-
ficus vocabitur: et pacem & otium dabo
in israhel cunctis diebz eius. Ipse edifi-
cabit domū nomini meo: & ipse erit mi-
chi in filium & ego ero illi i pater: & fir-
maboq; solū regnū eius super israhel
in eternum. Sūnt ergo fili mi sit dñs
tecum: & prospere et edifica domum
domino deo tuo: sicut locutus est de
te. Deq; tibi dñs prudentia & sensum:
ut regere possis israhel: & custodire legē
dñi dei tui. Tunc enī proficere poteris:
si custodieris mandata & iudicia que
precepit dñs moysi ut doceret israhel.
Confortare & viriliter age: ne timeas
neq; paucas. Ecce ego in paupertate
mea p̄paravi impensas dom⁹ dñi au-
ri talenta centū milia: & argenti mille
milia talentoz: eis vero et fecti non ē
pondus: vincitur enim numerus ma-
gnitudine. Ligna et lapides p̄paravi
ad vniuersa impendia. Habes quoq;
plurimos artifices. latomos. et ce-
mentarios. artificesq; lignoz. et omni-
um artū. ad faciendū opus prudenti-
ssimos. in auro et argento. et ere et
ferro. cuius non est numerus. Surge
igitur et fac: et erit dñs tecum. Prece-
pit quoq; dauid cunctis principibus
israhel. ut adiunarent salomonē fili-
um suū: cunctis inquitens quod dñs
deus vester vobiscum sit: & dederit vo-
bis requiem per circuitum: & tradiderit
omnes inimicos vros in manus ve-
stras: et subiecta sit terra coram dño &
coram p̄p̄o eius. Prebere igitur corde
vestra et animas vestras. ut queratis
dñm deū vrm: & consurgite & edificate
sanctuarium domino deo: ut intro-
ducatur archa fectis domini & vasa
domino consecrata in domum que
edificatur nomini domini. **xxij**

Per dñm dauid senex et plenus diebus regē
constituit salomonē filiū suū super
israhel et congregauit omnes principes
israhel et sacerdotes atq; leuitas. Nu-
meratiq; sunt leuite a viginti annis et
supra: et inuenta sunt triginta octo mi-
lia virorū. Et hijs electi sunt et distribu-
ti in ministeriū domus dñi viginti qua-
tuor milia: positorū autem et iudicū
sex milia. Porro quatuor milia fami-
tores et viderunt psalteres canentes do-
mino in organis: que fecerat ad canen-
dum: et distribuit eos dauid per vices
filiorū leui geslom videlicet et caath et
merari. filij geslom leedan et semei. fi-
lij leedan principes: ieziel et zathan et
iohel tres. filij semei: salomith et ozi-
hel et aran tres. isti principes familia-
rum leedan. Porro filij semei: leeth et
ziza et yaus et baria. isti filij semei qua-
tuor. Erat autē leeth prior: ziza scdus.
Porro yaus et baria nō habuerūt plu-
rimos filios: et idcirco in vna familia
vnaq; domo computari sunt. filij ca-
ath: amram et ysaar hebron et ozihel
quatuor. filij amram: aaron et moy-
ses. Separatusq; est aaron ut mini-
straret in sancta sanctorū: ipse et filij ei
in sempiternū: et adoleuit incensum do-
mino secundū ritum suū: ac benedice-
ret nomini eius in pectus. Moysi q;
hominis dei filij annumerati sunt in
tribu leui. filij moysi geslom et eliezer.
filij geslom sububel primus. fuerūt
autem filij eliezer: roobia primus: et
non erant eliezer filij alij. Porro filij
roobia multiplicati sunt nimis. filij
ysaar salomith primus. filij hebron
ieriau primus. amarias secundus: ia-
ziel tercius: iheremaa quartus. filij ozi-
hel: micha primus: iesia secundus. fi-
lij merari: mooli et muli. filij mooli:

eleazar et ris. **M**oysi est autē eleazar:
et nō habuit filios sed filias: accepit
q; eas filij eius fratres eorum. filij mu-
li mooli et eder et iherimoth tres. filij
leui in cognationib; et familijs suis:
principes per vices et numeri capitū
singulorū: qui faciebāt opera ministe-
rii domus domini a viginti annis et su-
pra. Dixit enim dauid. Requiem dedit
dñs deus israhel populo suo: et habita-
tionem iherusalem usq; in eternū: nec
erit officij leuitarū ut vltra portent taber-
naculum: et omnia vasa eius ad mi-
nistrandum. Iuxta precepta quoq; da-
uid nouissima supputabit numerus
filiorū leui a viginti annis et supra: et
erunt sub manu filiorū aaron: i cultū
domus domini in vestibulis et in pectus
et in loco purificationis et in sanctorū
et in vniuersis opib; ministerij templi
dñi. Sacerdotes autē sup pectus pectus
nomis et ad simile sacrificiū: ad laga-
na et azima et sartaginē: et ad torren-
dum: et sup omne pondus atq; mensu-
ram. leuite vero ut stent mane ad ob-
tendū et canendū dñō: similiterq; ad
vesperā tam in oblationē gloriasticorū
domini q; in sabbatis et kalendis et so-
lemnitatib; reliquis: iuxta numerum
et cecimonia vniuersūq; reingiet
corā dñō: et custodiāt obseruationes sa-
bernadi federis: et ritū sctuarū: et obser-
uationē filiorū aaron fratrum suorū: ut
ministrant in domo domini. **XIII**

Porro filijs aaron hec partici-
pes erant. filij aaron nabad et
abim et eleazar et ythamar. **M**oysi scti
autē nabad et abim ante patrem suū
absq; liberis: sacerdotiorū fundus est
eleazar et ythamar. Et diuisit eos da-
uid: id est sadoch de filijs eleazar et a-
himelch de filijs ythamar secundum

vices suas et ministeriū: inueniuntq; scti
multo plures filij eleazar in principib;
viris quā filij ythamar. Diuisit autē
eis hoc est filijs eleazar principes sex-
cim: et filijs ythamar per familias et do-
mos suas octo. Porro diuisit vtriusq;
inter se et familias sororib;. Erāt enim
principes sanctorū et principes domus
dei: tam de filijs eleazar q; de filijs y-
thamar. Descripsitq; eos senecias filij
nathanael scriba leuitas: coram rege et
principibus et sadoch sacerdote et ahi-
melch filio abiathar: principibus q;
familiarū sacerdotaliū et leuitarum
vnam domū q; ceteris preerat eleazar:
et alteram domū que sub se habebat ce-
teros ythamar. **E**giit autē soror pma
ioiari: scda iether: teta harni: qtra se-
orim: quinta melchira: sexta maiiman:
septima archos: octaua abia: nona
ihelu: decima sedemia: undecima eliahl:
duodecima iacin: tredecima hoppha:
decimaquarta isaal: decimaquinta
belga: decima sexta eumer: decima septi-
ma ezir: decima octaua aphles: deci-
manona aphecia: vicesima ezechiel:
vicesima prima iachim: vicesima secūda
gannul: vicesima tertia dalaiā: vicesi-
ma quarta mazzaui. **H**ec vices eorū
scdm ministeria sua ut ingrediantur
domum dei: et iuxta ritū suū sub ma-
nu aaron patris eorū: sicut preperat do-
minus deus israhel. Porro filiorū le-
ui qui reliqui fuerant de filijs amram:
erat sububel: et de filijs sububel ietheria.
De filijs quoq; roobie princeps iesias.
Maaris vero filius salomith: filiusq;
salomith filiusq; eius ieriau primus:
amarias secundus: iazihel tercius: iech-
moan quartus. filius ozihel micha:
filij micha samir: frater micha iesia:
filiusq; iesie zacharias. filij merari

mooli: et muli: filius oshan: bennon: fi-
lius quoq; merari oziau: et loem et
zachur et heberi. Porro mooli filius
eleazar: qui non habebat liberos. filij
vero eis iherimoth. filij muli mooli: e-
der et iherimoth. isti filij leui secundū
domos familiarū suarū. **M**iseruntq; et
ipī sorores cōtra fratres suos: filios aa-
ron corā dauid rege: et sadoch et ahime-
lech et principib; familiarū sacerdotaliū
et leuitarū: tā maiores q; minores o-
mnes soror equalit diuid erat. **XIIII**
Per dñm dauid et magistratus regni
segregauerunt in ministeriū filios
asaph: et heman: et ydithun: q; psalta-
rent in citharis: et psalterijs et cimbalijs:
secundū numerū suū: dedicato sibi offi-
cio seruientes. De filijs asaph zachur
et ioseph et nathanias et alarela: filij
asaph sub manu asaph prophetas
iuxta regem. Porro ydithun: godoli-
as sori iesias et sabias et matharias:
sex sub manu patris sui ydithun: qui
in cithara prophetabat sup cōfuentes
et laudantes dominū. **H**eman quoq;
filij heman: bucciu mathamu ozihel
sububel et iherimoth ananias: anani-
el: iachia: gedelthi: et romethier: et
iesbarcasi: mellorhi: othir: moziroth.
Omnes isti filij heman videntes regis
in sermonibus dei ut exaltaret coruū.
Deditq; deus heman filios quatuordecim
et filias tres. **V**niuersi sub manu
patris sui ad cantandum in templo do-
mini distributi erāt in cimbalijs et psal-
terijs et citharis: in ministeria domus
domini iuxta regem: asaph videlicet
et ydithun et heman. **S**unt autē nume-
ris eorum cū fratrib; suis qui erudie-
bant canticum domini cū dōdores
ducenti octoginta octo. **M**iseruntq; sor-
tes per vices suas: et equo tam maior

qj minor: dod⁹ pariter: i indod⁹. Egref-
lag: est for: prima ioseph qui erat de
asaph: secunda godolie: ipi et filijs ei⁹
et fratribz ei⁹ duodecim: tertia zachur
filijs et fratribz ei⁹ duodecim: quarta
ylari: filijs et fratribz eius duodecim:
quinta nathanie filijs eius et fratribz
eius duodecim: sexta bochia filijs et
fratribz eius duodecim: septima isre-
hela filijs et fratribz eius duodecim: o-
daia ysaie filijs et fratribz ei⁹ duo-
decim: nona mathanie filijs et fratribz
eius duodecim: decima semeie filijs et
fratribz eius duodecim: undecima
esrahel filijs et fratribz ei⁹ duodecim:
duodecima asabie filijs et fratribz
ei⁹ duodecim: triadecima subahel filijs
et fratribz eius duodecim: quartade-
cima mathaie filijs et fratribz ei⁹ duo-
decim: quintadecima iherimoth fi-
lijs et fratribz eius duodecim: sexta-
decima ananie filijs et fratribz eius
duodecim: septimadecima ielbocafe
filijs et fratribz eius duodecim: octa-
uadecima anani filijs et fratribz ei⁹
duodecim: nonadecima mellothi fi-
lijs et fratribz ei⁹ duodecim: vicesima
eliatha filijs et fratribz ei⁹ duodecim:
vicesimapma othir filijs et fratribz
eius duodecim: vicesimafesha goddol-
lathi filijs et fratribz eius duodecim:
vicesimafcia azuid filijs et fratribz ei⁹
duodecim: vicesimafra romanithiezer
filijs et fratribz ei⁹ duodecim. **xxij.**
Divisiones autē ianitorz de chore: de filijs
mesellennia filius chore: de filijs
asaph filij mesellennie: zacharias pri-
mogenitus iadithel scds: zabadias ter-
tius: iathanal quart⁹: abilam quin-
tus: iohannan sextus: helioenai septi-
mus. filij autem obededom: semeias
primogenit⁹: iozabad secundus: iohaa

tertius: sachar quartus: nathanahel
quintus: amihel sextus: ylachar septi-
mus: phollathi octavus: quia benedi-
xit illi domin⁹. Semeie autē filio eius
nati sunt filij prefeti familiarū suar:
erant enim viri fortissimi. filij ergo se-
meie othni et raphael: et obediel zabad
et frater eius viri fortissimi: heliu qj
et samachias. Omnes hii de filijs o-
bededom ipi et filij et frater eoz fortis-
simi ad ministrandū segagimaduo
de obededom. Porro mesellennie filij
et frater eorum robustissimi decem et
octo. De hosia autē id est de filijs me-
rari semui princeps. Ad cui habuerat
primogenitum: et idcirco posuerat ei
pater eius i principem. Meschias scds
tabelias tertius: zacharias quartus.
Omnes hii filij et frater ipsa merari.
Hii divisi sunt in ianitores: ut scilicet
principes custodiarum sicut et frater
eorum ministrarent in domo domini.
Missi sunt ergo foris re equo: et par-
vis et magnis per familias suas in
unamquāq; portarum. Cecidit ergo
fors orientalis selenie. Porro zach-
arie filio eius viro prudentissimo et cen-
dito: fortit⁹ obtrigit plaga septuaginta-
nalis. Obededom vero et filijs eius ad
austrium in qua parte domus erat se-
niorum conciliū: sephphima et ho-
sa ad occidentem iuxta portam que du-
cit ad viā ascensionis: custodia cōtra
austriam. Ad orientem vero semeie
seu et ad aquilonem quatuor p diem:
atq; ad meridiem similiter in die qua-
tuor: et ubi erat conciliū bini et bini.
In cellulis quoq; ianitorum: ad occi-
dentem quatuor in via: biniq; p cellu-
las. Hec sunt divisiones ianitorum
filiorū chore et merari. Porro achias
erat super thesauros domus domini.

et vasa sanctorū. filij quoq; dan filij
gesonni. De ledan princeps familiarū:
ledan et gesonni ieheli: filij ieheli
zachan et iohel frater eius super the-
sauros domus domini amramitis
et ysaritis et hebronitis et hoziheli-
ribus. Subahel autem filius geson-
nii mori posthū thesauro: frater
quoq; eius eliezer cui⁹ filius raabia:
et hui⁹ fili⁹ ysaias: et hui⁹ fili⁹ ioram-
huus quoq; filius zachri: et huius fi-
lius selenith. Ipe selenith et frater e-
ius super thesauros sanctorū: qj san-
tificavit dauid regē et principes fami-
liarum et tribuni et centuriones: et du-
ces exercit⁹: de bellis et manubijs pre-
liorum: que consecraverāt ad instau-
rationem: et suppellectilem templi dñi.
Hec autē uniusa sanctificavit samuhel
vidēs et saul fili⁹ is: et abner fili⁹ ner:
et ioab filius sarie: omnibz sanctifica-
verant ea per manū selenith et frater
eius. Saraitis vero p̄erat conetias et
filij eius ad opera forissecus sup isra-
hel: ad docendum et iudicandum eos.
Porro de hebronitis asabias et frater
eius viri fortissimi mille septingen-
ti p̄erant israheli: trans iordanem con-
tra occidentē in cunctis opibz dñi: et
in ministeriū regis. Hebronitarū autē
princeps fuit hieria: secundū familia⁹
et cognationes eoz. Quadragesimo
anno regni dauid recensiti sūt et inveni-
ti sunt viri fortissimi et gazer galaad:
fraterq; ei⁹ robustioris etatis duo mi-
lia septingenti principes familiarum.
Preposuit autem eos dauid regē rube-
nitis et gadditis: et dimidie tribui ma-
nasse: in omne ministerium dei et regis.
Filij autē israhel scdm **xxv.**
numērū suū principes familia-
rum: tribuni et centuriones: et p̄feti qui

ministrabant regi iuxta turmas suas:
ingerdientes et egredientes p singulos
menses in āno: vigintiquatuor mili-
bus singuli p̄erant. Primum turme in
primo mense istoam p̄erat fili⁹ zab-
dihel: et sub eo vigintiquatuor milia.
De filijs phares: princeps eundorum
principū in exercitu mense primo. Se-
cundi mensis habebat turmam dudi-
aohites et post se alter nomine macel-
loth: qui regerat partem exercit⁹ vigin-
tiquatuor milium. Tercie in mense tercio erat banaias fili⁹
ioiade sacerdos: et in divisione sua vi-
gintiquatuor milia. Ipse est banaias
fortissimus inter triginta: et super tri-
ginta. Præerat autem turme ipius a-
mizadeb filius eius. Quartus mense
quarto asahel frater ioab: et zabadi-
as filius eius post eum: et in turma
eius vigintiquatuor milia. Quintus
mense quinto princeps samaoth ieze-
rites: et in turma eius vigintiquatuor
milia. Sextus mense sexto hira filius
aces thecutes: et in turma eius vigin-
tiquatuor milia. Septimus mense se-
ptimo helles phallonites de filijs e-
phraim: et in turma eius vigintiqua-
tuor milia. Octavus mense octavo
sobothai usathites de stirpe zarai: et i
turma ei⁹ vigintiquatuor milia. Non-
us mense nono abiezzer anathites
de filijs iemini: et in turma eius vigin-
tiquatuor milia. Decimus mense deci-
mo marai et ipe nechophathites de stir-
pe zarai: et in turma eius vigintiqua-
tuor milia. Undecim⁹ mense undeci-
mo banaias pharathonites de filijs
ephrain: et in turma eius vigintiqua-
tuor milia. Duodecimus mense duo-
decimo holdai nechophathites de stirpe
gothniel: et in turma ei⁹ vigintiquatuor

milia. Porro tribubus preerant in israhel: rubenitis dux eliezer filius zechri: symeonitis dux saphadaias filius macha: leuitis asabias filius chamuel: aaronitis sadoch: iuda heliu frater dauid: isachar amri filius michael: zabulonitis iesuuias filius abdie: neptalinitibus iesimoth filius oziel: filius ephraim ofee filius ozaziu: dimidie tribui manasse iothel filius phadaie: dimidie tribui manasse in galaad iaddo filius zacharie: beniamin autem iasihel filius abner: dan uero eaziel filius ieroam. Hii principes filiorum israhel. **M**oluit autem dauid numerare eos a viginti annis inferius: quia dixerat dominus ut multiplicaret israhel quasi stellas celi. **I**soab filius saruie reperat numerare nec expleuit quia super hoc ira dei irruerat in israhel: et idcirco numerus eorum qui fuerat recensiti non est relatus in factos regis dauid. **S**uper thesauros autem regis fuit azmoth filius adihel: hijs autem thesauris qui erat in urbibus et in vicis et in turribus presidebat ionathan filius ozie. **O**peri autem rustico et agricolis qui exercebant terram preerat ezri filius thelub: vinearumque cultoribus semeias romathites: cellis autem vinarum zabdias aphonites. **N**am super oliueta et ficeta que erant in campis tribus balaan gederites: super apothecas autem olei ioas. **P**orro armentis que pascebantur in sarona prepositus fuit settai saronites: et super boues in vallibus saphar filius adli: super camelos uero ubil hisinathites: et super asinos iadaias meronathites: super oues quoque iaziz agarenus. **M**ultos hijs principes substantie regis dauid. **I**onathan autem pater dauid consiliarius uir prudens et literatus: ipse et iasihel filius achamoni

erat cum filiis regis. **A**chitophel etiam consiliarius regis: et chul archites amicus regis. **P**ost achitophel fuit ioiada filius banaie et abiathar. **P**rius autem ex regibus regis erat ioab. **C**onduxit igitur dauid omnes principes israhel: duces tribuum et prepositos turmarum: qui ministrabant regi: tribunos quoque et centuriones et qui preerant substantie et possessionibus regis: filiosque suos cum eunuchis et potentes et robustissimos quosque exercitum iherusalem. **C**umque surrexisset rex et stetit ait. **A**udite me fratres mei: et populus meus. **C**ogitavi ut edificarem domum in qua requiesceret archa federis domini et scabellum pedum domini dei nostri: et ad edificandum omnia paravi. **D**eus autem dixit michi. **N**on edificabis domum nomini meo: eo quod sis uir bellator et sanguine iudicis: sed et elegit dominus deus israhel me de universa domo patris mei: ut esset rex super israhel in sempiternum. **D**e iuda enim elegit principes. **P**orro de domo iuda domum patris mei: et de filiis patris mei placuit ei ut me eligeret regem super cunctum israhel: sed et de filiis meis filios enim michi multos dedit dominus: elegit salomonem filium meum ut sederet in throno regni domini super israhel: dixitque michi. **S**alomon fili meus edificabit domum meam et accia mea. **I**psi enim elegi michi in filiis: et ego ero ei in patrem: et firmabo regnum eius usque in eternum: si perseverauerit facere precepta mea et iudicia sicut et hodie. **N**unc ergo coram universo cunctis israhel audiente deo nostro custodite et precipite cuncta mandata domini dei nostri ut possideatis terram bonam: et relinquatis eam filiis nostris post uos usque in sempiternum. **T**u autem salomon fili meus

sacro deum patris tui: et serui ei corde perfato et animo uoluntario. **I**nnua enim corda scrutatur dominus: et universas mentium cogitationes intelligit. **S**i querieris cum inuentis: si autem de deliquis cum proieris te in eternum. **N**unc ergo quia elegit te dominus ut edificares domum sanduarii: confortare et perfice. **D**edit autem dauid salomoni filio suo descriptionem porticus et templi et cellariorum et cenaculi et cubicularum in adiis et domus precitationis: necnon et omnium que cogitauerat antequam: et redcarum per circuitum in thesauros domus domini et in thesauros sandorum: diuisionumque sacerdotalium et leuitarum in omnia opera domus domini et in universa uasa ministerij templi domini: aurum in pondere pro singula uasa ministerij: argenti quoque pondus pro uasorum et operum diuersitate: sed et in candelabra aurea et ad lucernas: aurum pro mensura uniuscuiusque candelabri et lucernarum: similiter et in candelabra argentea et in lucerna eorum pro diuersitate mensure: pondus argenti tradidit. **A**urum quoque dedit in mensuras positionis pro diuersitate mensurarum: similiter et argenti in alias mensuras argenteas. **A**d fustanulas quoque et alas et thuribula et aureos purissimos: et leuculos aureos pro qualitate mensure pondus distribuit: in leuicolum et leuicolum: similiter et in leones argenteos diuersum argenti pondus separauit. **A**ltari autem in quo adoleatur incensum: aurum purissimum dedit: et ut ei ipso fieret similitudo quadrigę cherubin egredientium alas et uelantum archa federis domini. **M**ulta inquit uenerunt scripta manu domini ad te: ut intelligerem universa opera exemplaris. **D**ixit quoque dauid salomoni filio suo.

Similiter age et confortare et fac: ne timeas et ne paueas. **D**ominus enim deus meus tecum erit: et non dimittet te nec derelinquet: donec perficias omne opus ministerij domus domini. **E**cce diuisiones sacerdotum et leuitarum in omne ministerium domus domini assistunt tibi et parati sunt: et nouerunt tam principes quam populus omnia precepta tua. **O**culusque est dauid rex ad omnem ecclesiam. **S**alomonem filium meum unum elegit dominus adhuc puerum et tenellum. **O**pus enim grande est: neque enim homini parat habitatio: sed deo. **E**go enim totis uiribus meis paravi impensas domus domini dei mei: aurum ad uasa aurea et argentum in argentea: et in mea: ferrum in ferrea: ligna ad lignea: lapides omichinos et quasi stibinos et diuiores colorum omnes: preciosum lapidem et maximorum parum abundantissime: et super hoc quod obtuli in domum dei mei: de peculio meo aurum et argentum do in templum dei mei: receptis hijs que paravi in eodem sandam tria milia talenta auri de auro ophir: et septem milia talentorum argenti phacisim ad decorandas parietes templi: et ubicunque opus est aurum de auro et ubicunque opus est argentum de argento. **O**pera hanc per manus artificum: et si quis sponte offerat quod uoluerit domino. **P**olliciti sunt itaque principes familiarum et proceres tribuum israhel: tribumque et centuriones et principes principum possessionum regis: dederuntque in opera domus domini auri talenta quinq; milia et solidos decem milia: argenti talenta decem milia: et tria talenta decem et octo milia: feceruntque cunctum milia talentorum: et apud quoscunque inueniri sunt lapides

dederunt in thesauros domus domini
per manū iehiel gersonitis. Iteatq;
est populus cū vota sponte promitte-
rent: quia corde toto afferant ea do-
mino. Sed et dauid rex letatus ē gau-
dio magno: et benedixit domino co-
ram vniuersa multitudine et ait. Be-
nedictus es domine deus israel patris
nostri: ab eterno in eternum. Tua est
domine magnificentia et potentia et
gloria atq; victoria: et tibi laus. Cun-
da enim que in celo sunt et i terra tua
sunt. Tuum domine regnum: et tu es
super omnes principes. Tue diuitie: et
tua est gloria: tu dominaris omnī.
In manu tua virtus et potentia: i ma-
nu tua magnitudo et imperium omni-
um. Nunc igitur deus noster confite-
mur tibi: et laudamus nomen tuum
inditum. Quis ego et quis populus
meus: ut possimus hec tibi vniuersa
promittere? Tua sunt omnia: et que
de manu tua accepimus dedimus ti-
bi. Peregrini enim sumus coram te et
aduenie: sicut omnes patres nostri. Di-
es nostri quasi umbra super terram: et
nulla est mora. Domine deus noster
omnis hec copia quā parauimus ut e-
dificaretur domus nomini sancto tuo
de manu tua est: et tua sunt omnia.
Scio deus meus quod probes corda
et simplicitatem diligas: unde et ego
in simplicitate cordis mei letus obtu-
li vniuersa hec: et populum tuum q̄ hic
reperitus est vidi cum ingenti gaudio
tibi offerre donaria. Dñe deus abrahā
et ysaac et israel patris nrorum custo-
di in eternum hanc voluntatē cordis
eorū: et semp i venerationē tui metis ista
permaneat. Salomon q̄ filius meo da-
uid p̄fectum: ut custodiat mādāta tua
et testimonia tua et cōmōnias quas

et faciat vniuersa: et edificet eam cuius
impetras parauit. Precepit autē dauid
vniuersē ecclesie. Benedicite dño deo nro.
Et benedixit omnis ecclesia dño deo pa-
trum suorum: et inclinauerūt se et adora-
uerunt dñm: et deinde regem. Immolau-
runtq; victimas dño: et obtulerunt q̄
locusta die sequenti thesauros mille a-
rietes mille agnos mille cū libamini-
bus suis: et vniuerso ritu abundantissime
in omni israel. Et comederūt et bibe-
runt coram domino in die illo cum
grandi leticia: et vixerunt secūdo salo-
monem filium dauid. Vixerūt autem
eum domino in principē: et sadoth in
ponāscem. Sed et salomon super so-
lium domini in regem pro dauid pa-
tre suo et cunctis placuit: et paruit illi
omnis israel. Sed et vniuersi princi-
pes et potentes et cūcti filij regis dauid
dederunt manum: et subieci fuerūt sa-
lomoni regi. Magnificauit ergo do-
minus salomonem super omne isra-
hel: et dedit illi gloriam regni qualem
nullus habuit ante eum rex israel.
Igitur dauid filius ysaac regnavit super
vniuersum israel: et dies quibus re-
gnauit super israel fuerunt quadra-
ginta anni. In hebron regnavit septē
annis: et in iherusalem annis regnatis
tribus: et mortuus est in senectute bo-
na plenus dñm: et diuitijs et gloria:
et regnavit salomon filius eius pro
eo. Vesta autem regis priore et nouis-
sima scripta sunt in libro samuel v-
dentis et i libro nathan prophete atq;
in volumine gad videtis: vniuersū
regni eius et fortitudinis et temporis
que transierūt sub eo sive in isrl: sive
in iudis regnis iherosolymis. *Capitulum
pinus palupmēdo iherosolymis.*

Fortissimus ē rego
salomon filius da-
uid in regno suo: et
dominus erat cū eo:
et magnificauit eū
in regnū. Precepit
q; salomon vniuerso israeli: tribum
et centurionibus et quibus et iudicibus
omnis israel et principibus familiaribus:
et abiit cū vniuersa multitudine in re-
cessum gabaon: ubi erat tabernaculū
federis dñi: quod fecit moyses famu-
lus dei in solitudine. Accipiam autē dei
admonerat dauid de cariatiarum in
locum quē parauerat ei: et ubi fixerat
illi tabernaculū: hec est in iherusalem.
Altere quoq; eum qd fabricatus
fuerat beelephel filij vri filij ur ibi erat
corā tabernaculo dñi: qd et requisivit
salomon et omnis ecclesia. Ascenditq;
salomon ad altare eum corā taber-
naculo federis dñi: et obtulit in eo mil-
le holias. Ecce autē in ipsa nocte appa-
ruit ei deus dicens. Postula quod vis:
ut den tibi. Dixitq; salomon deo. Tu
fecisti cū dauid patri meo misericordiā
magnam: et constituisti me regē pro
eo. Nunc ergo dñe deus: impleat sermo
tuus quē pollicitus es dauid patri meo.
Tu enim me fecisti regem super populu
num multu: qui tam innumerabilis
est quā pulvis terre. Da michi sapien-
tiam et intelligentiam: ut ingrediar et
egrediar corā p̄lo tuo. Quis enim po-
test hūc p̄lm tuū digere q̄ tā gradis ē
iudicare? Dixit autē deus ad salomonē.
Quia hoc magis placuit cordi tuo:
et nō postulasti diuitias et substantiā
et gloriā: neq; animas eorū q̄ te oderāt:
sed nec dies vite plurimos: p̄stisti au-
tem sapientiam et scientiā: ut iudicare
possis p̄lm meum: super quē constitui

te regem: sapientia et scientia data sunt
tibi. Diuidas autē et substantiā et glo-
riam dabo tibi: ita ut nullus i regibus
nec ante te nec post te fuerit similis tui.
Venit ergo salomon ab recessu gaba-
on in iherusalem corā tabernaculo fe-
deris: et regnavit super israel. Congre-
gauitq; sibi currus et equites: et facti
sunt ei mille quadringenti currus et
duodecim milia equitū: et fecit eos esse
in urbibus quadrigarū: et cum rege in
iherusalem. Prebuitq; rex argentum et
aurum in iherusalem quasi lapides: et ce-
dros quasi sicomoros que nascuntur
in campis: multitudine magna.
Adducebant autē ei equi de egipto de
choa a negotiatoribus regis: qui ibant
et emebant precio quadrigam equo-
rum sexcentis argenteis et equum cen-
tum quinquaginta. Similiter de vni-
uersis regnis ethiæ et a regi-
bus siccie emptio celebrabatur. *¶*
Decreuit autem salomon edifica-
re domum nomini domini: et pa-
latium sibi. Et numeravit septuagin-
ta milia virorum portantium hume-
ris: et octoginta milia qui cederent lapi-
des in montibus: p̄positosq; eorum tra-
milia sexcentos. Misit quoq; ad hira
regem tyri dicens. Sicut egisti cum da-
uid patre meo: et misisti ei ligna cedri-
na ut edificaret sibi domum in qua et
habitaui: sic fac mecum ut edificent
domum nomini domini dei mei et con-
secrē eā: ad adolendū incensū corā illo
et fumigāda aromata: et ad propolun-
dinem panum sempiternam: et ad olo-
caustomata mane et vespere: sabbatis
quoq; et neometijs: et sollemnitatibus
domini dei nostri in sempiternum que
mādāta sunt israeli. Domus enī quā
edificare cupio magna ē. Magnius

est enim deus noster: super omnes deos.
Quis ergo poterit pualere ut edificet ei
dignam domum? Si celum et celi celos
capere ei nequeat: quantus ego sum
ut possum edificare ei domum? Sed ad
hoc tantum: ut adoleatur incensum co-
ram illo. Mitte igitur michi virum eru-
ditum qui noverit operari in auro et
argento et in ferro purpura cocino et
iacinto: et qui sciat sculperetelaturas:
cum hijs artificibus quos mecum habeo
in iudea et in iherusalem quos para-
vit david pater meus. Sed et ligna ce-
drina mitte michi et arbutina et pi-
nea de libano. Scio enim quod tui tui nove-
runt cedere ligna de libano. Et erit tui
mei cum suis tuis: ut parentur michi
ligna plurima. Domus enim quam cupio
edificare magna est nimis et inclita.
Preterea operarijs qui cesuri sunt ligna
ferreis tuis dabo in cibaria tui choro-
ros viginti milia: et orde choros tot-
idem: olei quoque lata viginti milia. Di-
xit autem hiram rex tyri per litteras istas
miserat salomoni. Quia dilexit dominus
populum suum: idcirco te regnare fecit
super eum. Et addidit dicens. Benedi-
ctus dominus deus israel qui fecit celu-
m et terram: qui dedit david regi filium sa-
pientem et eruditum et sensatum atque
prudentem: ut edificaret domum domini
et palatium sibi. Misit ergo tibi virum
prudentem et scientissimum. hiram
patrem meum filium mulieris de filia-
bus dan cuius pater fuit tyrius: qui no-
verit operari in auro et argento et in
ferro et marmore et lignis: in purpura
quoque et iacinto et hyssopo et cocino:
et qui sciat celare omnem sculpturam
et adinventare prudenter quicquid in o-
pere necessarium est: cum artificibus tuis
et cum artificibus domus mei david patris

tui. Tenuit ergo et ordeum et oleum et vinum
que pollicetur es domine mi mittere suis
tuis. Nos autem cedemus ligna de liba-
no quod necessaria habueris: et appli-
cabitur ea tuis per mare in ioppem:
num autem erit transire ea in iheru-
salem. Numeravit igitur salomon om-
nes viros profectos qui erant in ter-
ra israel post dinumerationem quam
dinumeravit pater eius: et invenerunt
centum quinquaginta milia et milia
milia sexcenta. Fecitque et eis septuaginta
milia qui humeris onera portarent: et
octoginta milia qui lapides de mon-
tibus cederent: et milia et sexcen-
tos impositos operum populi. **II**
Et cepit salomon edificare domum
domini in iherusalem in monte
moriam qui demonstratus fuerat david
patri eius: in loco quem paraverat da-
vid in area onan iebusei. Cepit autem
edificare mense secundo: anno quarto
regni sui. Et hec sunt fundamenta que
fecit salomon ut edificaret domum dei:
longitudinis cubitos in mensura pri-
ma sexaginta: latitudinis cubitos vi-
ginti. Porricum vero ante frontem
tendebatur in longum iuxta mensuram
latitudinis domus: cubitorum viginti.
Porro altitudo centum viginti cu-
bitorum erat. Et deauravit eam intus
secus auro mundissimo. Domum quoque
maioris tegit tabulis ligneis abiegnis:
et laminas auri obrizi affixit per totum.
Sculpsitque in ea palmas: et quasi ca-
renulas se invicem complentes. Scru-
vit quoque pavimentum templi precio-
sissimo marmore: decore multo. Porro
aurum erat probatissimum: de cuius
laminis tegit domum et tates eius et
postes et parietes et ostia: et relinquit
cubum in parietibus. Fecit quoque domum

sandi sanctorum: longitudinem iuxta la-
titudinem domus cubitorum viginti: et la-
titudinem similiter viginti cubitorum. Et
laminis aureis tegit eam quasi tale-
tis sexcentis: sed et clavos fecit aureos:
ita ut singuli clavi fidos quinquage-
nos appenderent. Lencula quoque te-
xit auro. Fecit etiam in domo sancti
sanctorum cherubim duos opere statua-
rio: et tegit eos auro. Ale cherubim vi-
ginti cubitis extendebant: ita ut una
ala haberet cubitos quinq; et tangeret
parietem domus: et altera quinq; cubi-
tos habens: alam tangeret alterius
cherub. Similiter cherub alterius ala-
quinq; habebat cubitos: et tangebatur
parietem: et ala eius altera quinq; cu-
bitorum: alam cherub alterius con-
tingebat. Agit ale utriusque cherub expan-
se erant: et extendebantur per cubitos vi-
ginti. Ipsi autem stabant erectis pedi-
bus: et facies eorum erant veste ad ex-
tremum domus. Fecit quoque velum re-
iacinto purpura cocino et hyssopo: et
invegit ei cherubim. Ante fores etiam
templi duas columnas: que triginta
et quinq; cubitos habebant altitudi-
nis. Porro capita eorum quinq; cubito-
rum: necnon et quasi carenulas in oracu-
lo: et supposuit eas capitibus columna-
rum. Malageanata etiam centum: que
carenulis interposuit. Ipsas quoque colu-
mnas posuit in vestibulo templi: unam
a dextris et alteram a sinistris. Eam
que a dextris erat vocavit iachin: et
que ad levam vocavit booz. **III**
Fecit quoque altare eneam viginti
cubitorum longitudinis et viginti
cubitos latitudinis: et decem cubitos
altitudinis. Mare etiam eneam fuisse decem
cubitis a labio usque ad labium: rotun-
dum per circumferentiam. Quinq; cubito-
rum habebat

altitudinis: et funiculus triginta cubi-
torum ambigebat gyrum eius. Simi-
ludo quoque bonum erat subter illud.
Et decem cubitis quedam exiensus ce-
lature: quasi duobus vestibus alium
maris circuibant. Boves autem erant
fustiles: et ipsi mare super duodecim bo-
ves impositum erat: quorum tres respici-
ebant ad aquilonem: et alij tres ad occi-
dentem. Porro tres alij meridie: et tres
qui reliqui erant orientem: habentes
mare suppositum. Postiora autem
bonum erat intussecus sub mari. Por-
ro vastitas eius habebat mensuram
palmi: et labium illius erat quasi la-
bium calicis vel repandi lilij: capitebat
que tria milia metretas. Fecit quoque concas
decem et posuit quinq; a dextris et quin-
que a sinistris: ut lavarent in eis omnia
que in olocaustum oblaui erant. Por-
ro in mari sacerdotes lavabantur: fecit
autem et candelabra aurea decem se-
cundum speciem quam iusserat fieri: et
posuit ea in templo quinq; a dextris
et quinq; a sinistris. Nec non et mensas
decem et posuit eas in templo quinq;
a dextris et quinq; a sinistris. Sialas
quoque aureas centum. Fecit etiam atti-
um sacerdotum et basilicam grandem:
et ostia in basilica que tegit ere. Porro
mare posuit in latere dextero contra o-
rientem ad meridiem. Fecit autem hiram
lebras et creagras et sialas: et comple-
vit omne opus regis in domo dei. Hoc
est columnas duas et epistolia: et capi-
ta: et quasi quedam retacula: que capi-
ta tegerent super epistolia. Malageana-
ta quoque quadraginta et retacula duo:
ita ut bini ordines malageanatorum
singulis retaculis iungerentur: quod preterea
epistolia: et capita columnarum. Bases
etiam fecit: et concas: quas supposuit

balis: mare unū. boues quoque duode-
cim sub mari et lebetes et creagrass et
fialas. Omnia vasa fecit salomoni
hiram pater eius in domo dñi. et ecce
mundissimum. In regione iordanis fu-
dit ea rex i argillola terra: inter sochor
et sacerata. Erat autē multitudo vaso-
rum innumerabilis: ita ut ignoraret
pondus eis. Scitque salomon omnia
vasa domus dei: et altare aureū et men-
sas et sup eas panes propositionis. Can-
delabra quoque et lucernas suas ut lu-
cerent ante oraculū iuxta ritum et au-
ro purissimo. et florentia quedam et
lucernas et foripes aureos. Omnia de
auro mundissimo facta sunt. Thymi-
amateria quoque et thuribula et fialas
et mortariola et auro purissimo. Et
ostia celauit templi interioris id ē in
santa sanctorū: et ostia templi forinsecus
aurea. Sicque cōpleuit ē omne opus quod
fecit salomon i domo domini. **U**
ntulit igitur salomon omnia que vo-
uerat dauid pater suus. argenti et auri:
et vniuersa vasa posuit in thesauris
domus dñi. Post que congregauit
maiores natu israel et cunctos principes
tribui et capita familiarū de filiis israel
in iherusalem: ut adducerent archam
federis dñi de ciuitate dauid que est in
syon. Veneruntque itaque ad regē omnes
viri israel: in die solenni mensis se-
ptimi. Cumque venissent cuncti seniores
israel. portauerūt leuite archam: et in-
tulerunt eam. et omne paraturā taber-
naculi. Porro vasa sanctorū quę erāt
in tabernaculo portauerūt sacerdotes
cū leuitis. Rex autem salomon et vni-
uersus ceteris israel. et omnes qui fue-
runt congregati ante archam immo-
labant arietes et boues absque ullo nu-
mero. Tanta enim erat multitudo victimarū.

Et intulerūt sacerdotes archā federis
domini in locū suū id est ad oraculū
templi in santa sanctorū subter alas
cherubin: ita ut cherubin eppanderent
alas suas sup locū in quo posita erat
archa: et ipsam archam tegerent cū redi-
bus suis. Veditum autē quibus portaba-
tur archa. quia paululum longiores
erant. capita pariebāt ante oraculū. Si
vero quis paululū fuisset egeret insecus:
eos videre nō poterat. fuit itaque archa
ibi usque i presentem diē. Nichilque erat
aliud in archa nisi due tabule quas
posuerat moyses in ore: quādo legē
dedit dñs filiis israel egeret insecus et egi-
pto. Egressis autē sacerdotibus de san-
duario. omnes enim sacerdotes qui ibi po-
tuerant inueniri sanctificati sunt: nec
adhuc i illo tempore vires et ministri-
riorū ordo inter eos diuisus erat. Tā
leuiteque tantores id est et qui sub alasph
erant. et qui sub hemau. et qui sub ydichun.
filij et fratres eorum cuncti binitis. am-
balis. et psalterijs. et cytharis. concēpa-
bant stantes ad orientalem plagā al-
taris: et cū eis sacerdotes cōtingunt
canentes tubis. Agit cunctis pariter et
tubis et voce et cymbalis et organis. et
diuersi generis musicos continentes.
et vocem in sublimē tollēbus. longe
sonitus audiebat: ita ut cū dñm lau-
dare cepissent et dicere. cōfitemini dño
quoniam bonus quoniam in eternū mis-
ericordia eius. impleatur domus dei nu-
be: ne possent sacerdotes stare et mi-
nistrare propter caliginē. Compleuerat
enim gloria dñi domum dei. **U**
nt salomon ait. Dñs pollicetur
autem edificari domū nomini eius:
ut habitaret ibi in ppetuum. Et cōue-
nit rex faciem suā: et benedixit vniuersē

multitudini israel. Nam omnis verba
habat intentā et ait. Benedictus dñs
deus israel: qui quod locutus est dauid
patri meo. opere cōpleuit dicens. A die
qua eduxi populum meū de terra egipti. nō
elegi ciuitatem de cunctis tribubus isra-
hel ut edificaretur in ea domus nomi-
ni meo: neque elegi quemquam alium virū
ut esset dux in populo meo israel: sed
elegi iherusalem ut sit nomē meū i ea:
et elegi dauid ut constitueret eum super
populum meum israel. Cumque fuisset vo-
luntatis dauid patris mei ut edificaret
domum nomini dñi dei israel: dixit
dñs ad eum. Quia hec fuit voluntas
tua ut edificares domū nomini meo:
bene quidē fecisti huiusmodi habere
voluntatē: sed nō tu edificabis michi
domum. Veruntamen filius tuus qui
egredietur de lumbis tuis: ipse edifica-
bit domū nomini meo. Cōpleuit er-
go dñs sermōnē suū quē locutus fue-
rat: ego sum rex pro dauid patre meo.
et sedi sup thronū israel sicut locutus
est dñs: et edificauit domū nomini dñi
dei israel. et posui in ea archam i qua
est pactum dñi quod pepigit cū filiis
israel. Stetit ergo coram altare dñi
et aduerso vniuersē multitudinis israel
et extendit manus suas. Si quidē fece-
rit salomon quā basim meam: et posuerat
eam i medio basilice: habentemque
cubicos longitudinis et quinq; latitu-
dinis. et tres cubitos altitudinis. Ste-
nitque super eam: et princeps flegis genibz
contra vniuersam multitudinē israel:
et palmis in celum leuatis ait. Domine
deus israel. non est similis tui deus in
celo et in terra. qui custodis pactum et
misericordiā cum seruis tuis. qui am-
bulant coram te in toto corde suo: qui
prestitisti seruis tuis dauid patri meo

quęcumque locutus fueras ei: et que ore
promiseras opere cōplesti. sicut et pñs
tempus probat. Nunc ergo dñe deus
israel imple seruis tuis pñ meo dauid
quęcumque locutus es dicens. Non desi-
cet rex te vir coram me qui sedeat super
thronum israel: ita tamen si custodi-
erint filij tui vias meas. et ambulau-
erint in lege mea: sicut et tu ambulasti
coram me. Et nunc domine deus israel
firmetur sermo tuus: quē locutus
es seruis tuis dauid. Ergo ne credibile
est. ut habitet deus cum hominibus super
terram? Si celum et reli celos nō te ca-
piunt: quātomagis domus ista quā
edificauit? Sed ad hoc tantum facta ē.
ut respicias orationē serui tui. et obse-
rationem eius domine deus meus au-
dias: et preces quas fudit famulus tuus
coram te: ut apprias oculos tuos sup
domum istam diebz ac noctibus. sup
locum in quo pollicitus es ut inuoca-
tur nomen tuum: et egredieris oratio-
nem quā seruus tuus orat in coram te.
egredieris de habitaculo tuo id est de celis.
et ppiare. Si peccauerit quispiā i pro-
ximum suū et irare cōtra eū paratus
reuerit. legem maledictā cōstrinxerit co-
ram altari in domo ista: tu audies de
celo. et facies iudicium seruorū tuorū.
ita ut reddas iniquo viam suam i ca-
put proprium: et ulciscaris iustum re-
tribuens ei scdm iusticiam suā. Si su-
peratus fuerit populus tuus israel ab
inimicis. peccabunt enim tibi. et conuer-
si egerint penitentia. et obsecrauerint
nomen tuum. et fuerint deprecati in lo-
co isto: tu egredieris de celo et propicia-
re peccato populi tui israel. et reduc-
eos in terram quā dedisti eis et pñibus

eorum. Si clauso celo pluvia non fluxe-
rit propter peccata populi tui. et deprecati
te fuerint in loco isto. et confessi nomini
tuo. et conuersi a peccatis suis cum eos
afflixeris: et gaude de celo domine. et dimitte
peccata seruis tuis. et populi tui israel:
et doce eos viam bonam. per quam ingre-
diantur: et da pluiam terre quam dedisti
populo tuo ad possidendum. Si fames si
oritur fuerit in terra. et pestilentia erugo et
aurugo. et locustae et bruchae. et hostes
vastatis regionibus portas obsterne-
ruerint. omnisque plaga et infirmitas
precesserit: si quis de populo tuo israel
fuerit deprecatus. cognoscens plagam
et infirmitatem suam. et repanderit ma-
nus suas in domo hac: tu exaudies de
celo de sublimi scilicet habitaculo tuo.
et propitiare: et redde unicuique secundum
vias suas quas novisti esse habere in corde
suo. Tu enim solus novisti corda filiorum
hominum: ut timeant te et ambulent in
vijs tuis. cunctis diebus quibus vivunt
super faciem terre quam dedisti patribus
nostris. Et eternum quoque qui non est de
populo tuo israel. si venerit de terra lon-
giqua propter nomen tuum magnum
et propter manum tuam robustam. et bra-
chium tuum potentum. et adoraverit in
loco isto: tu exaudies de celo firmissi-
mo habitaculo tuo. et facies iudicia pro
quibus invocaverit te ille peregrinus:
ut sciant omnes populi terre nomen
tuum. et timeant te sicut populus tuus
israel: et cognoscant quia nomen tuum
invocatum est super domum hanc quam
edificavi. Si egredius fuerit populus tuus
ad bellum contra adversarios suos. per
viam in qua miseris eos: adorabunt
te contra viam in qua civitas haec est
quam elegisti. et domus quam edificavi no-
mini tuo: ut exaudias de celo preces eorum.

et obsecrationem. et ultionem. Si autem
peccaverint tibi. neque enim est homo qui
non peccet. et iratus fueris eis. et tradide-
ris hostibus. et captivos duxerint eos
in terram longinquam. vel certe si iuxta
est: et conuersi in corde suo in terra ad quam
captivi dudi fuerant egerint penitentiam.
et deprecati te fuerint in terra captivitatis
sue dicentes. peccavimus. inique fe-
cimus. iniuste egimus: et reuersi fuerunt
ad te in toto corde suo. et tota anima
sua in terra captivitatis sue. ad quam
dudi sunt: adorabunt te contra viam
terre sue quam dedisti patribus eorum.
et urbis quam elegisti. et domus quam edi-
ficavi nomini tuo: ut exaudias de ce-
lo hoc est de firmo habitaculo tuo pre-
ces eorum. et facias iudicium. et dimittas
populo tuo quavis peccatori. Tu
enim deus meus. Aperiatur quere-
lo oculi tui: et aures tue intente sint ad
orationem que fit in loco isto. Nunc igitur
consurge domine deus in requiem tuam:
tu et archa fortitudinis tue. Sacerdo-
tes tui domine. deus induant salutem. et san-
cti tui letentur in bonis. Domine deus meus.
ne auerteris faciem tuam a iudicio. Memoro
misericordiam david tui tui. Cumque impleverit
salomon fundes preces. ignis descendit
de celo: et deuoravit olocausta et vidi-
mas. et maiestas domini implevit domum:
nec poterant sacerdotes ingredi templum
domini eo quod impleverit maiestas domini. tem-
plum domini. sed et omnes filii israel videbant de-
scendere ignem. et gloriam domini super domum:
et corruentes proi in terra super pavimentum
beatum lapide. adorauerunt et lauda-
runt dominum quoniam bonum quoniam in seculum
misericordia eius. Rex autem et omnis populus im-
molabant victimas coram domino.
Edificavit igitur rex salomon **III**
hostias. holam viginti duo milia:

arientum centum viginti milia. Et dedicavit
domum dei rex et universus populus. Sa-
cerdotes autem stabant in officijs suis.
et levite in organis canticum domini.
que fecit david rex ad laudandum dominum.
qui in seculo misericordia eius. psalmos
david canentes per manus suas. Por-
ro sacerdotes canebant tubis ante eos:
cunctisque israel stabat. Sandificavit ergo
salomon medium atque ante templum
domini. Obtrulerat enim ibi olocausta et
adipes pacis eorum: quia altare ecclesie
quod fecerat non poterat sustinere olo-
causta et sacrificia et adipes. Fecit ergo
salomon sollemnitate in tempore illo
septem diebus et omnis israel cum eo. ecce-
lia magna valde: ab introitu emath
usque ad torrentem egypti. Fecitque die o-
ctavo collectam. eo quod dedicasset al-
tare septem diebus. et sollemnitate cele-
brasset diebus septem. Igitur in die vice-
limata mensis septimi dimisit populus
ad tabernacula sua. letantes atque gau-
dentes super bono quod fecerat dominus
david et salomoni et israel populo suo.
Complevitque salomon domum domini
et domum regis. et omnia que disposuerat
in corde suo ut faceret in domo domini
et in domo sua: et prosperatus est. Appa-
ruit autem ei dominus nocte. et ait. Audivi
orationem tuam. et elegi locum istum mi-
hi in domum sacrum. Si clausero celum
et pluvia non fluxerit. et mandavero et
precepero locuste ut deuoret terram. et
miserum pestilentiam in populum meum:
conuersus autem populus meus super quos
invocatum est nomen meum. deprecatus
me fuerit. et requirerit faciem meam. et
egerit penitentiam a visis suis pessimis:
et ego exaudiam de celo. et propitius ero
peccatis eorum. et sanabo terram eorum.
Anuli quoque mei erunt aperti. et aures

meae recte: ad orationem eius qui in loco
isto oraverit. Elegi enim et sanctificavi
locum istum: ut sit nomen meum ibi in
sempiternum. et permaneat oculi mei et
cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoque
si ambulaveris coram me sicut ambu-
lauit david pater tuus. et feceris iuxta
omnia que precepi tibi. et iusticias me-
as iudicaueris. suscitabo thro-
num regni tui. sicut pollicitus sum da-
uid patri tuo dicens. Non auferetur
de stirpe tua vir. qui non sit princeps
in israel. Si autem aueris fueritis. et
dereliqueris iusticias meas et precepta
mea que proposui vobis. et abeuntes ser-
uieritis dijs alienis. et adoraueritis e-
os: euellam vos de terra mea quam dedi
vobis. et domum hanc quam edificavi
nomini meo proiciam a facie mea: et
tradam eam in parabolam. et in exemplum
cunctis populis. et domus ista erit impro-
uerbium universis transuentibus. et di-
cent stupentes. Quare fecit dominus
sic terre huic et domui huic? Responde-
buntque. Quia dereliquerunt dominum deum
parentum suorum. qui eduxit eos de terra
egypti. et apprehenderunt deos alienos.
et adorauerunt eos. et coluerunt: idcirco re-
uerit super eos universa haec mala. **III**
Explevis autem viginti annis postquam
edificauit salomon domum domini
et domum suam. ciuitates quas dederat
hiram salomoni edificauit. et habita-
re ibi fecit filios israel. Abijt quoque
in emath suba. et obtinuit eam. et edifi-
cavit palmiram in deserto. et alias ci-
uitates munitissimas edificauit in e-
math. Et exiitque bethoron superiorem.
et bethoron inferiorem. ciuitates mu-
ratas: habentes portas et vedes et se-
ras. Balaach etiam et omnes urbes
firmissimas que fuerunt salomonis:

cundatq; urbes quadrigarū. et urbes equitū. Omnia quecumq; voluit fecit rex salomon atq; disposuit. edificavit in iherusalē. et in libano. et in universa terra potestatis sue. Minnem populū qui decelidus fuerat de hechis et amoris. et ferezeis. et eueis et iebuseis. qui non erāt de stirpe israel. de filiis eorū et de posteris quos nō interfecerāt filij israel subiugavit salomon i tributarios usq; in diē hanc. Porro de filiis israel nō posuit ut seruirent operibz regis. Apli enim erāt viri bellatores et duces primi. et principes quadrigarū et equitum eius. Omnes autē principes exercitus regis salomonis. fuerūt ducenti quinquaginta q̄ erudiebant pplm. Filiam vero pharaonis transtulit de civitate david. in domū quā edificaverat ei. Dixit enī. Non habitabit vxor mea i domo david regis isrl. eo quod sanctificata sit: quia ingressa ē in eam archa domini. Tūc obtulit salomon olocausta dño sup altare dñi quod petierat ante portū: ut p singulos dies offerretur i eo iuxta pceptū moy. si in sabbatis. et in kalendis et i festis diebus ter p annū: id est i sollemnitate azimorū et sollemnitate ebdomaday et in sollemnitate tabernaculorū. Et cōstituit iuxta dispositionē david p̄ris sui officia sacerdotū i ministris suis. et levitas in ordine suo: ut laudarent et ministrarent corā sacerdotibus iuxta ritum uniuscuiusq; dier: et ianitores i divisiombus suis p̄ portā. et portam. Sic enim preceperat david homo dei. Nec pretergressi sunt de mandatis regis tam sacerdotes q̄ levite: et omibz que preceperat. Et in custodijs thesaurorum omnes impensas pparatas habuit salomon: et eo die quo fundavit

domū dñi usq; in diem quo p̄fecit eā. Tūc abiit salomō i asongaber. et i batiach. ad hiram maris rubri. q̄ ē in terra edom. Misit ergo ei hiram p manū servos suos: nautes et nautas gnaros maris: et abierunt cum suis salomonis in ophir. Tulērūtq; inde quadrigenta quinquaginta talenta auri: et attulerūt ad regem salomonē.

Regina quoq; saba cum audisset famā salomonis. venit ut temptaret eum in enigmatibz i iherusalē: cum magnis opibus et camelis qui portabant aromata. et auri plurimū. gemmasq; p̄ciosas. Cūq; venisset ad salomonem: locuta est ei quęq; erāt in corde suo. Et respondit ei salomon omnia que p̄posuerat: nec quicq; fuit quod non perspiceret ei fecerit. Que postq; vidit sapientiā salomonis. et domū quā edificaverat. nection et cibaria mense ei: et habitacula servorum et officia ministrorū eius et vestimenta eorū. p̄ncernas quoq; et vestes eorū: et vitimas q̄s immolabat in domo domini: non erat p stupore ultra i ea spiritus. Dixitq; ad regem. Verus est sermo quē audierā in terra mea: de virtutibz et sapientiā tua. Nō credebam narrantibus: donec ipa viderem et viderem ocli mei: et probasse vix medietatē sapientię tue michi fuisse narratam. Visti famam virtutis tuis. Beati viri tui et beati servi tui: hi qui assistunt coram te omni tempore et audiunt sapiētiā tuam. Sic dñs deus tuus benedictus qui voluit te ordinare super thronū suum regem dñi dei tui. Quia diligit de⁹ israel. et vult servare eum in eternū: idcirco posuit te sup eū regem. ut facias iudicia atq; iusticiā. Dedit autē regi centūvigin

talenta auri. et aromata mista nimis: et gemmas p̄ciosissimas. Nō fuerūt aromata talia: ut hec q̄ dedit regina saba regi salomoni. Sed et sui hiram cū servis salomonis attulerunt aurū de ophir: et ligna thipna. et gemmas p̄ciosissimas. De quibus fecit rex de lignis scilicet thipnis gradus i domo domini. et in domo regia: nicharas q̄ et psalteria cantoribz. Nunquā vīsa sunt in terra iuda ligna talia. Rex autē salomon dedit regine saba cunda q̄ voluit. et q̄ postulavit: et misto plura quā attulerat ad eū. Que rēsa abiit in terrā suā cum servis suis. Erat autē pondus auri qd̄ afferebat salomoni p singulos annos sexcenta sexaginta talenta auri: recepta ea summa quā legati diversarū gentiū et negotiatores afferebat: omnesq; reges arabie et sarrap̄ terrarū: qui cōportabant aurū et argentum salomoni. Fecit igit rex salomon ducentas hastas aureas. de summa sexcentorum aureorū: qui in singulis hastis rependebant. Trecenta quoq; scuta aurea trecentorū aureorū: quibz regebant singla scuta. Posuit q; ea rex in armamentario quod erat cōstitutū nemore. Fecit quoq; rex solū eburneū grande: et vestivit illud auro mundissimo. Rex q; gradus quibus ascendebat ad solū. et scabellū aureū. et brachiola duo altrimiscus. et duos leones stantes iuxta brachiola: sed et alios duodecim leuculos stantes sup sex gradus et utraq; parte. Non fuit tale solium i universis regnīs. Omnia quoq; vasa cōmuniū regis erāt aurea: et vasa domus salus libani et auro purissimo. Argentū enim in diebus illis p nichilo reputabatur. Siquidē nautes regis ibant in tharhis cū suis

hiram semel i tribus annis: et deferēbat inde aurū et argentū et ebur et smias et pavos. Magnificat⁹ ē igit salomō super omnes reges terre: p̄re divitijs et gloria. Omnesq; reges terrarū desiderabant videre faciem salomonis: ut audirent sapientiā quā dederat deus in corde eius. Et deferēbat ei munera: vasa argentea et aurea. et vestes. et arma. et aromata equos et mulos p̄ singulos annos. Habuit quoq; salomon quadraginta milia equorū in stabulis: et currum equitūq; duodecim milia. Cōstituitq; eos in urbibz quadrigarū: et ubi erat rex in iherusalē. Exeruit etiā potestātē sup cūdos reges a flumine eufraatē usq; ad terrā philistinorum: et usq; ad terminos egip̄ti. Tantamq; copiā prebuit argenti i iherusalē quasi lapidū: et redorū tantā multitudinē velut siccomorū q̄ gignant in campēstribz. Adducebantur autē ei equi de egip̄to: cundatq; regionibz. Reliqua autē op̄erū salomonis priorū et novissimorū scripta sunt in verbis nathan p̄phetę. et i libris ap̄ie h̄lonitis: i visione q̄ addo videntis contra iheroboam filiū nabach. Regnavit autē salomon in isrlm sup omne isrl: quadraginta annis. Dominavitq; cum p̄ribz suis: et sepeliet eū in civitate david: regnavitq; roboā fili⁹ eius p eo.

Profectus ē autē roboā in sūchem. illuc enī cūctus isrl conuenerat: ut cōstituerent eū regem. Quod cum audisset iheroboam filius nabach qui erat in egip̄to. fugerat quippe illuc ante salomonem. statim reuersus ē. Vocaveruntq; eum et venit cum unūso israel. et locuti sunt ad roboam dicentes. Pater tu⁹ durissimo iugo nō pressit. tu leviora impera patri tuo qui

nobis imposuit grauem seruitutem: et paululum de onere subleua. ut seruamus tibi. Qui ait. Post tres dies reuertimini ad me. Cumq; abisset populus inijt consiliu cum scribis qui steterant coram prelio salomone dum adhuc uinceret dicens. Quid datis consilij ut respondeat populo? Qui dixerunt ei. Si placueris populo huic et lenieris eos uerbis clementibus: seruiemus tibi omni tempore. At ille reliquit consiliu seniu: et cum iuuenibus tractare cepit qui cum eo nuntia fuerant: et erant in comitatu illi. Dixitq; ad eos. Quid uobis uidetur. uel respondere quid debeat populo huic qui dixit michi: subleua iugum quod imposuit nobis: pater tuus? At ille responderunt ut iuuenes et nuntia cum eo in delicijs: atq; dixerunt. Sic loqueris populo qui dixit tibi. pater tuus aggrauauit iugum nrm tu subleua: et respondebis ei. Minus? Dignus me? grossior est iugum patris mei. Pater meus imposuit uobis graue iugum: et ego maius pondus apponam. Pater meus cecidit uos flagellis: ego uero cedam uos scorpionibus. Venit ergo iheroboam et uniuersus populus ad iheroboam die tercio: sicut preceperat eis. Responditq; rex dura. derelicto consilio sanctorum: locutusq; e iuxta inuentu uoluntatem. Pater meus graue uobis imposuit iugum: quod ego grauius faciam. Pater meus cecidit uos flagellis: ego uero cedam uos scorpionibus. Et non acquieuit populi precibus. Erat enim uoluntas dei: ut compleret sermo eius: que locutus fuerat per manu ahie filonis ad iheroboam filiu nabach. Populus aut uniuersus rege duriora dicente: sic locutus est ad eum. Non est nobis pars in dauid: neq; hereditas

in filio ysai. Reuertit i tabernacula tua israhel. Tu autem pascere domu tuam dauid. Et abiit israhel in tabernacula sua. Super filios aut isrl qui habitabant in ciuitatibus iuda: regnauit roboam. Militesq; rex roboam aduersa q; preceperat iugum: et lapidauerunt eum filij isrl: et mortuus e. Porro rex roboam curru festinauit ascendere: et fugit in iherusalem. Reversusq; israhel a domo dauid: usq; ad diem hanc. Factu est autem cum audisset omnis israhel quod reuersus esset iheroboam: miserunt et uocauerunt eu congregato teru et constituerunt eu regem super omne israhel: nec secutus e quispiam domu dauid preter tribum iuda solam.

Venit aut roboam in iherusalem: et conuocauit uniuersam domu iuda et beniamin centum uoginta milia electas atq; bellantis: ut dimicaret contra israhel et conuerteret ad se regnum suu. Factus e sermo domini ad semiam hominem dei dicens. Loquere ad roboam filiu salomonis regem iuda: et ad uniuersum israhel qui est in iuda et beniamin. Hec dicit dñs. Non ascendetis neq; pugnabitis contra fratres uestros: reuertatur unusquisq; in domu suam: quia in ea hoc gestum est uoluntate. Qui cum audissent sermonem domini reuersi sunt: nec preceperunt contra iheroboam. Habitauit autem roboam in iherusalem: et edificauit ciuitates muratas in iuda: et ieruzalem: bethleem et etham et thecubethur quop; et socco et odollam: nec non et gath et martha et ziph: sed et aduram et lachis et azekia: saraa q; et abialon et hebron que erant in iuda et beniamin: ciuitates munitissimas. Cumq; clausisset eas muris: posuit i

eis principes ciborum: hircia. hoc est olei et uini. Sed et in singulis urbibus fecit armamentaria scutoz et hastay: firmauitq; eas summa diligentia: et imperauit super iuda et beniamin. Sacerdotes aut et leuite qui erant in uniuerso israhel: uenerunt ad eu de cunctis sedibus suis: relinquentes suburbana et possessiones suas. et transientes ad iudam et iherusalem: eo qd abiissent eos iheroboam et posteri eius ne sacerdotio domini fungerent: qui obstitit sibi sacerdotes reueloru et dauidicoru uirulorum: quos fecerat. Sed et de cunctis tribubus israhel quicunq; dederant eoz sumu ut querebant dñm deū israhel: uenerunt in iherusalem ad immolandum uictimas suas coram domino deo patrum suoz: et reboauerunt regnum iuda: consummauerunt roboam filiu salomonis per tres annos. Ambulauerunt enim in uisus dauid et salomonis anis tantu tribus. Duxit aut roboam uxorem maalach filiam iherimuch filij dauid: abia q; filiam heliab filij ysai: que peperit ei filios ieu et somoriam et zodom. Post hanc quidq; accepit maacham filiam absolon: que peperit ei abia et abi et ziza et salomich. Amavit autem roboam maacham filiam absolon: super omnes uxores suas et concubinas. Non uxores decem et octo duxerat: concubinas autem sexaginta: et genuit uiginti octo filios et sexaginta filias. Constituit uero in capite abiam filium maacha ducem super omnes fratres suos: ipsum enim regem facere cogitabat quia sapientior fuit et potentior super omnes filios eius: et in cunctis finibus iuda et beniamin et in uniuersis ciuitatibus muratis. Prebuitq; eis escas

plurimas: et multas petiuit uxores. Cumq; roboratu fuisset rex: **U**ni quoq; roboam et confortatu: dereliquit legem domini et omnia israhel cu eo. Anno autem quinto regni roboam: ascendit selac rex egypti in iherusalem quia peccauerant domino: cum mille ducibus curribus et sexaginta milibus equitum. Nec erat numerus uulgi qd uenerat cum eo rex egypto: libies scilicet et trogodure et ethiops: reptiq; ciuitates munitissimas in iuda: et uenit usq; in iherusalem. Bemeias autem propheta ingressus est ad roboam et principes iuda: qui congregati fuerant in iherusalem fugientes selac: dixitq; ad eos. Hec dicit dominus. Vos reliquistis me: et ego reliqui uos in manu selac. Cōsternatiq; principes israhel et rex dixerunt. Quis est dominus? Cumq; uidisset dñs quod humiliari essent: factus e sermo domini ad semiam dicens. Quia humiliati sunt non disperdam eos: daboq; eis paucillu auxilij: et non stillabit furor meus super iherusalem per manu selac. Veruntamen seruiemus ei: ut sciamus distantiam seruitutis mee et futuris regni terarū. Reversus itaq; selac rex egypti ab iherusalem sublati thesauris domus domini et domus regis: omnia q; secum tulit: et dixit aureos quos fecerat salomon per quibus fecit rex etneoz: et tradidit illos principibus scutariorum qui custodiebant uestibulum palatii. Cumq; introiret rex domum dei: ueniebat scutarij et tollebant eos: iterumq; reuerbant eos ad armamentarium suum. Veruntamen quia humiliati sunt aucta est ab eis ira dñi: nec delecti sunt penitus. Siquidem et in iuda inuenta sunt opera bona. Confortatus e ergo rex roboam in iherusalem.

atq; regnavit. Quadraginta autem et unius anni erat cum regnare cepisset: et decem et septem annis regnavit in iherusalem urbe quam elegit dominus: ut cohereret nomen suum ibi: de cunctis tribubus israel. Nomen autem matris eius naama ammanites. Fecitque malum et non paravit cor suum ut quereat dominum. Opera vero roboam prima et novissima scripta sunt in libris senie prophetarum et addo videntes: et diligenter reposita. Punguaveruntque aduersum se roboam et iheroboam cunctis diebus. Et dominavit roboam cum patribus suis: sepultusque est in ciuitate dauid: et regnavit abia filius eius pro eo. **XXII**

Anno octauodecimo regis iheroboam regnavit abia super iudam. Tribus annis regnavit in iherusalem. Nomenque matris eius michaia: filia uriel de gabaa: et erat bellum inter abia et iheroboam. Cumque inisset abia ceramen: et haberet bellicosissimos viros: et electorum quadraginta milia: iheroboam costruxit contra aciem octoginta milia viros: qui et ipsi electi erant et ad bella fortissimi. Scire ergo abia super montem seueron: quod erat in ephraim: et ait. Audi iheroboam et omnis israel. Num ignoratis quod dominus deus israel dederit regnum dauid super israel in sempiternum: ipsi et filii eius in padum salis. Et surrexit iheroboam filius nabath seruis salomonis filii dauid: et rebellauit contra dominum suum. Congregati sunt ad eum viri paucissimi et filii belial: et preualuerunt contra roboam filium salomonis. Porro roboam erat rudis et corde pauidus: nec potuit resistere eis. Nunc ergo vos dicatis quod resistere possitis regno domini quod possidet per filios dauid?

Habebitisque grandem populi multitudinem: atque vinulos aureos quos fecit vobis iheroboam in deos. Et cunctis sacerdotibus domini filios aaron atque leuitas: et fecistis vobis sacerdotes sicut omnes populi terrarum. Quicumque uenerit et inuenerit manum suam in thauro: in bubus: et in arietibus septem: sit sacerdos eorum qui non sunt dei. Noster autem dominus deus est: quem non relinquimus. Scandentesque ministrant domino de filijs aaron: et leuite sunt in ordine suo: olocausta quoque offerunt domino per singulos dies: mane et uespere: et thymum iuxta legis precepta confedunt: et proponunt panes in mensa mundissima. Et apud nos candelabrum aurum: et lucerna eius: ut accendant semper ad uesperam. Nos quippe custodimus precepta domini dei nostri: quem vos reliquistis. Ergo in exercitu nostro dux deus est: et sacerdotes eius qui clangunt tubis et resonant contra vos. Filij israel. Nolite pugnare contra dominum deum patrum uestrorum: quia non uobis egrediet. Hec illo loquente: iheroboam retro moliebatur insidias. Cumque aduerso hostium staret: ignorante iuda suo ambibat exercitu. Aspicientesque iudas uidit instare bellum et aduerso: post regum: et clamauit ad dominum ac sacerdotes tubis canere ceperunt: omnesque uiri iuda uociferati sunt. Et ecce illis clamantibus: percussit deus iheroboam et omnem israel qui stabat et aduerso abia et iuda fugeruntque: filij israel iudam: et tradidit eos deus in manu eorum. Percussit ergo eos abia et populus eius plaga magna: et corruerunt uulnerati et israel: quinquaginta milia uirorum fortium. Humiliati sunt filij israel et tempore illo: et rehemenssum

confortati filij iuda: eo quod sperassent in domino deo patrum suorum. Persecutus est autem abia fugientem iheroboam: et cepit ciuitates eius: behel et filias eius: et iherusalem cum filiabus suis: effonitque et filias eius. Nec ualuit ultra resistere iheroboam: in diebus abia. Quem percussit dominus et mortuus est. Agitur abia confortato imperio suo: accepit uxores quatuordecim: procreauitque uiginti duos filios: et sedeciam filias. Reliqua autem sermonum abia uiciorumque et operum eius: scripta sunt diligentissime in libro addo prophete. **XXIII**

Dominavit autem abia cum patribus suis: et sepelire eum in ciuitate dauid. Regnavitque asa filius eius pro eo. In cuius diebus quiescit terra annis decem. Fecit ergo asa quoddam bonum et placidum erat in conspectu dei sui: et subuerit altaria peregrini cultus: et excelsa: et coarctavit flumines lucosque: succiditque: et precepit iude ut quereat dominum deum patrum suorum: et faceret legem: et uniuersa mandata. Et abstulit de cunctis urbibus iuda aras: et fana: et regnavit in pace. Edificauit quoque urbes munitas in iuda: quia quiescit erat: et nulla temporibus eius bella surrexerant: pax domino largiente. Dixit autem iude. Edificemus ciuitates istas: et uallemus muris: et roboremus turribus et portis et scis: donec a bellis quiescit terra omnia: eo quod quiescimus dominum deum patrum nostrorum: et dederit nobis pacem per gratiam. Edificauerunt igitur: et nullum in exercitu impedimentum fuit. Habuit autem asa in exercitu suo portantium scuta et hastas de iuda trecentis milia: de beniamin uero leuatariorum et sagittariorum ducenta octoginta milia. Multique isti uiri fortissimi. Egredius est autem contra

eos zara ethiops cum exercitu suo decies centena milia: et curribus trecentis: et uenit usque marela. Porro asa precepit obuiam ei: et instructis aciem ad bellum in ualle sephara: que est iuxta marela: et inuocauit dominum deum et ait. Domine non est apud te ulla distantia: uenit in paucis auxiliis aut in pluribus: adiuua nos domine deus noster. In te enim et in tuo nomine habentes fiduciam: uenimus contra hanc multitudinem. Domine deus noster tu es: non pualeat contra te homo. Egredius itaque dominus ethiops coram asa et iuda. Fugeruntque ethiopes et persecutus est eos asa et populus qui cum eo erat usque getara. Et ruerunt ethiopes usque ad interitionem: quia domino cedente conciti sunt et exercitu illius preliante. Tulerunt ergo spolia multa: et percussuerunt ciuitates omnes per circuitum getare: grandis quippe cunctos terror inuaserat: et diripuerunt urbes: et multam predam asportauerunt: sed et taulas omnium destituerunt tulerunt propter infinitam multitudinem camelorum: reuersegque sunt in iherusalem. **XXIV**

Azarias autem filius obed factus est spiritu dei: egredius est in occursum asa: et dixit ei. Audite me asa: et omnis iuda et beniamin. Dominus uobiscum: quia fuitis cum eo. Si queritis eum: inuenietis. Si autem dereliqueritis: derelinquet uos. Transibunt autem multi dies in israel absque deo uero: et absque sacerdote: absque doctore: et absque lege. Cum reuersi fuerit in angustia sua ad dominum deum israel: et quesierint eum: repperient eum. In tempore illo non erit pax egredienti et ingredienti: sed terrores undique in cunctis habitatoribus terrarum. Pugnabit enim gens contra gentem: et ciuitas contra ciuitatem

quia dñs conturbabit eos in omni angustia. Vos ergo confortamini: et non dissolvantur manus vestre: reit enim merces operi vestro. Quod cum audisset asa verba scilicet et pphetam azarie filij obeh pphete confortatus est: et abstulit ydola de omni terra iuda et de beniamin: et ex urbis quas ceperat montis ephraim: et dedicavit altare domini quod erat ante portum dñi: congregavitq; universum iudam et beniamin: et advenas cum eis de ephraim: et manasse: et de symeon. Plures enim ad eum confugerant ex israel: videntes quod dñs deus illius esset cum eo. Cumq; venisset in iherlm mentis rectio: anno decimo quinto regni asa: immolaverunt dño i die illa de manu: hijs et predā quā adduxerant: boves septingentos: et arietes septem milia: et intrauit ex more ad corroborandū fedus: ut querebant dñm deum patrum suorum in toto corde et in tota anima sua. Si quis autem inquit nō quesierit dñm deum israel: morietur a minimo usq; ad maximum a viro usq; ad mulierem. Juraveruntq; dño voce magna in iubilo: et in clangore tube et i sonitu bucinar: omnes qui erant in iuda cum refectione. In omni enim corde suo iuraverunt et in tota voluntate quesierunt eum: et invenerunt. Prestavit q; eis dominus requiem per circuitum. Sed et maacham matrem asa regis ex angusto deposuit imperio: eo quod fecisset in loco simulacrum priapi qđ omne contemnit: et in sculta comminues combussit in torrente cedron. Eccelesia autem decelida sunt in israel. Attamen cor asa erat perfectum cunctis diebus eius. Ea q; voverat pater suus et ipse intulit in domum domini: argentum et

aurum vasorumq; diversam suppellectilem. Bellum vero non fuit usq; ad interitum annum regni asa. **xxv** Anno autem tricesimo sexto regni eius: ascendit baasa rex israel i iudam et muro circumdabat rama: ut nullus tunc possit egredi et ingredi de regno asa. Protulit autem asa argentum et aurum de thesauris domus dñi et de thesauris regis: misitq; ad benadab regem sirie qui habitabat in damasco dicens. sedis inter me et te est. Parer quoq; meus et pater tuus habuere concordiam: quā obrem misi tibi argentum et aurum: ut rupto federe quod habes cum baasa rege israel facias eum a me recedere. Quo comperto benadab misit principes exercituum suorum ad urbes israel: qui percussit alhion et dan et abelmaim et uniusas urbes munitas. Quod cum audisset baasa desinit edificare rama: et intervenit opus suum. Porro asa rex assumpsit universum iudam et tulit lapides de rama et ligna que edificationi paraverat baasa: edificavitq; ex eis galatā et maspha. In tempore illo venit anani ppheta ad asam regem iuda: et dixit ei. Quia habuisti fiduciam in rege sirie et nō in domino deo tuo: idcirco evasit sirie regis exercitus de manu tua. Nonne ethiopes et libies multo plures erant quadrigis et equis: et multitudine nimia: quos cum i domino credidisses: tradidit i manu tuā? Quia si enim dñi contemplantur uniusam rectam: et prebent fortitudinē hijs qui corde perfecto credunt in eum. Scilicet igitur egisti: et propter hoc etiam presentis tempore adversum te bella coevertent. Quia asa adversus videns misit eum mitti in nemem. Valde quippe

sup hoc fuerat dominus indignatus et interfecit de populo in tempore illo plurimos. Opera autem asa prima et novissima scripta sunt in libro regum iuda et israel. Egrotavit etiā asa anno tricesimo nono regni sui dolore pedum vehementissimo: et nec in infirmitate sua quesivit dñm: sed magis in medicorum arte confusus est. Dominus quoque cum patribus suis et mortuus est: anno quadragesimo primo regni sui: et sepeliverunt eum in sepulcro suo qđ foderat sibi in civitate david. Posueruntq; eum super lectulum suum plenum aromatibus: et ungentis metatensis que erant pignoratiorū arte confecta: et convulserunt super eum ambitione nimia. **xxvi** Regnavit autem iosaphat filius eius pro eo: et invaluit contra israel. Constituitq; militem numerosum i cūdis urbibus iuda que erant vallate muris: presidiaq; disposuit in terra iuda: et in civitatibus ephraim quas ceperat asa pater eius. Et fuit dominus cū iosaphat: quia ambulavit in vijs david patris sui primis: et non speravit in baalim sed in deo patris sui: et perrexit in preceptis illius: et non iuxta peccata israel. Cogitavitq; dñs regnū i manu eius: et dedit omnia iuda munera iosaphat: factq; sunt ei infinite divitie et multa gloria. Cumq; sumpsisset cor eius audaciam: propter vias dñi: etiam recessa et lutos de iuda abstulit. Tercio autem anno regni sui misit de principibus suis benail et obdian et zachariam et nathanai et micheam: ut docerent in civitatibus iuda: et cum eis leumas simeiam et nathaniam et zabadiam: asaph q; et semiramoth et ionathan: adoniamq; et thobiam et robodoniam leuitas: et cum eis elisama et idram

sacerdotes. Docerantq; populum in iuda: habentes librum legis domini: et circumibant cunctas urbes iuda: atq; erudiebant populum. Itaq; factus est pauper dominus super omnia regna terrarū que erant per gyrum iuda: nec audebat bellare contra iosaphat. Sed et philisti: iosaphat munera deferrebat: et vestigal argenti. Arabes quoq; adducebant pecora arietū: septem milia septingentos: et hircos totidem. Crevit ergo iosaphat et magnificatus est usq; i sublimē: atq; edificavit in iuda domos ad instar turrium urbisq; munitas: et multa opera paravit in urbibus iuda. Viri quoq; belatores et robusti erant i iherusalem: quos iste numerus p domos atq; familias singulorum. In iuda princeps exercitus ednas dux: et cum eo robustissimorum viri recenta milia. Post hunc iohannan princeps: et cū eo ducenta octuaginta milia. Post illum q; amathias filius zachari cōsecrans domino: et cū eo ducenta milia virorum fortium. Hunc sequebatur robustus ad presidia eliada: et cum eo recentium armorum et clipeum ducenta milia. Post istū etiā iozabab: et cū eo centuodoginta milia reparatorum militum. Hic omnes erant ad manum regis: receptis alijs quos posuerat in urbibus munitis: et in universo iuda. **xxvii** Fuit ergo iosaphat dives et multus: et affinitate communis est achab: descenditq; post annos ad eum in samariam. Ad cuius adventum mandavit achab arietes et boves plurimos ipsi et populo q; venerat cum eo: plurimosq; illi ut ascenderet in ramoth galaad. Dixitq; achab rex israel ad iosaphat regem iuda. Veni mecum in ramoth galaad. Cui ille

respondit. Et ego et tu: sicut populus
tuus sit et ipse meus: tecumq; erimus
in bello. Dixit iosaphat ad regem isrl.
Consule obsecro in presentia sermo-
nem dñi. Congregauit igit reg israhel
prophetas quadringentos viros: et di-
xit ad eos. In ramoth galaad ad bel-
landū ire debemus an quiescere? At
illi ascende inquit: et caderet deus i ma-
nu regis. Dixitq; iosaphat. Nūquid
non ē hic pphetes dñi: ut ab illo etiā
requiramus? Et ait reg israhel ad io-
saphat. Est vir vnus a quo possumus
querere dñi voluntatem: sed ego odi
eum quia nō pphetat michi bonum:
sed malū omni tempore. Est autē mi-
cheas filius iemla. Dixitq; iosaphat.
Ne loquaris reg hpc modo. Vocauit
ergo reg israhel vnū de eunuchis: et di-
xit ei. Vocā cito michream filiū iemla.
Porro reg israhel et iosaphat reg iuda-
utroq; sedebāt in solio suo: restū cultu
regis. Stabant autē in area iuxta por-
tam samarie: omnesq; pphete raticina-
bantur corā eis. Sedechias vero filius
chanana fecit sibi cornua ferrea: et ait.
Hec dicit dominus. Hys venulabris
siriam: donec conteras eā. Omnesq;
prophete similiter pphetabant: atq; di-
cebant. Ascende in ramoth galaad et
prosperaberis: et caderet eos dominus
in manu regis. Mīcius autē qui ierat
ad vocandū michream ait illi. En ver-
ba omnium prophetarū vno ore bona
regi annūciant. Quiso ergo te ut et se-
mo tuus ab eis nō differat: loqua-
risq; prospera. Cui respondit michreas.
Vinit dñs: quia qdūq; dixerit mi-
chi deus meus hpc loquar. Vnit ergo
ad regē. Cui reg ait. Micheas: ire debent
in ramoth galaad ad bellandum an
quiescere? Cui ille respondit. Ascendit:

runda enim prospera euenient: et ca-
dentur hostes i manus vras. Dixitq;
reg. Iterum atq; iterū te adiuro: ut mi-
hi nō loquaris nisi qd verum est in
nomine dñi. At ille ait. Vidi vnuer-
sum israhel dispersum i montib: sicut
ques absq; pastore. Et dixit dominus.
Non habent isti dominos: reuertat
vnusquisq; in domum suā in pace. Et
ait reg israhel ad iosaphat. Nōne dicit
tibi qd nō prophetaret iste michi quie-
s? boni: sed ea que mala sunt? At ille
idcirco ait. Audite verbum dñi. Vidi
dñm sedentem in solio suo: et omne
exercitum celi assistentem ei a dextris et
a sinistris. Et dixit dominus. Quis
decipiet achab regē israhel ut ascendat
et corruat in ramoth galaad? Cumq;
diceret vnus hoc modo et alter alio:
procellit spiritus et cecidit coram dño
et ait. Ego decipiam eū. Cui dñs. In
quo inquit decipies? At ille respondit.
Egrediar: et ego spiritus mendax i ore
omnium prophetarū. Dixitq; dñs. De-
cipies et preualebis: egredere et fac ira.
Nūc igitur ecce dñs dedit spiritū men-
daci i ore omnium prophetarū tuorum:
et dñs locutus est de te mala. Accessit
autem sedechias filius chanana: et per-
cussit michreā maxillā et ait. Per quā
viam transiit spiritus dñi a me ut
loqueretur tibi? Dixitq; michreas. Tu
ipse videbis i die illo: quādo ingressus
fueris i rubicū de cubiculo: ut abscon-
daris. Precepit autē reg israhel dicens.
Tolle michreā et ducite eū ad amon
principem ciuitatis: et ad ioas filium
amalech: et dixeris. Hec dicit reg. Mit-
te hunc in carcerem: et date ei panis
modicū: et aque paucillū: donec reuer-
tar in pace. Dixitq; michreas. Si reuer-
sus fueris in pace: non est dominus

locutus in me. Et ait. Audite omnes
pphi. Igitur ascendit reg israhel et io-
saphat reg iuda i ramoth galaad: di-
xitq; reg israhel ad iosaphat. Mutabo
habitum: et sic ad pugnam vadam: tu
autē induere vestibus tuis. Mutatoq;
reg israhel habitu venit ad bellum. Reg
autem sirie pcepit ducibz equitatus
sui dicens. Ne pugnetis contra mini-
mum: aut cōtra maximū: nisi contra
solum regē israhel. Itaq; cū vidissent
principes equitatus iosaphat: dixerūt.
Reg israhel est iste: et circumdedit eum
dimicantes. At ille clamauit ad domi-
num: et auxiliatus est ei: atq; auertit
eos ab illo. Cū enim vidissent duces
equitatus qd non esset reg isrl: relinque-
runt eum. Accidit autē ut vnus e popu-
lo sagittam in incertū iaceret: et puce-
ret regē israhel inter cervice et scapulas.
At ille aurige suo ait. Conuertere ma-
num tuam: et educ me de acie: quia
vulneratus sum. Et finita est pugna
in die illo. Porro reg israhel Rabar in
uertu suo extra feros usq; ad vespam:
et mortuus est occidente sole.

Reuelus ē aut iosaphat reg iuda
in domū suam pacifice in iheru-
salem. Cui occurrēt iehu filius anani
videns: et ait ad eū. Impio pbes au-
xilium: et hys q oderūt dñm amicitia
iungis: et idcirco iram quidem dñi
merebaris: sed bona opera inuenta
sunt in te: eo quod abstuleris lucos de
terra iuda: et paraueris cor tuū ut re-
quireres dñm deū patrum tuorū. Habi-
tauit ergo iosaphat i iherusalem. Egre-
ssus ē ad pplm de beelabee
usq; ad mōrem ephraim: et reuocauit
eos ad dñm deum patrum suorū: consti-
tuitq; iudices terre i cūctis ciuitatibus
iuda munitis p singla loca: et picipes

iudicibz videre ait quid faciatis. Nō
enim hominis exercetis iudiciū sed do-
mini: et quodcūq; iudicaueritis i vos
redundabit. Sit timor dñi vobiscum:
et cū diligētia runda facite. Non est
enim apud dñm deū nrū iniquitas
nec psonarū acceptio: nec cupido mu-
nerum. In iherlm quoq; constituit io-
saphat leuitas et sacerdotes et picipes
familiaz reg israhel ut iudiciū et causa
dñi iudicarent habitatoribus eius:
precepitq; eis dicens. Sit ageris in ti-
more domini fideliter et corde perfecto.
Vnam causam que venerit ad vos
sciatū vestrorū qui habitant i urbibus
suis: inter cognationē et cognationē
ubicūq; questio ē de lege de mādato:
de testimonijs de iustificationibus q-
stendite eis ut non peccent in dñm: et
ne veniat ira sup vos et sup fratres ve-
stros. Sic ergo agentes nō peccabitis.
Amarias autē sacerdos et pontifex ve-
ster: in hys que ad deū pntinent presi-
debit. Porro zabadias filius isnahel
qui est dux in domo iuda: sup ea opre-
cit que ad regis officiū pntinet. Ha-
beritq; magistros leuitas coram vo-
bis: confortamini et agite diligenter:
et erit dominus vobiscū in bonis.

Post hec congregati sunt filij mo-
ab et filij amon et cum eis de am-
monitis ad iosaphat: ut pugnarent
contra eū. Venieruntq; nuntij: et iudi-
cauerunt iosaphat dicens. Venit
contra te multitudo magna de hys
locis q trans mare sunt et de siria: et
ecce consistunt in asalonthamar: que
est engaddi. Iosaphat autem timore
perterritus: totum se cōtulit ad rogan-
dum dñm: et predicauit ieiunium uni-
uerso iuda. Congregatusq; est iudas
ad deprecandū dñm: sed et omnes de

urbibus suis venerunt ad obsecrandū
eum. Cumq; steteret iosaphat in medio
ecclie iude et iherlm in domo dñi ante
arcum nouū ait. Domine deus patru
nostroꝝ tu es de⁹ in celo: et dominaris
cunctis regnis gentiū. In manu tua ē
fortitudo et potentia: nec quisq; tibi po-
test resistere. Nōne tu deus noster inter-
fecisti omnes habitatores terre huius
coram ppo tuo israhel: et dedisti eam
semini abrahā amici tui i sempiternū?
Habitaueruntq; in ea: et exuerunt in
illa sanctuarium nomini tuo dicentes.
Si iruerunt sup nos mala: gladius
iudicij: pestilentia et fames: stabimus
coram domo hac in conspectu tuo: in
qua inuocatu est nomē tuū: et clama-
bimus ad te i tribulationibz nostris:
et exaudies saluosq; facies. Nūc igit
ecce filij amon et moab et mons seir
per quos nō concessisti isrl ut trāsirent
quando egrediebant de egipto: sed de-
clinauerunt ab eis et non interfecerunt
illos: contrario agūt: et nituntur eicere
nos de possessione quā tradidisti no-
bis deus noster. Ergo non iudicabis
eos? In nobis quidem non est tanta
fortitudo ut possim⁹ huius multitudini
resistere: que irruit super nos: sed cum
ignoremus quid agere debeamus huc
solum habemus residui: ut oculos
nostros dirigam⁹ ad te. Omnis vero
iuda habet corā dño: cū paruulis et
uxoribz et liberis suis. Erat aut iaziel
filius zacharie filij banaie filij iehiel
filij mathanie leuitas de filijs asaph:
super quē factus est spiritus dñi in me-
dio turbe et ait. Attendite omnes iuda:
et qui habitatis in iherlm: et tu reg iosaphat.
Hec dicit domin⁹ vobis. Nolite
timere: nec paueatis hanc multitudinē.
Nō est enī vestra pugna: sed dei. Etas

descendens cōtra eos. Ascensuri enim
sunt per cūm nomē hie: et inuenie-
tis illos in summitate torrentis qui ē
contra solitudinē iherlm. Nō enim
eritis vos qui dimicabitis: sed tantū
modo cōsidenter staret: et videbitis au-
xilium dñi sup vos. O iuda et iherlm nō
lite timere nec paueatis: etas egredie-
mini cōtra eos: et dñs erit vobiscū. Io-
saphat ergo et iuda et omnes habitato-
res iherlm ceciderunt proni i terram corā
dño: et adorauerunt eū. Porro leuite
de filijs caath et de filijs chore lauda-
bant dñm deū israhel voce magna in
regellum. Cumq; mane surrexisset egres-
si sunt per desertū thecur: profectusq; eis
trans iosaphat in medio eorum dixit.
Audite me viri iuda: et omnes habitato-
res iherlm. Cedite in dño deo vestro:
et securi eritis: cecidit pphetis eius: et
cuncta ceciderunt prospexa. Deditq; con-
siliū ppo: et statuit cantores dñi ut
laudarent eum in iuribus suis: et ante-
revertētes egredirentur: ac voce consona dicerēt.
Constituerunt dño: quū in exercitū misen-
cordia eius. Cumq; cepissent laudes ca-
nere: venit dñs insidias eorū in sem-
ipso filiorū scilicet amon et moab:
et montis seir: qui egressi fuerāt ut pu-
gnarent cōtra iudā: et percussi sunt. Nāq;
filij amon et moab consurrexerūt
aduersum habitatores montis seir: ut
interficerent et dicerent eos. Cumq; hoc
opere ppetrassent: etiā in semetipso ve-
si inuicemq; cōcidere vulnerebus. Porro
iudas cū venisset ad speluncā q̄ respi-
cit solitudinē uidit procul omne late-
regionē plenā cadaueribz: nec supesse
quemq; q̄ necem potuisset euadere. Ve-
nit ergo iosaphat et omnis pps cū eo
ad detrahenda spolia mortuorum:
inueniuntq; inter cadauera variam

suppellectilem: vestes q̄ et vasa p̄ciosis-
sima: et diripuerūt: ita ut oīa portare
non possent nec p tres dies spolia au-
ferre: pro prede magnitudine. Die au-
tem quarto congregati sunt in valle
benedictionis. Erant quoniam ibi bene-
dixerunt dñs: vocauerunt locum illū
vallis benedictionis usq; in presentem
diem. Reuersusq; est omnis vir iuda et
habitatores iherlm: et iosaphat ante
eos in iherlm cū leticia magna: eo qd̄
dedit eis dñs gaudiū de inimicis
suis. Angelliq; sunt in iherusalem cū
psalterijs et citharis et tubis i domū
domini. Irruit aut pauor dñi sup uni-
uersa regna terrarum: cū audissent qd̄
pugnasset dñs cōtra inimicos israhel:
quicunq; regnū iosaphat: et prebuit ei
pace dñs p circuitū. Regnavit igitur
iosaphat sup iudā: et erat trigintaquin-
q; annorū cū regnare cepisset. Vigi-
nti aut et quinq; annis regnavit i iheru-
salem: et nomen mris eius azuba filia
selachi: et ambulavit in via p̄ris sui
asa nec declinavit ab ea faciens que
placita erant corā dño. Veruntamen
regella nō abstulit: et adhuc pps non
dirigerat cor suū ad dñm deū patrum
suoꝝ. Reliqua aut gestorū iosaphat
priorū et nouissimorū scripta sunt in
verbis iehu filij anani: q̄ digessit in li-
bro regū isrl. Post hec inijt amicitias
iosaphat rex iuda cū ochosia rege isrl
cū oia fuerūt impossibilia: et p̄cipue
fuit ut faceret naues q̄ irent i tharsis:
feceruntq; classe i asiongaber. Prophe-
ta aut elizeus filij dodau de maresa ad
iosaphat dicens. Quia habuisti sedes
cū ochosia: possit dñs opera tua: deci-
tasq; hie naues: nec potuerit ire i tharsis.
Dominus autem iosaphat rex
cum patribz suis: et sepultus ē

cum eis in ciuitate dauid: regnavitq;
ioram filius eius pro eo. Qui habuit
fratres filios iosaphat: azariam: et ia-
hiel: et zachariam: et azaria et mīcha-
hel: et saphaciam. Omnes hī filij iosa-
phat regis iuda. Deditq; eis pater su-
us multa munera argenti et auri: et pec-
sationes cū ciuitatibz munitissimis i
iuda: regnū aut tradidit ioram eo qd̄
esset primogenitus. Surrexit autem
ioram sup regnū patris sui. Cumq; se
confirmasset: occidit omnes fratres su-
os gladio: et quosdam de principibz
iuda. Triginta duorū annorū erat iora
cū regnare cepisset: et octo annis regna-
uit in iherlm: ambulauitq; in vijs re-
gum israhel sicut egerat dom⁹ achab.
Filia quippe achab erat uxor eius. Et
fecit malū in conspectu dñi. Soluit aut
dñs disperdere domū dauid: ppter pa-
dum qd̄ inierat cū eo: et quia p̄miserat
ut daret ei lucernam et filijs eius i omni
tempore. In diebz illis rebellauit edom
ne esset subditus iude: et constituit sibi
regem. Cumq; transiret ioram cū prin-
cipibus suis: et cundo equitatu q̄ erat
secum: surrexit nocte: et percussit edom
qui se circumdederat: et omnes duces
equitatu ei⁹. Atamen rebellauit edom:
ne esset subditus iuda: usq; ad hāc diē.
Eo tempore et lobna recessit: ne esset
sub manu illius. Dereliquerat et iuda
domum deū patru suoꝝ: insup et regella
fabricatus est in urbibus iuda: et forni-
cari fecit habitatores iherusalem: et pre-
uaricari iudam. Illate sunt autem ei
littere ab helia propheta: in q̄bus scri-
ptum erat. Hec dicit dñs deus dauid
patris tui. Quoniam nō ambulasti in
vijs iosaphat patris tui: et in vijs asa
regis iuda sed inuolasti p̄ iter regū isrl:
et fornicari fecisti iudā et habitatores

ihersalem imitatus fornicationē domus achab: insuper et fratres tuos domū patris tui meliores te occidisti: ecce dñs percutiet te plaga magna cū p̄p̄o tuo et uxore et filiis tuis: uniusa q̄ substantia tua. Tu autē egrotabis pessimo languore uteri: donec egrediantur vitalia tua paulatim p̄ singulos dies. Sufficit autē ego dñs cōtra iorā spiritū philistinorū et arabū. qui confiteri sunt ethiopiis: et ascenderunt in terram iuda et vastauerūt eam. Diripiuntq̄ cundā substantiā q̄ inuenta est in domo regis: insuper et filios eius et uxores. Nec remanuit ei filius nisi ioachaz: qui minimus natus erat. Et super hęc omnia percussit eū dñs alui languore insanabili. Cūq̄ dies succederet dies: et temporū spacia voluerentur: duosq̄ annos repletus est circulus: et sic longa consumptus tabe. ita ut egeret et cū viscerā sua: languore pariter et vita caruit. Mortuusq̄ ē in infirmitate pessima: et nō fecit ei populus scdm morem cōbustionis requias: sicut fecerat maioribus eius. Triginta duosq̄ annorum fuit cū regnare cepisset: et octo annis regnavit i iherusalem. Ambulavitq̄ non redē: et sepelierunt eum in civitate david: ut cuncta membra non in sepulcro regum. **xxij**

Constituerūt autē habitatores iherusalē ochoziam filium eius minimum regem pro eo. Mīres enī maiores nati qui ante eū fuerant interfecerant latrones arabū qui irruebant in castra. Regnavitq̄ ochozias filius ioram regis iuda quadraginta duosq̄ annorum erat ochozias cū regnare cepisset: et uno anno regnavit in iherusalem: et nomen mīris ei athalia filia amri. Sed et ip̄e ingressus ē per vias

domus achab. Mater enī ei impulsit eum ut impie ageret. Fecit igitur malū in conspectu domini sicut domus achab. Ip̄i enī fuerunt ei consiliarii post mortem patris sui in intentu eius: ambulatoriq̄ in consilio eorū. Et percipit cū iorā filio achab rege isrl in bellū contra asahel regem sime in ramoth galaad: vulneraverūtq̄ sibi ioram. Qui reuersus ut curaret in israhel. Multas enī plagas acceperat in supradicto certamine. Agitur ochozias filius ioram rex iuda descendit ut inuideret ioram filium achab i israhel egrotantem. Chalcantis quippe fuit dei adversus ochoziam ut veniret ad ioram. Et cum venisset et egredere eum eo adversum iehu filium namī quē unxit dominus ut deleret domū achab: cū ego tuerer iehu domū achab inuenit principes iuda et filios fratrum ochozie qui ministrabant ei: et interfecit illos. Ip̄um quoq̄ perquirens ochoziam comprehendit latitante in samaria adductūq̄ ad se occidit: et sepelierūt eum eo q̄ esset filius iosaphat: qui quæsierat dominum in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliqua: ut de stirpe q̄s regnaret ochozie. Siquidem mater ei athalia vidēs qd mortuū esset filius suus: surrexit: et interfecit omnē stirpē regni domus ioram. Porro iosabeth filia regis tulit iogas filium ochozie: et furata est eum de medio filiorum regis cū interficeretur: absconditq̄ eum cū nutrice sua in cubiculo ledulorum iosabeth autē que absconderat eū: erat filia regis ioram: uxor ioiade pontificis soror ochozie: et idcirco athalia non interfecit eum. Fuit ergo cum eis in domo dei absconditus sex annis: ip̄us regnavit athalia super terrā. **xxij**

Anno autē septimo cōsecratus ioiada assumpsit cōsecrationes azariam videlicet filium ieroboā et ysaiaphel filium iohannan azariam quoq̄ filium obed: et maasiam filium adai: et elisaphat filium zechri: et misit cū eis sedes. Qui circueuntes iudā cōgregaverunt leuitas de cunctis urbibus iuda: et principes familiarū israhel: veneruntq̄ i iherlm. Inijt ergo omnis multitudo pedū i domo dei cū rege. Dixitq̄ ad eos ioiada. Ecce fili regis regnabit sicut locutus est dñs super filios david. Ip̄e est enim quē facietis. Tercia pars vrm qui veniūt ad sabbatū sacerdotū et leuitarum et ianitorū est in portis: tertia vero pars ad domū regis: et tertia ad portā q̄ appellatur fundamenti. Omne vero reliquū vulgus sit in arce domus: nec quispiam alius ingrediatur domū dñi: nisi sacerdotes: et qui ministrant de leuitis. Ip̄i tantūmodo ingrediantur quia sanctificati sunt: et omne reliquū vulgus obsecuet custodias domini. Leuite autē circūdēt regem habentes singuli arma sua: et si quis aliū ingressus fuerit templum interficiat: sicutq̄ cum rege: et intrante et egrediente. Fecerunt ergo leuite et universus iuda iuxta omnia que preceperat ioiada pontifex. Et assumpsērunt singuli viros qui sub se erant: et veniebāt per ordinē sabbati cum hīs q̄ impleverant sabbatum: et egressi erant. Siquidem ioiada pontifex nō dimiserat abire turmas: que sibi p̄ singulas hebdomadas succedere cōsueverant. Deditq̄ ioiada sacerdos centurionibus lanceas clipeosq̄ et p̄ctas regis david: quas elevarat in domo dñi. Constituitq̄ omne populū cunctū p̄giones a parte templi extra: usq̄ ad partem templi sinistra-

corā altari et templo p̄ circuitū regis: et eduxerūt filiū regis et imposuerūt ei diademā et testimonium: dederuntq̄ in manu eius tenendā legem et constituerunt eum regem. Duxitq̄ illū ioiada pontifex: et filij eius: imprecatiq̄ sunt ei atq̄ dixerunt. Vinat rex. Quod cū audisset athalia vocem saltem currentium: atq̄ laudantium regem: ingressa est ad templū in templū dñi. Cūq̄ vidisset regē stantem super gradū i introitu et principes turmarū circa eū: omnēq̄ poplū terre gaudēte atq̄ clauentē tubis: et diuersi generis organis cōcinentem: vocemq̄ laudantium: scdit vestimenta sua et ait. Insidite: insidite. Egredius autē ioiada pontifex ad centuriones et principes exercitus dixit eis. Educite illam extra septa templi: et interficiat foris gladio. Precepitq̄ sacerdotes ne occideretur in domo domini. Et imposuerūt cunctis eius manus. Cūq̄ intrasset portam equorū domus regis: interfecerūt eā ibi. Depigit autē ioiada sedē inter se universiq̄q̄ poplū et regem esset p̄p̄s dñi. Itaq̄ ingressus est omnis p̄p̄s domū baal: et destruxerunt eam: et altaria et simulacra illius cōstregērūt: mathan quoq̄ sacerdos baal interfecerūt ante aras. Constituit autē ioiada p̄positus in domo dñi et sub manibus sacerdotū et leuitarum: quos distribuit david in domo dñi: ut offerrent olocausta domino sicut scriptū est in lege moysi in gaudio et cunctis iuxta dispositionē david. Constituit quoq̄ ianitores in portis domus dñi: ut nō ingrederet eam immundus in omni re. Assumpsitq̄ centuriones et fortissimos viros: ac principes populi et omne vulgus terrę: fecerunt deinde regem de domo domini: et introire

per medium porte superioris in domum regis: et collocaverunt eum in solio regali. Et cunctique omnis populus terre: et urbs quieverit. Porro athalia interfecta est gladio.

Sepetim annorum erat ioas cum regnare cepisset: et quadraginta annis regnavit in iherusalem. Mater matris eius sebia de beelabee. Fecitque quod bonum est coram domino: cunctis diebus ioade sacerdotis. Accipit autem et ioiada uxores duas: ex quibus genuit filios et filias. Post que placuit ioas ut instauraret domum domini: congregavitque sacerdotes et levitas: et dixit eis. Egredimini ad civitates iude: et colligite de universis israel pecuniam ad sacra domus dei nostri per singulos annos: festinatque hoc facite. Porro levites egere negligentius. Vocavitque rex ioiadam principes: et dixit ei. Quare tibi non fuit cure ut cogeres levitas inferre de iuda et de iherusalem pecuniam que constituta est a moysi servo domini: ut inferret eam omnis multitudo israel in tabernaculum testimonij? Athalia mater impiissima et filij eius destruxerunt domum dei: et de universis que sanctificata fuerant in templo domini gravaverunt phanum baalim. Precepit ergo rex: et fecerunt archam: posueruntque eam iuxta portam domini forinsecus. Et predicatum est iuda et iherusalem: ut deferrent singuli primum domino quod constituit moyses servus dei super omne israel in deserto: letantque sunt cuncti principes: et omnes populi: et ingressi contulerunt in archam domini atque miserunt: ita ut impleteret. Cumque tempus esset ut deferrent archam coram rege per manus levitarum: videbant eum multa pecunia: ingrediebatur scriba regis: et que prius sacerdos constituerat: effundebantque

pecuniam que erat in archa. Porro archam reponabant ad locum suum: singulis diebus per singulos dies. Et congregata est infinita pecunia: quam addiderunt rex et ioiada hijs qui preant operibus domus domini. At illi conducebant et res ceteros lapidum: et artifices operum singulorum: ut instaurarent domum domini: et fratres quoque fecerunt eis: ut quod cadere ceperat fulciret. Egreduntque hijs que operabantur industrie: et obducebant parietum citatim per manus eorum: ac succurrunt domum domini in statum pristinum: et firmiter eam stare fecerunt. Cumque complerent omnia opera: deculerunt coram rege et ioiade reliqua partem pecunie: de qua facta sunt vasa templi in ministerium ad olocausta: fiale quoque et cetera vasa aurea et argentea. Et obducebant olocausta in domo domini iugiter cunctis diebus ioade. Venit autem ioiada plenus dierum et mortuus est cum centum triginta esset annorum: sepeliturque in civitate david cum regibus: eo quod fecisset bonum cum israel: et cum domo eius. Postque abiit ioiada: ingressi sunt principes iude: et adoraverunt regem. Qui delinquit obsequijs eorum acquirunt eis. Et dereliquerunt templum domini dei patrum suorum: servieruntque iis et sculptilibus: et facta est ira contra iudam et iherusalem propter hoc peccatum. Mittebatque eis prophetas ut revertarentur ad dominum: quos protestantes illi audire volebant. Spiritus itaque dei induit zachariam filium ioade sacerdotis: et stetit in conspectu populi: et dixit eis. Dicit dominus. Quare transgredimini preceptum domini quod vobis non precepit: et dereliquistis dominum ut derelinqueret vos? Qui congregati aduersus eum miserunt lapides iuxta regis imperium:

in actio domus domini. Et non est recordatus ioas rex misericordie quam fecerat ioiada pater illius secum: sed interfecit filium eius. Qui cum moreretur ait. Videat dominus et requirat. Cumque euoluisset annus ascendit contra eum exercitus syrie: venitque i iudam et iherusalem et interfecit cunctos principes populi: atque universam preadam miserunt regi damascum. Et ceteri cum premodicus venisset numerus syrorum tradidit dominus manibus eorum infinitam multitudinem: eo quod dereliquissent dominum deum patrum suorum. In ioas quoque ignominiosa egerunt iudicia: et abeuntes dimiserunt eum in languoribus magnis. Surrexerunt autem contra eum servi sui i ultione sanguinis zacharie filij ioade sacerdotis: et occiderunt eum in sedulo suo et mortuus est: sepeliturque illum in civitate david sed non in sepulchris regum. In iherusalem vero sunt i zabab filius semach amathitidis: et iozabab filius semarich moabitidis. Porro filij eius ac summa pecunie que adunata fuerat sub eo: et instauratio domus dei scripta sunt diligenter in libro regum. Regnavit autem amathias filius eius pro eo.

Viginti quinq; annorum erat amathias cum regnare cepisset: et viginti annis regnavit in iherusalem. Non enim interius eius ioiadem de iherusalem. Fecitque bonum in conspectu domini: veritatemque non in corde perfecit. Cumque roboratum sibi videret imperium iugulavit servos qui occiderant regem patrem suum: sed filios suos non interfecit: sicut scriptum est in libro legis moysi: ubi precepit dominus patribus. Non occideris patrem pro filiis: atque filij pro patribus suis: sed unusquisque in suo peccato morietur. Congregavit igitur amathias iudam: et

constituit eos per familias: tribunosque et centuriones in universo iuda: et beniamin: et recesserunt a viginti annis sursum: inveniuntque triginta milia iuvenum qui egredierentur ad pugnam: et tenebant hastam et clipeum. Mercede quoque conduxit de israel centum milia roborum centum talentis argenti. Venit autem homo dei ad illum et ait. O rex ne egrediatur tecum exercitus israel. Non est enim dominus cum israel: et cunctis filiis ephraim. Quod si putas in robore exercitus bella consistere: superari te faciet deus ab hostibus. Dei quippe est et adiuuare: et in fugam convertere. Dixitque amathias ad hominem dei. Quid ergo fiet de centum talentis que dedi militibus israel? Et respondit ei homo dei. Habet dominus unde tibi dare possit multo hijs plura. Separavit itaque amathias exercitum qui venerat ad eum de ephraim: ut revertetur in locum suum. At illi cuncta iudam vehementer irati: reversi sunt in regionem suam. Porro amathias confidens eduxit populum suum: et abiit in vallem salinarum: posuitque filios suos decem milia. Et alia decem milia viros reperit filij iude: et adduxerunt ad primum cuiusdam petre: precipitaveruntque eos de summo in preceps: qui universi repuerunt. At ille exercitus quem remiserat amathias ne secum iret ad prelium: diffusus in civitatibus iude: a samaria usque ad bechoron: et interfecit tribus milibus diripuit predam magnam. Amathias quoque post redem perditionem: et allatos deos filiorum syre statuit illos in deos sibi: et adorabat eos: et illis adolebat incensum. Quamobrem iratus dominus contra amathiam: misit ad illum prophetam qui diceret ei. Cur adorasti deos que non liberaverunt

populū suū de manu tua: Cūq; hęc ille loqueret. respondit ei. Num consiliarius regis es: Quiesce ne interficiā te. Descendensq; ppheta. scō inquit quod cogitauerit dñs occidere te: qui et fecisti hoc malū: et insup nō acqui-
uisti consilio meo. Igit amathias rex iuda inico pessimo consilio. misit ad ioas filiū ioachaz. filij rehu regē israhel dicens. Veni videamus nos mutuo. At ille remisit nūcios dices. Car-
duus qui est i libano. misit ad redū libani dicens. Da filiā tuā filio meo uxorem. Et ecce bestie que erant i filia libani: transierūt i cōsulauerunt car-
duum. Dixisti percussisti etom: i idcirco erigitur cor tuū in superbiā. Sede in do-
mo tua. Cur malū aduersum te pu-
gas: ut cadas et tu et iudas tecum: Mo-
luit audire amathias: eo qd domini el-
set voluntas. ut traderet in manus ip-
sūm ppter deos edom. Ascendit igit
ioas rex israhel: i mutuos sibi pbuere
conspexit. Amathias autem rex iuda
erat in bethsames iude. Corruūq; iu-
das coram isrl: et fugit in tabernacula
sua. Porro amathiam regē iuda filiū
ioas filij ochiepze cepit ioas rex israhel
in bethsames et adduxit in iherlm: de-
struxitq; murū eius. a porta ephraim
usq; ad portam āguli quadringētis
cubitis. Vinne quoq; aurū et argen-
tum. i uniuersa vasa q repererat i do-
mo dei: i apud obediōm in thesau-
ris etiam domus regie: necnō i filios
obstinuerunt i samariam. Vixit
autem amathias filius ioas rex iuda
postq; mortu? est ioas filius ioachaz
rex israhel quindē annis. Reliqua
aut stemonū amathie prior et nouissi-
morum scripta sunt i libro regū iuda
et israhel. Qui postquā recessit a dñs:

terenderunt ei insidias in iherusalem.
Cūq; fugisset lachis miserū et mis-
erunt eum ibi: reportantesq; super e-
quos sepelierunt eum cum patribus
suis in ciuitate dauid. **XXVI**

Omnis aut ppls iuda. filiū eius
oziam annorū sedecim eduxit
regem pro amathia pte suo. Ipse edifi-
cavit abilar: et restituit eam dinoni
iude. postq; dominuit rex cū patribus
suis. Sedecim annorū erat ozias cum re-
gnare cepisset: et quinquaginta duobus
annis regnavit in iherusalem. Stomen
matris eius iecelia de iherlm. Stomq;
quod erat redum in oculis dñi iuxta
omīa que fecerat amathias pater eius:
et requisivit dñm in diebus zacharie in-
telligentis. et vidētis deum. Cūq; re-
quireret dñm: direxit eū in omībus. De-
niq; egressus ē et pugnavit cōtra phi-
listim: et restituit murū geth. i murū
iammie. murūq; azoti. Edificavit q;
opida i azoto et philistim: et adiunxit
eum deus cōtra philistim i cōtra ara-
bas qui habitabat in gurtaal. i cōtra
ammonitas. Appendebatq; ammoni-
munera ozie: et divulgatū est nomen
eius usq; ad introitum egip̄i ppter re-
bras vidorias. Edificavit quoq; ozi-
as turres i iherusalem sup portā anguli
et sup portam vallis. et reliquas in ro-
dem muri laterē: firmavitq; eas. Re-
duxitq; turres in solitudine: et effodit
cisternas plurimas. eo quod habere
multa pecora: tam i campēstribus quā
in heremū vastitate. Vineas q; habuit
et vitatores in mōtib; et i carmelo.
Erat quippe homo agriculturn redit.
fuit aut exercitus bellator eius q pro-
cedebat ad plia sub manu israhel scilicet
maasiez: dodoria: et sub manu ana-
niz qui erat de duob; regib; Omnisq;

numerus principū p familias viros
fortium duorū milia sexcentorū: et sub
eis uniuersus exercitus trecentorū et se-
ptem milia quingentorū. q erant apri
ad bella: et p rege cōtra aduersarios
dimicabāt. Preparavit q; eis ozias
id est cundo exercitū dipros i hastas.
et galeas et loricas. arcusq; i fundas
ad iaciendos lapides: i fecit in iherlm
diuersi generis machinas quas i tur-
ribus collocavit. i i angulis muroy:
ut mitterent sagittas et laxa grandia.
Egressumq; ē nomen eius procul: eo
q auxiliaretur ei dñs et corroborasset
illum. Sed cū corroboratus esset eleuātū
est cor eius in introitū suum i neglexit
dñm deū suū: ingressusq; templū dñi
adolere voluit incensum super alta-
re thimiamatis. Statimq; ingressus
post eum azarias sacerdos. et cum eo
sacerdotes dñi oduginta viri fortissi-
mi. restiterunt regi: atq; dixerunt. Nō
est tui officij oziā. ut adoleas incensū
domino: sed sacerdotū hoc est filiorū
aaro q cōsecrati sunt ad huiusmodi
ministratū. Egredere de sanctuario. ne
contempleris: quia non reputabitur
tibi in gloriā hęc a dñs deo. Iratusq;
ozias i tenens in manu thuribulum
ut adolere incensum: minabatur sacer-
dotibus. Statimq; orta est lepra. in
fronte eius corā sacerdotibus i domo
dñi: sup altare thimiamatis. Cūq;
respexisset cū azarias pōtēte. i omēs
reliqui sacerdotes. viderūt lepram in
fronte eius: et festinato repulerūt eum.
Sed i ipse pteritus acceleravit egredi:
eo q tenuisset ilico plagā dñi. fuit igit
ur ozias rex leprosus usq; ad diem
mortis sue: et habitauit i domo separa-
ta. plen? lepra ob quā rictus fuerat de
domo dñi. Porro ioathan filius r?

regit domum regis: et iudicauit pplm
terre. Reliqua autem stemonum ozie
priorum et nouissimorū scripsit ysa-
ias filius amos ppheta. Dominusq;
ozias cum patribus suis: et sepelierūt
eum in agro regalium sepulchrorum
eo q esset leprosus: regnavitq; ioa-
than filius eius pro eo. **XXVII**

Viginti quinq; annorū erat ioathan
cum regnare cepisset: et sedecim
annis regnavit i iherlm. Stomen ma-
tris eius iherusa. filia sadoch. Ifecitq;
quod redū erat coram dñō iuxta oīa
que fecerat ozias pater suus: excepto
q non est ingressus templū dñi: i ad-
huc ppls delinquebat. Ipse edificauit
portam dom? dñi recessam: et i muro
ophel multa cōstruxit. Urbes quoq;
edificauit in mōtib; iuda: i in salinib;
castella et turres. Ipse pugnavit cōtra
regem filioy ammon. i vicit eum. De-
deruntq; ei filij āmon in tempore illo
centum talenta argēti: i decem milia
choros tritici: ac totidem choros ordi.
Hęc ei prebuerūt filij ammon. in āno
scō et tercio. Corroboratusq; est ioa-
than: eo qd direxisset vias suas corā
domino deo suo. Reliqua aut stemo-
num ioathan et omēs pugne eius. et
opera scripta sunt in libro regū israhel
et iuda. Viginti quinq; annorū erat cū
regnare cepisset: et sedecim annis re-
gnauit i iherusalem. Dominusq; io-
athan cum patribus suis: i sepelierunt
eum in ciuitate dauid: et regnavit
achaz filius eius pro eo. **XXVIII**

Viginti annorū erat achaz cū regna-
re cepisset: et sedecim ānis regna-
uit in iherlm. Nō fecit redum i cōspatu
domini. sicut dauid pater eius. sed am-
bulauit in vijs regum israhel: insup i
statuas subit baalim. Ipse ē q adoleuit

incensum in valle henmon: et lustravit
filios suos i igne iuxta ritum gentium
quas interfecit dñs in adventu filiorum
israhel. Sacrificabat q; et thymiamata
succendebat i recessibus et in collibus: et
sub omni ligno sedoso. Tradiditq; cū
dominus deus ei in manu regis syrie:
qui percussit eū magnāq; p̄dam cepit
de eius imperio: et adduxit in damascū.
Manibus quoq; regis israhel tradit
est: et percussus plaga grandi. Occidit
q; phacee filius romelie de iuda centū
viginti milia in die vno. omnes viros
bellatores eo q; reliquissent dominū
deum p̄m suorū. Eodem tempore oc-
cidit zechri vir potens et ephraim ma-
ham filius regis: et ezriā ducē domus
eius: helchanam q; secundū a rege. Ce-
peruntq; filij israhel de fratribus suis
ducenta milia mulierū pueros: et puel-
larum et infinitā p̄dā: p̄tulērūtq; eā
in samariam. Ea tempestate erat ibi
propheta dñi nomine oled: q; egressus
obuiā exercitui venientī in samariam
dixit eis. Ecce iratus dñs deus patrum
vrorū contra iudā: tradidit eos manibus
vestris: et decidistis eos atrociter: ita
ut ad telum pringeret v̄ra crudelitas.
Insup filios iudā et iherlm vultis vo-
bis subicere in seruos et ancillas: qđ
nequaq; facto opus est. Peccastis enī
sup hoc dño deo nostro. Sed audite
cōsiliū meū: et reducite captiuos quos
adduxistis de fratribus v̄ris: quia ma-
gnus furor dñi imminet vobis. Ste-
terūt itaq; viri de principibus filiorū
ephraim: azarias filius iohānan ha-
rachias filius mosollamoth: ezechias
filius sellum: et amasias filius hadadi:
contra eos qui veniebant de p̄lio: et
dixerūt eis. Non introducitis huc ca-
ptiuos: ne peccemus domino. Quare

vultis adicere sup peccata nostra: et ve-
tera cumulare delicta? Grande quippe
peccatū est: et ira furoris dñi imminet
sup israhel. Dimiserūtq; viri isrl bella-
tores p̄dā: et universa que ceperāt
coram principibus et omni multitudine:
revertuntq; viri quos supra memora-
vimus: et apprehendentes captiuos o-
mnesq; qui nudi erant: vestierūt de spo-
liis. Cūq; vestissent eos et calceassent:
et refecissent cibo ac potu: unxeruntq;
propter laborem: et adhibuerunt eis
curam: quicunq; ambulare non po-
uerant: et erant in interitū corpore: im-
posuerunt eos iumentis: et adduxerūt
ihericho civitatē palmarū ad fratres
eorū: ip̄iq; reversi sunt i samariā. Tem-
pore illo misit rex achaz ad regem as-
siorum: postulans auxiliū. Venerunt
q; ydumei et percusserūt multos ex iuda:
et ceperūt p̄dā magnā. Philistini
quoq; diffusi sunt p̄ urbes campestris:
et ad meridiem iudā: ceperuntq; bethsa-
mes: et ahilon: et gadiroth: iorcho q;
et thannā: et gamzo cū viculis suis: et
habitaerūt in eis. Humiliauerat enī
dñs iudam p̄pter achaz regem iudā: eo
qđ nudasset eum auxilio: et cōtempnū
habuisset dñm: adduxitq; contra eū
regiathphalalar regem assiriorū: qui
et afflixit eum et nullo resistente vada-
uit. Agit achaz spoliata domo dñi et
domo regum ac principum: dedit regi
assiriorū munera: et tamen nichil ei
profuit. Insup et in tempore angustie
sue auxit cōtempnū in dñm. Ipe per-
se rex achaz immolauit dijs damasci
viduas percussoribus suis: et dixit: dij
regū syrie auxiliant eis: quos ego pla-
cabo hostijs: et aderunt michi: cū con-
tario ip̄i fuerint ruine ei et universo
israhel. Direptis itaq; achaz omnibus

vasis domus dei atq; cōsacris clausit
ianuas templi dei: et fecit sibi altaria
in universis angulis iherlm. In omni-
bus quoq; urbibus iudā: rexit aras
ad remandū ihus: atq; ad iracundiā
provocauit dñm deū p̄m suorū. Reli-
qua autē sermonū ei: et omnium operū
suorū p̄orū et nouissimorū scripta sunt
in libro regū iudā et israhel. Dormiuit
q; achaz cū patribus suis: et sepelierunt
eū i civitate iherlm. Rex enī ceperāt
eū in sepulchra regum isrl. Regnavitq;
ezechias filius eius pro eo. **XXIX**
Igitur ezechias regnare cepit cū vigin-
tiq; annis: et vixit annorū: et vixit annorū
annis regnavitq; in iherlm. Romen-
maris eius abia filia zacharie. Fecit
q; quod erat placitū in conspectu dñi:
iuxta omnia q; fecerat dauid pater eius.
Ip̄so anno et mense primo regni sui
aperuit valvas domus dñi: et instaura-
uit eas: adduxitq; sacerdotes atq; leui-
tas: et congregauit eos i placā oriē-
talem dixitq; ad eos. Audite me leui-
te et sanctificamini: mundare domū
dñi dei p̄m nostrorū: et auferte omne
immundiciā de sanduario. Peccave-
runt patres vestri: et fecerūt malum in
conspectu dñi dei nostri: declinantes
eū: auerterūt facies suas a tabernaculo
dñi dei nostri: et p̄buerūt dorsum: clau-
serunt ostia que erant in portu et ce-
perunt lucernas: incensumq; nō o-
dolescerunt: et olorauit nō oboleuerūt
in sanduario deo israhel. Conuersus
est itaq; furor dñi sup iudam et iherlm:
tradiditq; eos i commotionē: et in in-
teritū: et in sibiolum: sicut ip̄i ceciderūt
oculis vestris. Eni corruerūt patres vo-
stri gladijs: filij n̄i et filie n̄e: et coni-
uges captivę dūde sūt p̄pter hoc scelus.
Nunc ergo placeat michi ut incensum

sedus cum dño deo israhel: et auerte a
nobis furorē ire sue. Filij mei nolite
negligere. Vos elegit dñs: ut stetis co-
ram eo: et ministretis illi: colantq; eū:
et creueritis ei incensum. Surrexerunt
ergo leuite: maath filius amalie: et io-
hel filius azarie de filiis caach. Por-
ro de filiis merari: as filius abda: et a-
zarias filius ialalehel. De filiis autem
geslom: ioba filius iemna: et eden filius
ioaba. At vero de filiis elisaphan: sam-
ri et iahihel. De filiis quoq; asaph:
zacharias et mathanias necnon de fi-
liis henan: iahihel et semei. Sed et de
filiis ydichun: semeias et ozihel. Con-
gregaueruntq; fratres suos et sanctifi-
cati sunt: et ingressi sunt iuxta mādātū
regis et imperiū dñi: ut repiaret domū
dei. Sacerdotes q; ingressi templū do-
mini ut sanctificarent illud: et tulerūt
omne immundiciā quā intro ceperāt
in vestibulo domus dñi: quā tulerunt
leuite et asportauerūt ad torrentem ce-
dron foras. Leperunt autē prima die
mensis p̄mi mundare et in die octava
eiusdem mensis: ingressi sunt portū
domus templi dñi: repiaueruntq; templū
diebus octo: et in die septedecima mensis
eiusdem: qđ ceperāt impleuerūt. Inges-
si quoq; sunt ad ezechiam regē: et di-
xerūt ei. Sanctificauimus omnem do-
mum dñi: et altare olorauit: valasq;
eius: necnō et mensam p̄positionis cū
omnibus vasibus suis: cundāq; templū
supellectilē quā polluerat rex achaz:
in regno suo postq; p̄uacatus est: et
ecce reposita sunt omnia corā altari do-
mini. Cōsurgensq; diluculo ezechia
rex: adunauit omnes principes ciuita-
tis et ascendit in domū dñi: oblauerūt
q; simul thaurus septē et arietes septē:
agnos septē et hircos septē: p̄ peccato.

pro regno. pro sanduario. pro iuda.
Dixitq; sacerdotibus filiis aaron: ut of-
ferrent sup altare dñi. Adhaeruit igitur
thauros: et suscepit sanguinem
sacerdotes: et fuderunt illum sup altare.
Adhaeruit etia arietes: et illos san-
guinem sup altare fuderunt. Immola-
uerunt agnos: et fuderunt super altare
sanguinem. Applicuerunt hircos pro pec-
cato corā rege: et uniuersa multitudi-
ne. Imposuerunt manus suas sup eos: et
immolauerunt illos sacerdotes: et asper-
serunt sanguine eorum corā altari p pia-
tulo uniuersi israel. Pro omni quippe
israhel preceperat rex ut olocaustu fieret
pro peccato. Constituit q; leuitas i do-
mo dñi: cū cimbaliis et psalterijs et ci-
tharis: scdm dispositionē dauid et gad
uidantis regis et nathan pphete. Siqui-
dem dñi preceptū fuit p manū prophete-
tarum eius. Steteruntq; leuite tenentes
organa dauid et sacerdotes tubas: et
iussit ezechias ut offerrent olocausta
sup altare. Cumq; offerretur olocau-
sta ceperunt laudes canere dño: et can-
gere tubis: atq; in diuersis organis q
dauid rex isrl repperat deceptare. Dñm
aut turba adorante: catores et hii qui
tenebant tubas erant in officio suo: do-
nec compleret olocaustu. Cumq; finita
esset oblatio incruentus ē rex: et omnes
qui erant cum eo: et adhaeruerunt. Prece-
pitq; ezechias et princeps leuitis ut lau-
darent dñm tympanibus dauid et alaph
uidantis: qui laudauerunt deū magna
leticia: et incruentato gaui adorauerunt.
Ezechias aut etia hec addidit. Imple-
tis man⁹ uas dño: accedite et offerre
uidimas: et laudes in domo dñi. Ob-
tulit ergo uniuersa multitudo hostias
et laudes et olocausta: mente deuota.
Porro numer⁹ olocaustorum q obtulit

multitudo hie fuit. Thauros sexaginta.
arietes centi. agnos ducentos: san-
ctificaueruntq; dño boues septentos: et
oues tria milia. Sacerdotes vero pau-
ci erant: nec poterant sufficere ut pelles
olocaustorum detraherent. Unde et leuite
fecit eos adhaerere eos: donec im-
pleret opus et sanctificaretur antilites.
Leuite quippe faciliore ritu sanctifican-
tur quā sacerdotes. Iserunt ergo olo-
causta plurima adipsos pacificos: et li-
bamina olocaustorum: et completus est
cultus dom⁹ dñi: letantib; et ezechias
et omnis populus eo q ministerium
domini esset repletū. De repente quip-
pe hoc fieri placuerat. **xxx**

Misitq; ezechias ad omne israel
et iuda: scripsitq; epistolas ad
ephrain et manasse: ut uenirent ad
domū dñi in iherusalē: et facerent phasē
domino deo isrl. Quia ergo consilio
regis et principū et uniuersi ceteri ihe-
rusalē: decreuerūt ut faceret phasē men-
se secundo. Non tñi occurreret facere i
tempore suo: quia sacerdotes qui pos-
sent sufficere sanctificari nō fuerant: et
populus nondū aggregatus fuerat in
iherlm. Placuitq; secundo regi et omni
multitudini: et decreuerūt ut mitterent
nuncios i uniuersum isrl de bethabe-
ulq; dan: ut uenirent et faceret phasē
dño deo israhel i iherusalē. Multi tñi
non fecerūt sicut lege pscriptū ē. Prece-
peruntq; cunctores cū epistolis regis
imperio: et principū ei⁹ in uniuersum isrl
et iuda: iuxta id quod rex iussit pre-
dicantes. Filij israel reuertimini ad
dñm domini abraham et isaac et israhel:
et reuertetur ad reliquias q effuge-
runt manus regis assyriorū. Nolite
fieri sicut patres uestri et fratres qui re-
cesserunt a domino deo patrum suorum:

et tradidit eos in interitū: ut ipsi cerui-
tis. Nolite indurare ceruices uestras
sicut patres uestri. Tradite man⁹ dño:
et uenite ad sanduariū eius qd sancti-
ficauit in eternū. Seruite domino deo
patrum uestrorum: et auertat a uobis ira fu-
roris eius. Si enī uos reuersi fueritis
ad dñm: fratres uestri et filij habebunt
misericordiā corā dño suis: qui illos
duxerūt captiui: et reuertent in terrā
hanc. Plus tñi et deuotus est dñs de⁹
uester: et non auertet faciē suā a nobis
si reuersi fueritis ad eū. Agite cunctores
pergebāt uelociter de ciuitate i ciuitate:
per terrā ephraim et manasse usq; ad
zabulon: illis incidentib; et subsannā-
tibus eos. Attamen quidam uiri re-
gale et manasse et zabulon acquiescen-
tes consilio: uenerunt iherlm. In iuda
uero facta est manus dñi ut daret eis
cor unū: ut facerent iuxta pceptū regis
et principū uerbum dñi. Congregati
q; sunt i iherusalem populi multi: ut facerent
solemnitatem azimorum i mense scdo.
Et surgentes destruxerunt altaria que
erant in iherlm: atq; uniuersa in quibz
ydoles adolebantur intensum subuertentes.
proiecerunt in torrentē cedron. Im-
molauerunt aut phasē hradecima die
mensis secundi. Sacerdotib; atq; le-
uite tandem sanctificati obtulerunt olo-
causta in domo dñi: steteruntq; in ordi-
ne suo iuxta dispositionē et legē moysi
hominis dei. Sacerdotes uero suscipi-
ebant effundendū sanguinē de manibz
leuitarum: eo q multis turba sanctificata
non esset: et idcirco immolaret leuite
phasē hie q nō occurreret sanctificari
dño. Magna etia pars populi de ephra-
im et manasse et ysachar et zabulon q
sanctificata nō fuerat contempsit phasē:
non iuxta qd scriptū est: et orauit pro

eis ezechias dicens. Domin⁹ bonus
propiciabitur: cūdis qui i toto corde
requirūt dñm deū patrum suorum: et non
imputabit eis qd minus sanctificati
sunt. Quē reaudiuit dñs: et placatus
est populo. Steteruntq; filij isrl qui inuenti
sunt in iherlm solemnitatem azimorum se-
ptem diebz i leticia magna: laudantes
dñm p singulos dies: leuite q; et sacer-
dotes p organa q suo officio cōgre-
bant. Et locutus est ezechias ad cor
omniū leuitarum: qui habebant intelli-
gentiam bonā sup dño: et comedierunt
septem diebz solemnitatis: immolantes
uidimas pacificos: et laudantes dñm
deum patrum suorum. Placuitq; uniuerse
multitudini ut celebraret etiam alijs
dies septē: qd et fecerūt cū ingenti gau-
dio. Ezechias aut rex iuda pauerat
multitudini mille thauros: et septem
milia ouium. Princeps uero dederat po-
pulo thauros mille: et oues decē milia.
Sanctificata ergo ē sacerdotum pluri-
ma multitudo: et hilaritate phasa omnis
turba iuda tam sacerdotū et leuitarum q
uniuerse frequentie q uenerat ex israhel:
profecturū quoq; de terra isrl et habi-
tantiū in iuda. Itaq; ē grandis cele-
britas in iherusalē: qualis a diebz sa-
lomonis filij dauid regis israhel in ea
urbe nō fuerat. Surrexerunt aut sacer-
dotes atq; leuite benedicentes populo: et
reaudita ē uox eorum: puenitq; ora-
tio i habitaculū sanctū dei. **xxxii**
Quamq; hec fuissent rite celebrata:
egressus est omnis israel qui in-
uenitus fuerat i urbibz iuda: et fecerunt
simulacra succedentib; hircis: demolin-
sunt excelsa: et altaria destruxerunt: non
soli de uniuerso iuda et iherusalem: sed
et de ephraim quoq; et manasse: do-
nec pueniret. Reuersi sunt

omnes filij israel: in possessiones et civitates suas. Ezechias autem obtulit urnas sacerdotales et leuiticas et divisiones suas unumquemque in officio proprio: id est sacerdotum videlicet filij leuitarum ad olocausta et pacifica: ut ministrarent et censerent: canerentque in portis castrorum domini. Pars autem regis erat ut de propria eius substantia offerretur olocaustum mane semper et vespere: sabbatis quoque et kalendis et solennitatibus ceteris: sicut scriptum est in lege moysi. Precepit autem populo habitantium iherusalem: ut darent partes sacerdotibus et leuitis: ut possent vacare legi domini. Quod cum prebuisset in auribus multitudinis plurimas obulare primitias filij israel: seuerum vini et olei: mellis quoque et omnium que gignit humus decimas obulerunt. Sed et filij israel et iuda qui habitabant in urbibus iuda obulerunt decimas bouum et ovium: decimasque sanctorum qui vouerant domino deo suo: atque universa portantes fecerunt accuos plurimos. Mense tertio peperunt accuos iacere fundameta: et mense septimo complerunt eos. Cumque ingressi fuissent ezechias et principes eius: viderunt accuos: et benedixerunt domino: ac populo israel. Quod retrogans ezechias sacerdotes et leuitas: cur ita faceret accuos. Respondit illi azarias sacerdos primus: de hirpe sacerdotum dicens: Ego quoque peperunt offerri primitie in domo domini: comedimus et saturati sumus: et remanserunt plurima: eo quod benedixit dominus populo suo. Reliquarum autem est copia ista et ceteris. Precepit igitur ezechias: ut pararent hortem in domo domini. Quod cum fecissent intulerunt tam primitias quam decimas: et quicunque vouerant fideliter. Fuit autem presedus eorum thonetias leuitarum et serui

seu domus domini: post quem ezechiel et azarias et naad et asabel et iherimoth: zabab quoque et eliel et iesmachias: et maath et banaias: positi sub manibus thonetie et serui seueri eius in proprio ezechie regis: et azarie pontificis domus domini: ad quos omnia pertinebant. Thore vero filius iemua leuitarum et iutor orientalis porte positus erat huiusque sponte offerbant domino primitias: et consecratis in sancta sanctorum: et sub iura eius edebat: et beniamin: iherusalem et leuitas: amarias quoque et sechemias: in civitatibus sacerdotum: ut faceret distribueret fratribus suis partes: minoribus atque maioribus: receptis maribus ab annis tribus et supra: iudis qui ingrediebantur templum domini. Et quicquid per singulos dies conducebat in ministerio: atque observationibus iuxta divisiones suas: sacerdotibus per familias et leuitis: a vicinimo anno et supra per ordines et vicinas suas: unumquemque in ministerio suo: quod libens eorum utique: sequens habebat: ubi de his qui sanctificata fuerant probabant. Sed et filios aaron per agros et suburbana urbium singulorum disposuerant viri qui partes distribueret universo sequi masculino: de sacerdotibus et leuitis. Fecitque ezechias universa que diximus: in omni iuda: operantemque bonum et rectum: et verum coram domino deo suo: in universa cultura ministerii domus domini iuxta legem et ceremonias: volens requirere deum suum in toto corde suo. Fecitque et prospera. XXXII

Post que et huiusmodi veritate venit semnachib rex assiriorum: et ingressus iudam obsedit civitatem iherusalem: volens eas rapere. Quod cum vidisset ezechias: venisse scilicet semnachib et totum belli impetum

verum contra iherusalem: inito cum principibus consilio virisque fortissimis ut obturerent capita fontium qui erant circa urbem: et hoc omnium decernere sententia congregavit plurimam multitudinem: et obturaverunt cunctos fontes: et rivum qui fluibant in medio terre dicitur. Ne veniant reges assiriorum: et inveniatur aquarum abundantia. Edificavit quoque agens industria omnem murum quem fuerat dissipatus: et reerexit turres delapsas: et fornicem altorum murum. Instauravitque melleo civitatem david: et fecit universis generis armaturam et clipeos. Constituitque principes bellatorum in exercitu: et congregavit universos in platea porte civitatis: ac locutus est ad eos eorum dicens: Viriliter agite: et confortamini: nolite timere: nec paveatis regem assiriorum et universam multitudinem que est cum eo. Multo enim plures nobiscum sunt quam cum illo. Cum illo enim est brachium carneum: nobiscum dominus deus noster qui auxiliator est nobis: pugnatque pro nobis. Consolatusque est populus huiusmodi verbis ezechie regis iuda. Que postquam gesta sunt: misit semnachib rex assiriorum suos suos iherusalem ipse enim cum universo exercitu obsidebat lathis: ad ezechiam regem iuda: et ad omnem populum qui erat in urbe dicens: Hec dicit semnachib rex assiriorum. In quo habentes fiduciam sedetis obsessi in iherusalem? Num ezechias decepit vos: ut tradat mox in fame: et sitis: affirmans quod dominus deus vester liberet vos de manu regis assiriorum? Numquid non iste est ezechias qui destruxit ecclesiam illius et altaria: et precepit iude et iherusalem dicens: coram altari uno adorabitis: et in ipso comburetis incensum? An ignoratis que ego fecerim: et patres mei cunctis terrarum populis? Numquid pualuerunt

dei gentium omniumque terrarum liberare regionem suam de manu mea? Quis est de universis dominis gentium qui vastaverunt patres mei qui potuerunt evadere populum suum de manu mea: ut possit etiam deus vester evadere vos de hac manu? Non vos ergo decipiat ezechias: nec vana persuasionem deludat: neque credatis ei. Si enim nullus potuit de cunctis gentium atque regionum liberare populum suum de manu mea: et de manu patrum meorum: consequenter nec deus vester poterit evadere vos de hac manu. Sed et alia multa locuti sunt serui eius contra dominum deum: et contra ezechiam servum eius. Epistolam quoque scripsit plenas blasphemie in dominum deum israel: et locutus est aduersum eum. Sicut dei gentium ceterarum non poterunt liberare populum suum de manu mea: sic et deus ezechie evadere non poterit populum suum de manu ista. Insup et clamore magno lingua iudaea circa populum qui sedebat in muris iherusalem personabat: ut terret eos: et rapere civitatem. Locutusque est contra deum israel: sicut aduersum deos populi terre opera manuum hominum. Orauerunt igitur ezechias rex: et ysaias filius amos propheta aduersum hanc blasphemiam: ac vociferati sunt usque in celum. Et misit dominus angelum suum: qui percussit omnem virum robustum et bellatorem: et principem exercitus regis assiriorum: reuerensque est cum ignominia in terram suam. Cumque ingressus esset dominus dei sui: filij qui egressi fuerant de vtero eius interfecerunt eum gladio. Saluavitque dominus ezechiam et habitatores iherusalem de manu semnachib regis assiriorum: et de manu omnium: et prestavit ei quietem per circuitum. Multi etiam defecerunt ipsas et sacrificia a domino in iherusalem: et munera ezechie regi

iuda. Qui exaltatus est post hoc coram
cunctis gentibus. In diebus illis egrotavit
ezechias usque ad mortem: et oravit
dominum. Exaudivitque eum: et dedit ei signum:
sed non iuxta beneficia que acceperat reci-
buit: quia elatus est cor eius. Et facta
est contra eum ira: et contra iudam et iherusalem.
Humiliatusque est postea eo quod exaltatus
fuisset cor eius: tam ipse quam habitatores
iherusalem: et idcirco non venit super eos
ira domini in diebus ezechie: fuit autem eze-
chias dives: et inditus valde: et thesau-
ros sibi plurimos congregavit argenti
et auri: et lapidis preciosi: aromatum et
armorum unius generis: et vasorum ma-
gni pretij: apothecas quoque fumentum
vini: et olei: et psepia omnium memento-
rum: caulasque pecoribus: et urbes sepe
edificavit. Habebat quippe greges o-
vium: et armentorum innumerabiles: eo
quod dedisset ei dominus substantiam multam
nimis. Ipse est ezechias qui obruvit
superiorem fontem aquarum syon: et auer-
ter eas subter ad occidentem urbis da-
vid. In omnibus operibus suis fecit pro-
spere que voluit. Attamen in legatione
principum babilonis que missi fuerant ad
eum: ut interrogarent de portento quod
acciderat super terram: dereliquit eum dominus:
ut temptaret et nota fierent omnia que
erant in corde eius. Reliqua autem limoni
ezechie: et misericordias eius scripta sunt in visi-
one ysaie filij amos prophete: et in libro
regum iuda: et israel. Dominumque ezechias
cum patribus suis: et sepelivit eum supra se-
pulchrum filiorum david. Et celebravit
eius exequias universus iuda: et omnes
habitatores iherusalem: regnavitque
manasses filius eius pro eo. **xxxiiij**

Quodcum annorum erat manasses
cum regnare cepisset: et quinquagintaque
annis regnavit in iherusalem.

fuit autem malum coram domino iuxta
abominationes gentium quas subve-
nit dominus coram filiis israel: et revertere
instauravit ecclesia que demolitus fu-
erat ezechias pater eius: obstruxitque aras
baalim: et fecit lucos: et adoravit omne
milidam celi: et coluit eam. Edificavit
quoque altaria in domo domini: de qua di-
xerat dominus in iherusalem: nomen meum in
eternum. Edificavit autem ea cundo reperi-
ni celi: in duobus ante domum domini:
transiitque fecit filios suos per ignem in
valle beniamin. Observabat somnia:
sedabat auguria: maleficiis artibus
insequebatur. Habebat secum magos
et incantatores: multaque mala operatus
est coram domino ut irritaret eum. Sculptile
quoque: et consuetile signum posuit in domo
domini: de qua locusus est dominus ad david
et ad salomonem filium eius dicens. In
domo hac et in iherusalem quam elegi de
cunctis tribubus israel ponam nomen meum
in sempiternum: et movere non faciam
pedem istum de terra quam tradidi patribus
eorum: ita dumtaxat si custodierint
facere que precepi eis: cunctaque legum
et ceremoniarum atque iudicia que mandavi
per manum moysi. Igitur manasses sedu-
xit iudam et habitatores iherusalem: ut
faceret malum super omnes gentes quas
subvertenter dominus a facie filiorum
israel. Locutusque est dominus ad eum et ad
populum illius: et attendere noluerunt. Id-
circo supinduxit eis principes regum
regis assiriorum: ceperuntque manasses et
vinctum raptum atque captivum du-
xerunt in babilonem. Qui postquam man-
gustatus est oravit dominum deum suum: et
egit penitentiam valde coram deo patrum
suorum. Deprecatusque est eum et ob-
stravit intente: et reaudivit orationem
eius: reduxitque eum iherusalem regem suum.

regnavit manasses quod dominus
ipse esset deus. Post hoc edificavit mu-
rum circa civitatem david ad occidentem
syon: in conspectu ab introitu porte pi-
scium per circuitum usque ad ostium: et exalta-
vit illud vehementer. Constituitque princi-
pes exercitus in cunctis civitatibus iuda
munitis: et abstulit deos alienos: et
simulacrum de domo domini: aras quoque
quas fecerat in monte domus domini et in
iherusalem: et proiecit omnia circa urbem.
Porro instauravit altare domini: et im-
molavit super illud victimas et pacifica
et laudem: precepitque iude ut sequeretur dominus
deus israel. Attamen adhuc populus
immolabat in ecclesiis domini deo suo. Re-
liqua autem gestorum manasse: et obsecra-
tio eius ad deum suum: verba quoque vi-
tentium que loquebantur ad eum in nomine
domini dei israel continentur in libro
nibus regum israel. Oratio quoque eius
et exaudicio et cuncta peccata atque con-
temptus: loca etiam in quibus edificavit
ecclesia et fecit lucos et statuas: antequam
ageret penitentiam: scripta sunt in libro
nibus osai. Dominum ergo manasse
cum patribus suis: et sepelivit eum in domo
sua: regnavitque pro eo filius eius amon.
Viginti duorum annorum erat cum regnare
cepisset: et duobus annis regnavit in ihe-
rusalem. Fecitque malum in conspectu domini sicut
fecerat manasses pater eius: et cunctis repro-
lis que manasses fuerat fabricatus: im-
molavit atque vivit: et non est reueritus
faciem domini sicut reuerit est manasses pa-
ter eius: et multo maiora deliquit. Cumque
esset assens aduersus eum filius sui interfecerunt
eum in domo sua: porro reliqua populi
misericordie rebus huius que amon percussit
constituit regem iosham filium eius pro eo.
xxxv

Oas cum regnare cepisset: et triginta

et uno anno regnavit in iherusalem. Fecit
que quod erat rectum in conspectu domini: et
ambulavit in vijs david patris sui:
non declinavit neque ad dextram neque
ad sinistram. Idcirco autem anno regni
sui cum adhuc esset puer: cepit querere
deum patris sui david: et duodecimo
anno postquam ceperat: mundavit iudam
et iherusalem ab ecclesiis et lucis simula-
cris: et sculptilibus. Destruxitque coram
eo aras baalim: et simulacra que superpo-
sita fuerant demoliri sunt. Lucos etiam
et sculptilia succidit atque comminuit: et
super tumulos eorum qui eis immolare
soluerant fragmenta dissipavit. Omnia pre-
terea sacerdotum combussit: et altaribus repro-
lorum: mundavitque iudam et iherusalem. Sed
et in urbibus manasse et ephraim et sy-
meon usque neptalim cuncta subvertit.
Cumque altaria dissipasset et lucos et
sculptilia combussisset in frustra: cunctaque
delubra demolitus esset de universa
terra israel: reuersus est iherusalem. Igitur
anno octauodecimo regni sui munda-
ta iam terra et templo domini: misit saphan
filium eselie et maasiam principem civita-
tis: et ioham filium ioachaz armentari-
is: ut instaurarent domum domini dei sui.
Qui venerunt ad helchiam sacerdotem
magnum: acceptaque ab eo pecunia que
illata fuerat in domum domini: et quam con-
gregauerant leuite et ianitores de ma-
nasse et ephraim et universis reliquis
israel: ab omni que iuda et beniamin et
habitatoribus iherusalem: tradiderunt in ma-
nibus eorum qui perant operari in do-
mo domini: ut instaurarent templum: et
infirma queque sanarent. At illi dederunt
eam artificibus et cemenariis: ut emectent
lapides de lapidicinis: et ligna ad
committendas edificaciones: et ad designatio-
nem domorum quas destruxerant reges

iuda. Qui fideliter cūda faciebāt. Erāt
autē ppositi operantiū iadab et abdias
de filijs merari. zacharias et mosollā
de filijs caath. q̄ urgebāt opus: omnes
leuite scientes organū canere. Super
eos vero qui ad diuersos vsus onera
portabant: erant scribe et magistri de
leuitis ianitores. Cūq; efferent pecuni-
am q̄ illata fuerat in templū domini:
reperit helchias sacerdos librum legis
dñi per manū moyse: et ait ad saphan
scribā. Librū legis inueni i domo dñi:
et tradidit ei. At ille intulit volumē
ad regē: et nuntiavit ei dicens. Omnia
que dedisti in manu seruoꝝ tuorū: ecce
complētē. Argentū qđ reperit est in
domo domini cōstauerūt: datumq;
est p̄fedis artificū. et diuersa opera fa-
bricantiū. p̄terea tradidit michi helchi-
as sacerdos hūc librū. Quē cum rege
p̄sente recitasset. audissetq; ille verba
legis. sc̄dit vestimenta sua: et precepit
helchie et aichan filio saphan. et abdon
filia micha. saphan quoq; scribe. et
asaie secuo regis dicens. Ite et orate
dñm pro me. et pro reliquijs israhel
et iuda: super uniuersis sermonibz libri
istius qui reperiū est. Magnus enim
furoꝝ dñi stillauit sup nos: eo qđ non
custodierūt patres nostri verba dñi:
ut facerent omnia que scripta sunt in
isto volumine. Abijt ergo helchias et
hij qui simul a rege missi fuerāt ad ol-
dan p̄pheten uxorem sellū filij theuath.
filij aras. custodis vestiu. quo habita-
bat in iherlm in secunda: et locuti sunt ei
verba que supra narrauimus. At illa
respōdit eis. Hec dicit dñs de⁹ israhel.
Dicite viro q̄ misit vos ad me. Hec
dicit dñs. Ecce ego inducā mala sup
locū istū et sup habitatores ei⁹: cūdaq;
maledicta que scripta sunt i libro lpe-

quē legerunt coram rege iuda: quia de-
reliquerūt me et sacra cauerūt dñs ali-
enis ut me ad iracundiā puocarent
in cundis opibz manū suar. Qd̄cū-
ro stillabit furor meus sup locū istū: et
nō extinguet. Ad regem autē iuda qui
misit vos p dñm dep̄cando. sic loqui-
mini. Hec dicit dñs deus isrl. Quoniā
audisti verba voluminis. atq; emolli-
tum est cor tuū. et humiliatus es i con-
sp̄ctu dñi sup hys que dida sunt extra
locum hunc et habitatores iherlm: re-
ueritūq; facie meā sc̄disti vestimenta
tua et fleuisti corā me: ego qđ reaudiui
te dicit dñs. Jam enī colligam te ad
patres tuos: et infereris i sepulcrū tuū
in pace: nec videbunt oculi tui malum
qđ ego inducurus sum sup locū istū
et sup habitatores ei⁹. Reueritū itaq;
regi cūda qđ dixerat. At ille cōuocans
uniuersis maioribz natu iuda et iheru-
salem ascendit in domum dñi: unaq;
omnes viri iuda et habitatores iherlm.
sacerdotes et leuite et cūctus p̄p̄s a mi-
nimo usq; ad maximū. Quibz audi-
entibz in domo dñi legic rex omnia ve-
ba voluminis: et stans in tribnali
suo p̄cussit fedus coram domino ut
ambulare post eum. et custodire p̄-
cepta et testimonia et iustificationes ei-
us in toto corde suo. et in tota anima
sua: faceretq; que scripta sunt in volu-
mine illo quod legerat. Adiuravit
quoq; super hoc omnes qui reperi fu-
erant in iherusalem et beniamin: fecerunt
habitatores iherusalem iuxta pa-
ctum domini dei pat̄ū suorum. Absu-
lit ergo iosias cūdas abominatonē
de uniuersis regionibz filioꝝ israhel:
et fecit omnes qđ relidui erāt i ista tēpore
dñi deo suo. Cūdis diebz ei⁹ nō recessit
a dño deo p̄m suor. **xxxv**

Fecit autē iosias in iherusalē phase
dñs: quod immolatiū ē iherade-
tima die mensis primi. Et constituit
sacerdotes i officijs suis: portarūq; ē
eos ut ministrarent in domo domini.
Leuitis quoq; ad quorū eruditionem
omnes israhel sandificabat dñs: locut⁹
est. Ponite archam in sanduario tem-
pli: quod edificauit salomon fili⁹ da-
uid rex israhel. Nequaquē enī eā ultra
portabitis. Nūc ergo ministrare dño
deo vestro et p̄p̄o eius israhel: et para-
te vos p domos et cognationes v̄sas
in diuisionibz singuloꝝ sicut precepit
dauid rex israhel. et descripsit salomon
filius eius: et ministrare in sanduario
per familias tuasq; leuiticas: et san-
dificari immolate phase. fratres etiā
vestros ut possint iuxta verba que lo-
cutus est dominus in manu moyse fa-
cere. parare. Dedit p̄terea iosias omni
populo qui ibi fuerat inuentus in sole-
mnitate phase agnos et hēdos de gre-
gibus et reliqui p̄coris viginti milia:
boumque tria milia. Nec de regis uni-
uersa substantia. Duces quoq; eius
sp̄ite quod vouerāt obulerūt: et p̄p̄o
qđ sacerdotibz et leuitis. Porro helchi-
as et zacharias et iehiel principes do-
mus dñi dederūt sacerdotibz ad facien-
dum phase pecora cōmixim duo mi-
lia sexcenta: et boues trecentos. Thone-
nias autē et semcias etiā et nathanahel
fratres eius. necnō alabias et iahihel
et iozabad p̄ncipes leuitarū. Dederūt
reteris leuitis ad celebrandum phase.
quinque milia pecorum: et boues quin-
gentos. Preparatūq; ē ministrerū et
sacerdotū i officio suo: leuite
quoq; in turmis iuxta regis imperiū:
et immolatiū est phase. Asperseruntq;
sacerdotes manus suas sanguine: et

leuite detraherūt pelles olocustorū: et
separauerūt ea. ut darent per domos et
familias singuloꝝ. et offererent dño si-
cut scriptū est in libro moyse. De bubz
fecerūt quoq; similiter. Et assauerunt
phase sup ignē: iuxta quod i lege scri-
ptum est. Paschas vero hēctas coxe-
runt in lebetis. et carabis et ollis: et fe-
stinato distribuerūt uniuersē plebi: sibi
autē et sacerdotibz postea parauerunt.
Nam i oblatione olocustorū. et adi-
pum usq; ad nodē sacerdotēs fuerūt
occupati: unde leuite et sibi et sacerdo-
tibz filijs aaron parauerunt nouissi-
mis. Porro cantores filij asaph sta-
bant i ordine suo: iuxta p̄ceptū dauid
et asaph et eman et idithun p̄phetarū
regis. Ianitores vero p portas singu-
las obsecrabāt: ita ut ne pundo qui-
dam discederet a ministerio. Quā ob-
rem et fratres eorū leuite parauerūt eis
ribas. Amnis igit cultura dñi rite cō-
pleta ē in die illa: ut facerent phase. et
offererēt olocusta sup altare domini
iuxta p̄ceptum regis iosie. feceruntq;
filij israhel qui reperi fuerāt ibi phase
in tempore illo et solemnitate azymo-
rum: septē diebz. Nō fuit phase simile
huius in israhel a diebz samuelis p̄phe-
te: sed nec quicquā de cundis regibus
israhel fecit phase sicut iosias sacerdos
eius et leuitis et omni inde et israhel qđ
reperit fuerat: et habitantibz in iheru-
salem. Quāquidē anno regni io-
sie. hoc phase celebratum est. Postq; in-
staurauit iosias templū. ascendit
nethao rex egip̄i ad pugnandū. i car-
thamis iuxta cūstare: et processit i oc-
tusum eius iosias. At ille missis ad
eum nūcijs ait. Quid michi et tibi rex
iuda? Nō aduersum te hodie venio:
sed contra aliam pugno domum: ad

quā me deus festinato ire precepit. Desi-
ne aduersum deū facere qui meū est:
ne interficiat te. Soluit iohas reuer-
sed parauit contra eum bellū: nec ac-
quieuit sermonibus nechaq; ex ore dei:
verum pregit ut dimicaret in campo
mageddo. Ibiq; vulnerat a sagitta-
ris dicit pueris suis. Educite me de
predio: quia opido vulnerat hū. Qui
transfuletur eum de curru in alterum
curru qui sequebat eū more regio: et
asportauerit eum in iherlm. Mortuusq;
est: et sepult in mausoleo patris suoy:
et vniuersus iuda et iherusalē luxerunt
eum: et ceteras maxime: cuius omnes
cantores atq; cātantes usq; i presen-
tem diē lamentationes sup ioham re-
plicant: et quasi lex obtinuit i israel.
Ecce scriptū fertur i lamentationibus.
Reliqua autē ēmonū iohis: et misericor-
dias ei q̄ lege precepta sūt dñi: opera q̄
illi p̄ma et nouissima scripta sūt in li-
bro regū iuda et israel. **xxxij.**

Quā ergo p̄plus terre iohaz fili-
um iohis: et constituit regem pro
patre suo in iherlm. Viginntū annoy
erat iohaz cū regnare cepisset: et tribus
mensibus regnauit i iherlm. Amouit
aut eum rex egypti cū venisset i iherlm:
et cōdamnauit terrā centū talentis ar-
genti et talentis auri. Continūq; pro
eo regem iachini fecit eius sup iudā
et iherusalē: et venit nomen ei iohakim.
Ip̄m vero iohaz tulit secum: et addu-
xit in egyptū. Viginntiq; annoy
erat iohakim cū regnare cepisset: et vñ-
decim annis regnauit in iherusalem:
fecitq; malū corā dño deo suo. Cōtra
hūc ascendit nabuchodonosor rex chal-
deoy: et vinctum cathenis duxit in ba-
bilonem: ad quā et vasa dñi trāstulit
et posuit ea i templo suo. Reliqua autē

verboy iohakim: et abominationū ei⁹
quas operatus ē: et que inuenta sunt
in eo: continentur in libro regū iuda et
israhel. Regnauit aut iohakim filius
eius pro eo. Vñs annoy erat iohakim
cū regnare cepisset: et tribus mensibus
ac decem diebus regnauit in iherusalē:
fecitq; malū in conspectu dñi. Lūm⁹
āni circulus volueret: misit nabucho-
donosor rex nūcios qui et adduxerūt
eum in babilonē: asportatis simul pre-
ciosissimis vasīs domus dñi. Regem
vero constituit sedechiam patrū eius
sup iudā et iherusalē. Viginnti et vñs
āni erat sedechias cū regnare cepisset:
et vñdecim annis regnauit in iherusalē.
fecitq; malū in oculis dñi dei suoy:
et rubuit facie ieremie p̄phete loquentis
ad se ex ore dñi. A rege quoq; nabu-
chodonosor recessit qui adiurauerat
eum p̄ deū: et induxit eum iherlm suam
et cor: ut nō reuerteret ad dñm deum
israhel. Sed et vniuersi principes sacro-
dorum et p̄plus p̄uicati sunt inique
iuxta vñulas abominationes genti-
um: et polluerunt domū dñi quā san-
ctificauerat sibi in iherusalē. Stabant
aut dñs deus patris suoy ad illos pre-
stantū nūcioy suoy: et deinde surgens
et quodidie commouēs: eo qd pariter
populo et habitaculo suo. At illi sub-
sannabāt nūcios dei et paripendebāt
sermōnes ei⁹: illudēbātq; p̄phete: do-
nec ascenderet furor dñi in p̄sum eius:
et esset nulla curatio. Adduxit enī sup
eos regem chaldeoy: et interfecit iuue-
nes eorū gladio in domo sanduarij.
Non est misertus adolescentis et virgi-
nis et senis nec decipiti quidam: sed o-
mnes tradidit i manib⁹ eius: vniuer-
saq; vasa domus dñi tam maiora q̄
minora: et thesauros templi et regis

et principū trāstulit i babilonē. Incen-
derūt hostes domū dei: destruxerūq; mu-
rum iherlm. Vñsitas turres combus-
te: et quicquid p̄ciosū fuerat demoli-
ti sūt. Si quis euaserat gladiū: dñs
in babilonē euēit regi et filiis eius: do-
nec impxaret rex p̄clarū: et compleret
ēmo dñi ex ore ieremie: et celebraret ter-
ra sabbata sua. Cūdis enī diebus deso-
lationis egit sabbatum: cūq; dñi com-
pleteret septuaginta anni. Anno autē
primo cxi regis p̄clarū ad replendū
sermōne dñi quē locutus fuerat p̄ os
ieremie: suscitauit dñs spiritū cxi regis
p̄clarū: q̄ iussit p̄dicari i vñiūso regno
suo etiā p̄ scripturam dicens. Hec dicit
cyrus rex p̄clarū. Dñs regna terre de-
dit michi dñs de⁹ celis: et ip̄e precepit mi-
chi ut edificare ei domū in iherlm q̄ est
in iudea. Quis ex vobis ē in dñi p̄plo
eius? Sit dominus deus suus cum
eo et ascendat. **Explicit liber paraly-
meno sds. Quao manasses regis iu-
da cū captus teneretur i babylone.**

Domine vñs p̄p̄os p̄m no-
stros abrahā ysaac et iacob et
semini roy iusto: q̄ fecisti celū
et terrā cū omni dñatu eorū: q̄ signasti
mare yho p̄ceptis tuis: q̄ clulisti abissi-
ū et signasti terribili et laudabili nomini
tuo: quē omēs paueat: et tremūt a vul-
tu virtutis tue: et insubstantialis ira
super peccatores comminationis tue:
immensa vero et inuestigabilis miseri-
cordia promissionis tue: quā tu es do-
minus altissimi sup omnē terrā lōga-
nimis: et multū misericors: et penitens
super maliciā hominū. Tu autē dñe se-
cundū bonitātē tuā promissisti peniten-
tiam remissionis peccatorū: et tu deus
iustorū: nō posuisti penitentia iustis:
abrahā ysaac et iacob: hys qui tibi

non peccauerūt: quoniam peccavi super
numerū arene maris: multiplicare sūt
iniquitates mee: inturba sum mō
vinculo ferri: et nō ē respiratio michi:
quia reieci iracundiā tuā et malū
corā te feci statuens abominationes
et multiplicās offensiones. Et nunc
flecto genua cordis mei: p̄rans ad te
bonitatem dñe. Peccavi dñe peccavi:
et iniquitatem meā agnosco. Peto rogās
te dñe remitte michi remitte michi: ne
simil perdas me cū iniquitatib⁹ meis:
neq; in eternū refues mala michi: q̄a
indignū saluabis me scdm magnā
misericordiā tuā: et laudabo te semper
omnibus diebus vite mee: quā te laudat
omnis virtus celoy: et tibi est gloria in
secula seculorū amen. **Explicit grano
manalles regis iuda. Incipit p̄fatio le-
ati ieronimi p̄bi iulibrun edre.**

Utrum difficilius sit facere
quā positis: an negare:
necdū statui. Nā vobis
aliquid imperantibus annere
sententie est: et magnitudo oneris im-
positi ita reuices p̄mit: ut ante sub fa-
te ruendū sit quā leuandū. Accedit
ad hoc inuidorū studia: qui omne quā
scribimus reprehendendū putant. Et
interdū cōtra se cōscientia: repugnate
publice lacerant que occulte legunt:
intantū ut clamare compellat et dice-
re. Domine libera animā meā a labij
iniquis: et a lingua dolosa. Tercius an-
nus ē qd semp scribitis atq; rescribitis
ut elide libellū et hēctē vobis de hebreoy
trāstulit: quasi nō habeatis grēca et la-
tinā volumina: aut quicquid illud ē
quod a vobis uenit nō statim ab
omnib⁹ cōspuendū sit. Frustra autem
ut ait quidam nūc neq; aliud fatigādo
nisi ad dñm querere: et tunc demerite est.

Itaq; obsecro vos mi dominion et ro-
gatione karissimi: ut puata ledione
coram libris nō effecatis in publicū
nec fastidiosis ribis ingeratis: viteri
q; eorū supraliū. qui iudicare tantum
de alijs et ipsi facere nichil nouerunt.
Si qui autē fecerūt sunt quibz nra nō
displicet hys tribuatis exemplar: am-
monentes ut hebrei nomina quorū
grandis i hoc volumine copia ē: di-
stinde et p interualla rāscribant. Ni-
chil enī proderit emendasse librum nisi
emendatio librariorū diligentia cōser-
uetur. Nec quēq; moueat qd unus a
nobis editus liber ē: nec apocriphorū
terciū et quarti libri somnijs delectet:
quia et apud hebreos eorū neemioq;
sermōnes in unū volumen coartantur
et que nō habent apud illos: nec de vi-
gintiūq; senibz sūt procul abiecta.
Si quis autē septuaginta vobis oppo-
suerit interpres: quorū rēplaria varie-
tas ipa lacerata et euersa demonstrat:
nec potest unq; verū asseri qd diuersū
est: mittite eū ad euangelia: i qbz mul-
ta ponunt qd de veteri testamēto que
apud septuaginta interpretes nō habent:
velut illud qm nazarenū vocabit. et
q regiptō vocauit filiū meū: i videbūt i
quē cōpunerūt: multaq; alia q latiori
opri reueramus: et quē ab eo ubi
scripta sūt. Eūq; profere nō potuerit:
vos legite de hys exemplaribz q nup-
a nobis edita maledictorū quondie
linguis confodimūt. Sed ut ad com-
pendiū veniā: certe qd illaturus sum
equissimū ē. Edidi aliqd qd nō habet
in greco: aut aliter habetur qd a me re-
sum ē: quid interpretem laniant? In-
terrogent hebreos: et ipsi auctoribus
translationi mee vel arrogāt vel deo-
gent fidem. Porro aliud est si clausis

quod dicit oculis michi volunt ma-
ledicere: i nō imitant grecorū studiū
beniuolentiā: q post septuaginta tran-
latores iā cūcti euangelio chorulāte
iudeos i hebionitas legis veteris inter-
pres aqulā uidelicet et symachū: i the-
odotionē: i curiose legūt: et p origenū
labore in rēaplois ecdelsijs dediturū:
quātomagis latini grati esse debent:
q regulantē cernerēt greciā a se aliqd
mutuari? Primū enī magnorū sum-
ptuū ē et infinite difficultatis. rēpla-
ria posse habere oīa: teinde etiā q habu-
erit: i hebrei emonis ignari sūt magis
et rabit: ignorātes qd i multis rebus
dixerit. Nō etiā sapiētissimo ruidā ne-
per apud grecos accidit: ut interdum
scripturē sensū relinqueret. uniuersū
libet interpretis sequeretur errorē. Nos
autē q hebrei lingue saltē parūa habe-
mus sciētā: i latinū nobis ut cūq;
sermō nō deest: i de alijs magis pos-
sumus iudicare: i ea q ipi intelligimus
in nra lingua promere. Itaq; licet re-
dra libet: videtq; syon incendia ra-
det: mūq; meū iuuāte risto silebit e-
loquūt: etiā pāsa lingua talbuit. Le-
gāt q volūt: q nolūt abiectā. Eūq;
apices. lras talūmēt. Magis vā
caritate puocato ad studiū: q illorū
deradione i odio deatēdo. **Epist.
plog. Incipit lib. eorū pūus.**
Māno primo ori regis pslarum ut
complectur verbiū domini q ore iere-
mie suscitauit dominus spiritum ori
regis pslarum: et transiuit vocem o-
mni regno suo: etiā p scripturā dicit.
Hec dicit cyrus rex pslarū. Omnia re-
gna tē dedit michi dñs dē: rel: i ipse
pcepit michi ut edificare ei domū i ihe-
rusalem: que est i iudea. Quis est i no-
bis de uniuerso pso eius? Sit dñs

illius cum eo. Ascendat in iherusalem
que est in iudea: et edificet domū dei
israhel: ipse est deus qui est in iherlm. Et
omnes reliqui in cūctis locis ubiq;
habitant adiuent eū viri de loco suo:
argēto et auro i substantia i precoribz:
recepto qd volūtarie offerūt templo
dei quod ē i iherlm. Et surrexerūt prin-
cipes patrū de iuda i beniamin: i sacer-
dotes et leuite: omis cuius suscitauit
deus spiritū: ut ascenderet ad edifican-
dum templū dñi quod erat in iherlm.
Uniuersiq; qui erant in circūu adiu-
uerunt manus eorū in vasis argēteis
et aureis: in substantia: et iumentis in
suppelledil: receptis hys que spōte ob-
tulerant. Rex quorū cyrus protulerat
vasa templi dñi que tulerat nabuchō-
donosor de iherusalē: i posuerat ea in
templo dei sui. Protulit autē ea cyrus
rex pslarū p manū miridatis filij ga-
zabar: i annumerauerit ea sasabalar
principi iude: et hic est numerus eorū.
Siale auree triginta: siale argenteę mil-
le: culci viginti nouē: scaphi aurei tri-
ginta: scaphi argentei secūdi quadrin-
genti decem: vasa alia mille. Omnia
vasa aurea et argentea: quinq; milia
quadringenta. Uniuersa tulit sasaba-
lar: cum hys qui ascendeāt de tran-
migratione babilonis i iherusalē. **ij**
ij sunt autē filij provincie qui a-
scenderunt de captiuitate quam
translulerat nabuchodonosor rex ba-
bilonis in babilonē: i reuersi sunt in
iherusalē et iudeā: unusquisq; in ciuita-
tem suā: qui uenerunt cum zorobabel
i xelua neemia saraia rabelaya: mar-
dochay hellan: melspbar: beguai: reū baa-
na. Summe? virorū pslarū. Filij pba-
res: duo milia centū septuaginta duo.
Filij saphania: centū septuaginta duo.

Filij area: septingenti septuaginta quinq;
Filij ptemoab filiorū iosue ioab: du-
o milia octingenti duo decim. Filij he-
lam: milles ducenti quinquaginta quor.
Filij zethua: nongenti quadraginta
quinq;. Filij zachar: septingenti lega-
ginta. Filij bani: septenti quadragita
duo. Filij bebai: septenti viginti tres. Fi-
lij azgad: milles ducenti viginti duo. Fi-
lij addnicam: septenti viginti tres. Filij
beguai: duo milia quinquaginta tres.
Filij adin: quadringenti quinquagin-
ta quatuor. Filij aser qui erant ex eze-
chia: nonaginta octo. Filij belai: ce-
centi viginti tres. Filij iora: centū duo
decim. Filij asen: ducenti viginti tres.
Filij gebbar nongenti quinq;. Filij beth-
leam: centum viginti tres. Viri nechu-
pha: quinquaginta tres. Viri anathot:
centum viginti octo. Filij azmauerh:
quadraginta duo. Filij carliachiarim
rephica et berot: septingenti quadra-
genti tres. Filij rama et gabaa: septen-
ti viginti tres. Viri machmas: centū
viginti duo. Viri bethel et dhai: ducenti
viginti tres. Filij nebo: quinquagin-
ta duo. Filij meghis: centū quinquaginta
tres. Filij belam alteri: milles du-
centi quinquaginta quatuor. Filij arim:
recenti viginti. Filij lodadin et ono: se-
ptingenti viginti quinq;. Filij ihericho:
recenti quadraginta quinq;. Filij se-
naa: tria milia septenti viginta. Sacer-
dotes. Filij idaia in domo iesue: non-
genti septuaginta tres. Filij emmer: mil-
les quinquaginta duo. Filij pbesur:
milles ducenti quadraginta septem. Filij
arim: mille decem i septem. Leuite. Fi-
lij iesue i cedmihel filiorū odevie: septu-
aginta quor. Latores. Filij asaph:
centum viginti octo. Filij ianitorum.
Filij tellum filij aser filij telmon: filij

accub filij arita filij sobai: unius centum triginta novus. Machinnei. filij sia filij asupha filij tebbaoth filij ceros filij siaa filij phadon filij lebana filij azaba filij accub filij agab filij selmai filij anan filij gaddel filij gaer filij raa hia filij ralin filij nechda filij gazem filij azer filij phasea filij belee filij asema a filij munim filij nephusim filij be rhue filij acupha filij azur filij beluth filij maيدا filij arla filij bercos filij si fara filij rthema filij nasia filij athu pha filij seruon salomonis: filij sothei filij sopherech filij pharuda filij iala filij dercon filij geddel filij saphata filij athil filij phocerech qui erant de as e baim: filij amim. Omnes nathinnei et filij seruon salomonis: trecento na ginta duo. Et hij qui ascenderunt de thelmala thelarla cherub et don et mer: et non potuerunt indicare domum patrum suorum: et semen suum: utrumq; israel essent. filij dalaia filij tobias filij nechoda sexcenti quinquaginta duo. Et de filiis sacerdotum filij iobia filij accos filij berzellai qui accepit de filiabus berzellai gala aditis uxorem: et vocatus est nomine eorum. Hij quiescunt scripturam genealogie sue et non inveniunt: et eredi sunt de sacerdotio. Et dixit acherlachas eis: ut non comederent de sando sandoy: donec surgere sacer dos doctus atq; pfectus. Omnis mul tudo quasi unus quadraginta duo milia trecenti septuaginta: receptis ser uis eorum: et ancillis qui erant septem mi lia trecenti triginta septem: et i ipsis can tores atq; cantatrices ducenti. Equi eorum sexcenti triginta septem: muli eorum du centi triginta quatuor: camelus eorum qua dringenti triginta quatuor: alini eorum sex mi lia septingenti viginti. Et de principibus

patrum cum ingrederent templum domini quod est in iherusalem: sponte obtulerunt in domum dei ad reedificandam eam in lo ro suo. Secundum vires suas dederunt impensas operis: auri solidos quadra gita milia et mille: argenti minas quin quaginta milia: et vestes sacerdotales centum. Habitauerunt ergo sacerdotes et leuite et de populo: et cantores et ianitores et nathinnei in urbibus suis: universi filii israel in civitatibus suis. **U** amq; venerat mensis septimus: et erat filij israel in civitatibus suis. Congre gatus est ergo populus quasi vir unus i iherusalem: et surrexit iosue filius iosedech et fratres eius sacerdotes: et zorobabel filius salathiel et fratres eius: et edifica verunt altare dei israel: ut offerrent in eo olocausta: sicut scriptum est in lege moysi viri dei. Collocaverunt aut altare dei super bases suas de tem pibus eos per circuitum populi reedificati: et obtulerunt super illud olocaustum domino mane et vespere. **F**eceruntq; solemnita tem tabernaculorum sicut scriptum est: et olocaustum diebus singulis per ordinem secundum preceptum operis diei in die suo: et post hoc olocaustum iuge tam i kalen dis q; i uniuersis solemnitatibus do mini qui erant consecrate: et in omni bus in quibus ultra offerebatur munus domino. **A** primo die mensis septi mi: reperiunt offere olocaustum domino: porro templum dei nondum fundatum erat. Dederunt aut pecunias laomias et timentariis: cibum q; et potum et oleum sydonijs et iisq; ut deficeret ligna redi na de libano ad mare ioppem: iuxta quod preceperat cyrus rex persarum eis. Anno aut secundo adventus eorum ad templum dei in iherusalem mense secundo reperiunt zorobabel filius salathiel et

iosue filius iosedech et reliqui de sancti bus eorum sacerdotes et leuite et omnes qui venerant de captivitate in iherusalem et constituerunt leuitas a viginti annis et supra: ut vigeret opus domini. **B**reuit q; iosue et filij eius et fratres eius: red mihel et filij eius: et filij iuda quasi vir unus: ut instarent super eos qui facie bant opus in templo dei: filij enadab et filij eorum: et fratres eorum leuite. **F**unda to igit a timentariis templo domini steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis: et leuite filij asaph in cymbalis: ut laudarent deum per manus dauid regis israel. Et concinebant in ymnis et confessione domino quoniam bonus: qui in eternum misericordia eius super israel. **O**mnis quoq; populus vociferabatur cla more magno in laudando dominum: eo q; fundatum esset templum domini. **P**lurimi etiam de sacerdotibus et leuitis et principes patrum et seniores q; viderant templum prius cum fundatum esset: et hoc templum in oculis eorum flebant voce magna: et multi vociferantes in leticia eleuabant vocem: nec poterat quisq; agnoscere vocem clamoris letantium: et vocem letus populi. **C**ommixtim enim populus vocife ra batur clamore magno: et vox audie batur procul. Audierunt aut hostes iude et beniamin q; filij captivitatis edificarent templum domino deo israel: et accedentes ad zorobabel: et ad princi pes patrum: dixerunt eis. **E**dificemus vobiscum: quia ita ut vos querimus de um vestrum. **E**cce nos immolauimus victimas a diebus assoraddan regis assur: qui adduxit nos huc. **E**t dixit eis zorobabel et iosue: et reliqui prin cipes patrum israel. **N**on est nobis et vobis ut edificemus domum deo nostro: sed nos ipsi soli edificabimus deo nostro

sicut precepit nobis cyrus rex persarum. **S**ci dum est igit ut populus terre impediret manus populi iude: et turbaret eos in edificando. **C**onducentur aut aduersus eos aduersarios: ut destruerent consilium eorum omnibus diebus cyri regis persarum. **U** in regno aut assueri ipse est artaxerxes: in principio regni eius scripserunt accu sationem aduersus habitatores iude et iherusalem. **E**t in diebus artaxerxes scri pserunt beselelam mitridates et thabel: et reliqui qui erant in consilio eorum ad ar taxerxes regi persarum. **E**pistola au tem accusationis scripta erat syriace: et legebat secundum syro. **R**eum beelthe zem et samasai scriba scripserunt epistolam unam de iherusalem artaxerxi regi huiusce modi. **R**eum beelthezem et samasai scriba: et reliqui aduersarios eorum: dynei et apha rathai cherphalai: arphasai: herchuei ba bilonij: susannachai dyei: et clamit: et ceteri de gentibus quas transiit sal manasar magnus et gloriosus: et ha bitare eas fecit in civitatibus samarie: et in reliquis regionibus trans flumen in pace. **H**oc est exemplar epistole quam miserunt ad eum. **A**rtaxerxi regi: serui tui viri qui sunt trans flumen salutem dicunt. **N**otum sit regi: quia iudei qui ascen derunt a te ad nos venerunt in iherusalem civitatem rebellem et pessimam: quam edifi cant reedificantes in nos eius et parietes componentes. **N**unc igit notum sit regi: quia si civitas illa edificata fuerit et muri eius instaurati: tributum et vesti gal et annuos redditus non dabimus: et usq; ad reges her nora perveniet. **N**os ergo memores salis qd in palatio co munitus: quia lesiones regis videre deprecamur: idcirco misimus et nuntiamus regi: ut recedat in libris iherosolitarum patrum suorum: et invenies

scripsi in commentariis et scies quoniam
urbes illa urbes rebellis est et nocens
regibus et provinciis et bella concitant
in ea et diebus antiquis: quod obrem et
ciuitas illa destruda est. Nunciamus
nos regi: qui si ciuitas illa edificata
fuerit: et muri ipsius instaurati: posses-
sionem trans fluminem non habebis. Ver-
bum misit rex ad reubeltheem et sam-
sai scribam: et ad reliquos qui erant in
consilio eius habitatores samarie. et
ceteris trans fluminem salutem dicens et
pacem. Accusatio quam misisti ad nos
manifeste lecta est coram me: et a me pre-
ceptum est: et reconstituitur: inueneruntque
ciuitas illa a diebus antiquis aduersum
reges rebellat: et seditiones et plura con-
citant in ea. Nam et reges fortissimi
erant in iherusalem: qui et dominati sunt
omni regioni que trans fluminem est. Tribu-
tum quoque et uedigal et redditus acci-
piebant. Nunc ergo audite septentia: ut
prohibeatis viros illos: et urbes illa
non edificetur: donec si forte a me mi-
sum fuerit. Videte ne negligenter hoc
impleatis: et paulatim crescat malum
contra reges. Itaque exemplum edidi ar-
targersis regis lectum est coram reubel-
theem et samsai scriba: et consiliariis
eorum: et abierunt festini in iherusalem ad iu-
deos: et prohibuerunt eos in brachio et
robore. Tunc intermissum est opus domus
domini in iherusalem: non fiebat usque ad annum
secundum regni darii regis persarum.

Prophetauerunt autem aggeus pro-
pheta et zacharias filius addo:
prophetantes ad iudeos qui erant in
iuda et iherusalem in nomine dei israel.
Tunc surrexit sorobabel filius salathiel
et iosue filius iosedech et ceperunt edifi-
care templum domini in iherusalem: et cum eis pro-
phete dei adiutores eos. In ipso autem

tempore venit ad eos thantannai qui
erat dux trans flumen et barbuzan-
nai et consiliarii eorum: sicque dixerunt eis.
Quis dedit vobis consilium ut domum
hanc edificaretis: et muros eius instau-
raretis? Ad quod respondimus eis: que
essent nomina hominum auctorum edi-
ficationis illius. Respondit autem dei coram
factus est super senes iudeorum: et non potu-
erunt inhibere eos. Placuitque ut res ad
darium referretur: et nunc sanctificarent
aduersus accusationem illam. Exemplum
epistolae quam misit thantannai dux re-
gionis trans flumen et barbuzannai
et consiliarios eius aphasathai qui erat
trans flumen: ad darium regem. Senes
que miserat ei sic scriptus erat. Darius
regi pax omnis. Notum sit regi ille nos
ad iudeam provinciam ad domum dei ma-
gni que edificat lapide impolito: et li-
gna ponunt in parietibus: opusque illud
diligenter egerunt et celsis in manibus eo-
rum. Interrogauimus ergo senes illos:
et ita diximus eis. Quis dedit vobis
potestatem ut domum hanc edificaretis:
et muros hos instauraretis? Sed et
nomina eorum quesimus ab eis ut
nuntiarentur tibi: scripsimusque nomina
eorum viros qui sunt principes in eis. Hu-
iusmodi autem sermonem respondente
nobis dixerunt. Nos sumus serui dei
celi et terre: et edificamus templum quod erat
reconditum ante hos annos multos: quod
rex israel magnus edificauit et
ceperat. Postquam autem ad iracundiam
prouocauerunt presides nostri tibi tradi-
dit eos in manus nabuchodonosor
regis babilonis: et habuit domum quodam
hunc destruxit: et populum eius transfudit in
babilonem. Anno autem primo regis
babilonis cyrus rex proposuit edidit:
ut domus dei edificaretur. Et vasa

templi dei aurea et argentea que na-
buchodonosor tulerat de templo quod
erat in iherusalem et asportauerat ea in tem-
plum babilonis protulit cyrus rex de
templo babilonis: et data sunt salaba-
sar vocabulo quem et principem assignauit:
dixitque ei. Hec vasa tolle et vade: et po-
ne ea in templo quod est in iherusalem: et domus
dei edificetur in loco suo. Tunc itaque
salabasar ille venit et posuit fundamen-
ta templi dei in iherusalem: et ex eo tempore
usque nunc edificat et nunc completum est.
Nunc ergo si videt regi bonum recenscat in
bibliotheca regis que est in babilone verum
nam a cyro rege iussum fuerit ut edi-
ficaret domus dei in iherusalem: et voluntatem re-
gis super hac rem mittat ad nos.

Tunc darius rex precepit: et recens-
cerunt in bibliotheca librorum qui
erant repositi in babilone: et inuentum
est in ecbathanis quod est castellum in me-
dina provincia volumen unum: talisque
scriptus erat in eo commentarius. Anno
primo regis cyrus rex decreuit ut
domus dei edificaretur que est in iherusalem
in loco ubi immolant hostias: et ut po-
nant fundamenta suppositantia alti-
tudinis cubitorum sexaginta et latitudi-
nem cubitorum sexaginta: ordines de la-
pidibus impolitis tres: et sic ordines
de lignis novis. Sumptus autem de do-
mo regis dabunt. Sed et vasa templi
dei aurea et argentea que nabuchodonoso-
r tulerat de templo iherusalem et attule-
rat ea in babilonem reddant et referant
in templum iherusalem in locum suum: qui
et posita sunt in templo dei. Nunc ergo
thantannai dux regionis que est trans
flumen et barbuzannai et consiliarii
vestri aphasathai qui estis trans flu-
men protulit recedite ab illis: et dimitti-
te fieri templum dei illud a duce iudeorum

et a senioribus eorum: et domus dei illa
edificetur in loco suo. Sed et a me pre-
ceptum est: quid oporteat fieri a presbiteris
iudeorum illis ut edificetur domus
dei: scilicet ut de archa regis id est de
tributis que dantur de regione trans
flumen studiose sumptus dent viris
illis: ne impediat opus. Quod si ne-
cesse fuerit et vitulos et agnos et hedos
in olocaustum deo relictis: frumentum sal vi-
num et oleum secundum ritum sacerdotum qui
sunt in iherusalem decur eis per singulos
dies: ne sit in aliquo querimonia: et
offerant oblationes deo relictis: et
pro vita regis et filiorum eius. A me ergo
positum est decretum: ut omnis homo qui
hanc mutauerit iussionem tollat lignum
de domo ipsius et erigat et configatur
in eo: domus autem eius publicetur. Deus
autem qui habitare fecit nomen suum
ibi: dissipet omnia regna: et populum
qui extenderit manum suam ut repugnet:
et dissipet domum dei illam que est in ihe-
rusalem. Ego darius rex statui decretum:
quod studiose impleri volo. Agitur
thantannai dux regionis trans flumen
et barbuzannai: et consiliarii eius secundum
quod preceperat darius rex: sic diligen-
ter egerunt. Seniores autem iudeorum
edificabant: et prosperabant iuxta prophetiam
aggei prophete et zacharie filii
addo. Et edificauerunt et construxerunt
iubente deo israel: et iubente cyro et da-
rio: et artargeste regibus persarum: et com-
pleuerunt domum dei istam: usque ad diem
tercium mensis adar: qui est annus sextus
regni darii regis. Fecerunt autem filii
israel sacerdotes et leuite: et reliqui fi-
liorum transfugationis: dedicationem
domus dei in gaudio: et oblauerunt in
dedicatione domus dei vitulos centum:
arietes ducentos: agnos quingentos:

hircos captarū pro peccato totius israel
duodecim iuxta numerū tribuū israel.
Et statuerūt sacerdotes in ordinibus suis:
et leuitas in vicibus suis sup̄ opera
dei in iherusalem: sicut scriptū est in
libro moysi. fecerunt autē filij transmi-
grationis pascha quattodecima die
mensis primi. Purificati cū fuerāt sa-
cerdotes et leuite quasi unus: omnes
mundi ad immolandū pascha uni-
uersis filiis transmigrationis et fratri-
bus suis sacerdotibus et sibi. Et come-
derūt filij israel qui reuerſi fuerāt de trans-
migratione: et omnes qui se sepepauē-
rāt a coinquinatione gentiū terre ad
eos: ut quereerēt dñm deū israel. Et fecerūt
solemnitatem azimorū septem diebus in
leticia quoniam lætificauerat eos dñs:
et conuerterat cor regis assur ad eos:
ut adiunaret manus eorum in ope-
re domus domini dei israel. **viij.**

Post hæc autē verba: in regno artar-
xerxis regis prelarū: eodras filius
saraie filij azarie filij helchie filij sellū
filij sadoch filij achitob filij amarie
filij azarie filij maraiodch filij zarie fi-
lij ozi filij bochi filij abihue filij finees
filij eleazar filij aaron sacerdotis ab
inicia: ipse eodras ascendit de babilo-
ne: et ipse scriba velox in lege moysi: quod
dominus deus dedit israel. Et dedit ei
rex secundū manū dñi dei eius bonam
sup̄ eū: omnē petitionē eius. Et ascen-
derūt de filiis israel: et de filiis sacerdotū
et de filiis leuitarū: et de cātoribus et de
iunioribus et de nathinneis in ihe-
rusalē anno septimo artaxerxis regis:
et venerūt in iherusalē mense quinto:
ipse est annus septimus regis. Quia
in primo die mensis primi cepit ascen-
dere de babilone: et in primo die men-
sis quinti venit in iherusalem: iuxta

manū dei sui bonā sup̄ se. Eodras au-
tem parauit cor suū: ut inuestigaret
legem dñi: et faceret: et doceret in israel
preceptū et iudiciū. Hec est autē regu-
plar epistole edidit: quod dedit rex artar-
xerxes eodre sacerdoti: scribe reddito in
emonibus et preceptis dñi: et testimoniis
ei in israel. Artaxerxes rex regū: eodre
sacerdoti: scribe legis dei celi dodillimo
salutem. A me decretū est: ut cuiusque
placuerit in regno meo de populo israel
de sacerdotibus eius: et de leuitis ire in
iherusalē: rectū vadat. A facie enim regis
et septem cōsiliatorū eius missus es ut
uisiones iudicā et iherusalē: in lege dei tui
que est in manu tua: et ut feras argen-
tum et aurū quod rex et cōsiliatores ei
sponte obulerūt deo israel: cuius in
iherusalē tabernaculū est. Et omne ar-
gentū et aurū quodcūque inuenieris in
uniuersa prouincia babilonis: et plus
offerte nolueris: et de sacerdotibus qui
sponte obulerūt domui dei sui que est
in iherusalem libere accipe: et studiose
eme de hac pecunia uinosos: arietes:
agnos: et sacrificia et libamina eorum: et
offer ea sup̄ altare templi dei uestri quod
est in iherusalē. Sed et si quid tibi et fra-
tribus tuis placuerit de reliquo argen-
to et auro ut faciatis iuxta voluntatē
dei uestri facite. Vasa quoque que dan-
tur tibi in ministeriū domus dei tui:
reade in cōspetu dei in iherusalē. Sed
et cetera quibus opus fuerit in domū
dei tui: quāscūque necesse est ut regna-
das: dabis de thesauro et de fisco regis:
et a me. Ego artaxerxes rex statu atque
decreui omnibus custodibus archę pu-
blice qui sunt trans flumen: ut quicūque
petierit a uobis eodras sacerdos scriba
legis dei celi absque mora deis: usque ad
argenti talenta centū: et usque ad flumen

choros centū: et usque ad vini bathos
centū: et usque ad bathos olei centū: sal-
uero absque mēſura. Omne quod ad ritū
dei celi pertinet: tribuas diligenter in
domo dei celi: ne forte irascatur contra
regnū regis: et filiorū eius. Vobis quod
notū facimus de uniuersis sacerdotibus
et leuitis: cātoribus et iunioribus: na-
thinneis: et ministris domus dei huius:
ut uestigal et tributū: et annonas: nō
habentis potestatem imponendi super
eos. Tu autē eodra: secundū sapientiā dei
tui que est in manu tua cōſtitue iudi-
ces et p̄sides: ut iudicet omni populo
qui est trans flumen: hijs uidelicet qui
nouerūt legem dei tui: sed et imperitos
docere libere. Et omnis qui nō fecerit
legem dei tui et legē regis diligenter: iu-
diciū erit de eo siue in mortem siue in
exiliū: siue in cōdemnationē substantie
eius: uel certe in carcerem. Benedictus
dñs deus patrum nostrorum: qui dedit hoc
in corde regis: ut glorificaret domū
dñi que est in iherusalē: et in me incli-
nauit misericordiā suā corā rege et cō-
siliatoribus ei: et uniuersis principibus regis
potentibus. Et ego confortatus manu dñi
dei mei quod erat in me: congregaui de israel
principes qui ascenderūt mecum. **viij.**

Hij sunt ergo principes familiarū
et genealogia eorum qui ascende-
runt mecum: in regno artaxerxis regis
de babilone. De filiis finees: geson.
De filiis ythamar: daniel. De filiis da-
uid: attus. De filiis sechemie: et de filiis
pharos zacharias: et cū eo numerati
sunt viri centūquingenta. De filiis
phetmoab: helioenai filius zaree: et
cū eo ducenti viri. De filiis sechemie fi-
lius ezechiel: et cum eo trecenti viri. De
filiis addan: nabech filius ionathan:
et cū eo quingenta viri. De filiis

helam: ysaias filius atthalie: et cū eo
septuaginta viri. De filiis saphatie: ze-
bedia filius michael: et cū eo octoginta
viri. De filiis ioab: obedias filius thei-
hel: et cū eo ducentidetri et octo viri. De
filiis selomirch: filius iosphie: et cū eo cen-
tūseptuaginta viri. De filiis bebai: zach-
arias filius bebai: et cū eo viginti octo vi-
ri. De filiis ezeab: iohannan filius eze-
chan: et cū eo centūdecem viri. De filiis a-
donicam: qui erant nouissimi: et her no-
mina eorum: heliphet: et heibel: et sama-
ias: et cum eis septuaginta viri. De filiis
beggū: uchai: et zachur: et cū eis septu-
aginta viri. Congregaui autē eos ad
flumiū: qui decurrit ad hama: et man-
simus ibi tribus diebus. Quosuique in
populo: et in sacerdotibus de filiis leui: et
non inueni ibi. Itaque misi helizer et a-
riel et saneam et helnathan: et arib et
altreū helnathan et nathan: et zach-
ariam: et melolam: principes: et iocari-
et helnathan sapientes: et misi eos ad
heddo qui est primus in calphie loco.
Et posui in ore eorum uerba que loque-
rentur ad heddo: et ad fratres eius na-
thinneos in loco calphie: ut adduce-
rent nobis ministros domus dei no-
stræ. Et adduxerūt nobis per manum
dei nostri bonā sup̄ nos virū dodilli-
mum: de filiis mooli: filius leui: filius israel:
et sarabiam: et filios eius et fratres ei-
us decem et octo: et asabiam: et cū eo
ysaiam de filiis merari: fratresque eius
et filios ei⁹ viginti. Et de nathinneis:
quos dederat dauid: et principes ad
ministeria leuitarū: nathinneos ducentū
septuaginti. Omnes hijs suis nominibus
vocabantur. Et p̄dixi ibi ieiunium
iuxta flumiū hama: ut affligeremur
coram dñs deo nostro: et peccemus
ab eo uiam rectā nobis: et filijs nostris.

universisq; substantie nostre. Et ubi
enim petere regem auxiliū et equites
qui defenderēt nos ab inimico in via:
quā dixeram regi. Manus dñi nostri ē
sup omnes qui querūt eū in bonitate:
et imperiū ei⁹. et fortitudo eius et furor
sup omnes qui dereliquit eū. Ieiuna-
uimus autē et rogauim⁹ deū nostrum
pro hoc: et euenit nobis prospere. Et
separavi de principib⁹ sacerdotū duo-
decim: sarabīā et alabīā: et cū eis de sca-
ribus eor⁹ decē. Appendi⁹ eis argen-
tum et aur⁹ et vasa cōsecrata domus
dei nostri: que cōpulerat rex et cōsilia-
tores ei⁹ et principes eius: uniusq;q;
isrl: eor⁹ qui inuēti fuerāt. Et appēdi in
manibus eor⁹ argenti talēta sexcenta
quingenta: et vasa argentea cen-
tum: auri centū talēta. et crateras au-
reas viginti que habebāt solidos mille-
nos: et vasa celsi fulgēis optimi duo-
pultura ut aur⁹. Et dixi eis. Vos sancti
dñi: et vasa sancta: et argenti et aurū
quod spōte oblatū est dño deo patrū
nostror⁹. Vigilate et custodite: donec
appendatis corā principib⁹ sacerdotū
et leuitarum et ducibus familiarum
isrl in iherusalem in thesaurū domus
dñi. Susceperūt autē sacerdotes et leui-
te pōdus argenti et auri et vasorum:
ut deferret iherusalē in domū dei nrī.
Promouim⁹ ergo a flumine hauria
duodecima die mēsis primi: ut pergre-
renus iherusalē. Et manus dei nostri
sicut sup nos: et liberauit nos de ma-
nu inimici et insidiatoris in via. Et
venimus iherusalē: et mansimus ibi
diebus trib⁹. Die autē quarta appēditū
est argenti et aurū et vasa i domo dei
nostri per manū remoth filij vrie sacer-
dotis: et cū eo eleazar filij fineas: cum
q; eis iozabed filius iosue et noadai

filius benoi leuite: iuxta numer⁹ et pō-
dus omnium. Descript⁹q; est omne pon-
dus in pē illo. Sed et qui venerāt de
captiuitate filij tās migrationis obtu-
lectū olocraustumata deo isrl vitulos
duodecim pro omni ppls isrl: arietes
nonaginta: agnos septuaginta: pec-
tem. hircos pro peccato duodecim:
omnia in olocraustum domino. De-
derūt autē edicta regis sarrapis q; erat
de cōspēu regis: et ducib⁹ tēas flumē:
et eleuauerūt pplm i domū dei. **U**
Postq; autē hec cōpleta sunt: access-
serūt ad me principes dicentes.
Non est separatus ppls israhel et sa-
cerdotes et leuite a ppls terrarū: et de
abominationibus eorū chananei vi-
delicet et ethi et pherelei et ihebus: et
ammonitay et moabitay et egipti-
cū et amoreor⁹. Tulērūt enī de filiabus
eor⁹ sibi et filiis suis: et cōmiserūt se-
men sandū cum populis terrar⁹. Ma-
nus etiā principū et magistratū fuit
in transgressionē hac prima. Cumq;
audissem sermonē istum: sedit palliū
meū et tunica: et euelli capillos capiti
mei et barbe: et sedi merens. Conueni-
erūt autē ad me omnes qui circumstant
verbū dei isrl: pro transgressionē eorū
qui de captiuitate venerāt: et ego sede-
bam tristis usq; ad sacrificiū vesperti-
num. Et i sacrificiū vespertino surrexi
de afflictione mea: et scisso pallio et tuni-
ca curuavi genua mea: et repādi ma-
nus meas ad dñm deū meum et dixi.
Deus meus cōfundat et erubescat leua-
re faciē meā ad te: quoniā iniquitates
nostre multiplicatē sunt sup caput no-
strum: et delicta nostra creuerunt usq;
ad celū a diebus patrū nostror⁹. Sed
et nos ipsi peccauimus grauiter usq;
ad diē hanc: et in iniquitatibus nrīs

traditi sumus ipi et reges nostri et sa-
cerdotes nrī in manum regū terrarū:
et in gladiū et in captiuitatē et in rapi-
nā et in cōfusione vultus: sicut et die
hac. Et nūc quasi parū et ad momen-
tum facta est deprecatio nostra apud
dñm deū nostrū: ut dimitteret nobis
reliquie et daretur pax illius in loco
sādo eius: et illuminaret oculos nrōs
deus noster: et daret nobis vitā mo-
dicā in seruitute nostra: quā fuit sum⁹:
et in fuiture nostra nō dereliquit nos
deus noster: et inclinauit sup nos mi-
sericordiā corā rege persarū: ut daret
nobis vitā et sublimaret domū dei
nostri: et reuerteret solitudines eius: et
daret nobis spem in iuda et iherusalē.
Et nūc quid dicemus dñe deus noster
post hec? Quia dereliquimus māda-
ta tua: que pcepisti in manu seruarū
nostr⁹ pphetar⁹ dicētes. Terra ad quam
vos ingredimini ut possideatis eā ter-
ra immunda est iuxta immunditiā po-
pulos terrarūq; terrar⁹: abominatio-
nibus eor⁹ qui repleuerūt eam ab ore
usq; ad os in cōiunctione sua. Nūc
ergo filias vestras ne dētis filiis eorū
et filias eor⁹ ne accipiant filijs vris:
et nō queratis pacē eorū et prosperita-
tem eor⁹ usq; in eternū: ut cōfortemini
et comedatis que bona sunt terre: et
heredes habeatis filios vestros usq; i
seculū. Et post omnia que venerūt su-
per nos in operibus nrīs pellimis: et
in delicto nostro magno: quia tu de⁹
noster liberaasti nos de iniquitate nrā:
et reddisti nobis salutem sicut est hodie:
ut nō cōuerteremur et iterā faceremus
mādata tua: neq; matrimonia iunge-
remus cū ppls abominationū istarū.
Nūquid iratus es nobis usq; ad con-
summationem: ne dimitteres nobis

reliquias ad salutem? Dñe deus isrl
iustus es tu: quoniā derelicti sum⁹ qui
saluarenur sicut die hac. Ecce coram
te sumus in delicto nostro. Non enim
stari potest coram te super hoc. **R**
Et ergo orāte ebor et implorāte
deum et flectite et iacente ante tem-
plū dei: collectus est ad eū de isrl census
grandis nimis viros et mulier⁹: et pu-
eros. Et fleuit ppls multo flentu. Et re-
spōdit sechemias filius iehiel de filiis
helam: et dixit ebor. Nos preuaricati
sumus in deū nostrū: et duximus ux-
ores alienigenas de ppls terre. Et nūc
si est penitentiā in isrl sup hoc: parua-
mus sedus cū dño deo nrō: ut proci-
amus uniuersas uxores: et eos qui de
hīs nati sunt. Iuxta voluntatem dñi
et eor⁹ qui timēt preceptum dñi dei nrī:
secundū legem fiat. Surge: nūc est dis-
cernere: nōq; erimus tecū. Cōfortare
et fac. Surrexit ergo ebor et adiura-
uit principes sacerdotū et leuitarū et o-
mnem isrl: ut facerēt secundū verbū hoc.
Et iurauerūt. Et surrexit ebor ante
domū dei: et abiit ad cubiculū iohan-
nan filij eliasib: et ingressus est illuc.
Dantē nō comedit: et aquā nō bibit.
Iugabat enī transgressionē eor⁹ qui ve-
nerāt de captiuitate. Et missa est vox
in iuda et in iherusalē omnibus filiis
tās migrationis: ut cōgregarentur in
iherusalē: et omnis qui nō venerat in
tribus diebus iuxta cōsiliū principū
et seniorū: auferet uniuersa substantia
eius: et ipse abicietur de cetera transmi-
grationis. Conuenerunt igit omnes
viri iuda et beniamin in iherusalē tri-
bus diebus: ipse est mensis nonus: vi-
resima die mensis: et sedit omnis po-
pulus in platea domus dei: remem-
tes pro peccato et plurijs. Et surrexit

edras sacerdotes: et dixit ad eos. Vos transgressi estis et duxistis uxores alienigenas: ut adderetis super delictum israel. Et nunc date confessionem domino deo patrum vestrorum: et facite placitum eius: et separamini a populo terre: et ab uxoribus alienigenis. Et respondit universa multitudo: dixitque voce magna. Juxta verbum tuum ad nos sit fiat. Verumtamen quia populus multus est: et tempus pluvie: et non sustinemus stare foris: et opus non est diei unius: vel duobus: vehementer quippe peccavimus in seculum isto: constituantur principes in universa multitudo: ne et omnes in civitatibus nostris qui duxerunt uxores alienigenas veniant in temporibus statutis: et cum hijs senioribus per civitatem in civitatem et iudices eius: donec auertatur ira dei nostri a nobis super peccatum hoc. Agit ionathan filius asaph: et isasias filius thecui: et ceteri super hoc: et melchias: et sebethai leuitas adiunxerunt eos. Feceruntque sic filij transmigrationis. Et abierunt edras sacerdos: et viri principes familiarum in domos patrum suorum: et omnes per nomina sua: et sederunt in die primo mensis decimi: ut querebant rem. Et consummati sunt omnes viri qui duxerunt uxores alienigenas: usque ad diem primam mensis primi. Et inveniuntur sunt de filiis sacerdotum qui duxerunt uxores alienigenas: de filiis iohannis filij ioseph: et fratres eius maasias: et eliezer: et isarib: et godolia. Et dederunt manus suas: ut eicerent uxores suas: et pro delicto suo arietem de quibus offerrent. Et de filiis emmer: anani et zebedia. Et de filiis serim: masias et helia: et sauria: iehiel: et oziias. Et de filiis phellur: helidenai: maasias: ysmahel: nathanael: iozabeth: et helesai. Et de filiis leuitarum:

iosabeth: et semei: et relaias: ipse est calitaphadaias: iuda: et eliezer. Et de canonicis: eliasub: et de ianitoribus: sellum: et thelem et uri. Et reges israel: de filiis pharos: remias: et eziar: et melchias: et miamin: et eliezer: et melchias: et banea. Et de filiis elam: mathania: zacharias: et iehiel: et abdi: et timoth: et helia. Et de filiis zethua: helidenai: eliasub: nathanias: et iehimuth: et zabeth: et asia. Et de filiis levi: iohannis annan: anania: zabbai: athalai. Et de filiis beniamin: molla: et melluch: et adaias: isub: et saal: et ramoth. Et de filiis pharab: edna: et chalaal: banaias: et maasias: mathanias: lelethel: benui: et manasse. Et de filiis ephraim: eliezer: iehue: melchias: semeias: symeon: beniamin: maloth: samarias. Et de filiis asom: mathanai: matheth: azabeth: elpheth: vermai: manasses semei. De filiis beniamin: maaddi: amram: et huius: baneas: et baidias: theliau: bannia: marimuth: et heliasub: mathanias: mathanai: et isai: et bani: et benui: semei: et salmias: et nathan: et adaias: mednehabai: ysai: sarai: ezel: et selemau: et semeria: sellamaria: ioseph. De filiis nebuli: abihel: mathathias: zabeth: zabina: ieddu: et iohel: et banay. Omnes hijs acciperant uxores alienigenas: et fuerunt eis milites qui pepererunt filios. *Explicit liber primus de edra: incipit liber secundus de edra.*

Edra rex seculorum: miri filij helchir. Et factum est in mense callei: anno vicelesimo: et ego etiam in iustis: et ceteris. Et venit anani: et interrogavi eos de iudeis: qui remanserant et superant de captivitate: et de

hierusalem. Et dixerunt michi. Qui remanserunt: et derelicti sunt de captivitate ibi in provincia: in afflictione magna sunt et in opprobrio: et murus iherusalem dissipatus est: et porte eius combussae sunt igni. Cumque audissem verba huiusmodi: sedi et fleui: et luxi diebus multis: et ieiunabam: et orabam ante faciem dei celi: et dixi. Quis domine deus celi fortis: magne atque terribilis: qui custodis padum et misericordiam cum hijs qui te diligunt: et custodiunt mandata tua: faciant aures tue audientem: et oculi tui aperti: ut audias orationem servorum tuorum: quia ego oro coram te hodie nocte: et die: pro filiis israel: tuis: et dixerunt pro peccatis filiorum israel quibus peccaverunt tibi. Et ego: et domus patris mei peccavimus: vanitate seducti sumus: et non custodivimus mandata: et ceremonias: et iudicia que precepisti moysi famulo tuo. Memoro verbi: quod mandasti moysi servo tuo dicens. Cum transgressi fueritis ego disperdam vos in populos: et si revertimini ad me: et custodieritis precepta mea: et facieris ea: etiam si abduci fueritis ad extranea celi inde congregabo vos: et reducam in locum quem elegi ut habitaret nomen meum ibi. Et ipse fui tuus: et populus tuus: quos redemisti in fortitudine tua magna: et in manu tua valida. Obsecro domine sit auris tua attendens ad orationem servorum tuorum: qui volunt timere nomen tuum: et dirige secum tuum hodie: et da ei misericordiam ante virum hunc. Ego enim eram pincerna regis.

Factum est autem in mense nisan: anno vicelesimo artaxerxis regis: et vinum erat ante eum. Et levavi vinum: et dedi regi: et erat quasi languidus ante faciem eius. Dixerunt michi reges. Quare vultus tuus tristis est: cum te egrotum non

videas? Non est hoc frustra: sed malum nescio quod in corde tuo est. Et cum valde ac nimis: et dixi regi. Ego in eternum viue. Quare non merear vultus meus: quia civitas domus sepulcrorum patris mei deserta est: et porte eius combussae sunt igni. Et ait michi rex. Pro qua re postulas? Et oravi deum celi: et dixi ad regem. Si videtur regi bonum: et si placet servus tuus ante faciem tuam: ut mittas me in iudam ad civitatem sepulcrorum patris mei: et edificabo eam. Dixerunt michi reges: et regina que sedebat iuxta eum. Usque ad quod tempus eris iter tuum: et quando revertentis? Et placuit ante vultum regis: et misit me. Et constitui ei tempus: et dixi regi. Si regi videtur bonum: epistolas det michi ad duces regionis trans flumen: ut tradant me donec veniam in iudam: et epistolam ad asaph custodem saltus regis: ut det michi licentiam: ut egerere possim portas templi: rures domos et muros civitatis: et domum quam ingressus fuero. Et dedit michi rex: iuxta manum dei mei bonam meam. Et veni ad duces regionis trans flumen: dedi que eis epistolas regis. Miserrant autem rex mecum principes militum: et equites. Et audierunt sanaballath oronites: et tobias secus amanites et constitati sunt afflictione magna: quod venisset homo qui querebat prosperitatem filiorum israel. Et veni iherusalem: et etiam ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego et viri pauci mecum: et non indicavi cuiquam quid dominus dedisset in corde meo: ut facerem in iherusalem: et inmentum non erat mecum: nisi animal cui sedebam. Et egressus sum per portam vallis nocte: et ante fontem draconis: et ad portam Hectoris: et considerabam murum iherusalem dissipatum: et portas eius consumptas igni. Et

reāhui ad portā fontis. et ad aquedu-
dū regis: et nō erat locus iūmēto cui
sedebā. ut transiret. Et ascendi per tor-
rentem nocte. et cōsiderabā murū. et re-
uersus veni ad portā vallis et redij.
Magistatus autē nesciebāt quo ab-
sēnt: aut qd ego facerem. Sed et iudeis.
et sacerdotibz et optimatibz et magi-
stratibz et reliquis qui faciebāt opus.
usq; ad id loci nichil indicaverā. Et
dixi eis. Vos noctis afflictionē i qua
sumus: quia iherlm deserta est: et porte
eius cōsumptę sunt igni. Venite et edi-
ficemus muros iherusalē: et non sum⁹
ultra opprobriū. Et indicavi eis ma-
nū dī mē. qd esset bona mē: et veta
regis que locus est michi: et aio. Sur-
gamus: et edificem⁹. Et cōfortate sunt
manus eorū in bono. Audierūt autē
sanaballath oronites et tobias filius
amanites. et gosem arabe. et subanna-
uerūt nos: et deseperūt. dixerūtq; Que
ē hec res quā facitis? Nūq; dēta regē
vos rebellatis? Et reddidi eis hmonē:
dixiq; ad eos. Deus celi ipse nos iu-
uat: et nos hui⁹ sum⁹. Surgamus:
et edificem⁹. Vobis autē non est pars
et iusticia et memoria i iherlm. **U**
Et surrexit eliasib sacerdos magn⁹.
et fratres eius sacerdotes: et edi-
ficauerunt portā gregis. Ipsi sandi-
ficauerunt eam. et statuerunt valuas
eius: et usq; ad turrim cētū cubitorū.
sandificauerūt eā: usq; ad turrim ana-
nebel. Et iuxta eū edificauerūt vici ihe-
rich: et iuxta eos edificauit zachur fi-
lius amai. Portā autē piscinū edificauit
filijs asnaa: ipsi reuerūt eā. et statu-
erunt valuas eius: et seras et vedes. Et
iuxta eos edificauit marimuth: filius
vie. filij accus. Et iuxta eū edificauit
mosollā filius barachie filius mesezebel.

Et iuxta eum edificauit sadoch filius
baana. Et iuxta eū edificauerūt theu-
eni. Optimates autē eorū nō supposue-
runt colla sua: in opere dñi dei sui. Et
portā veterem edificauerunt ioiada
filius phasa. et mosollā filius besodia:
ipsi reuerūt eā: et statuerūt valuas eius.
et seras et vedes. Et iuxta eos edificauit
melechias gabaonites. et iadon
meronathites. viri de gabaon et mas-
pha: pro duce qui erat in regione nāa
flumē. Et iuxta eū edificauit eziel filius
araia. et auriteg. Et iuxta eū edificauit
anania filius pignētarij: et dimiserūt
iherusalē usq; ad murū plate latior⁹.
Et iuxta eū edificauit raphaia filius
ahur princeps vici iherlm. Et iuxta eū
edificauit ielada filius aromath: contra
domū suā. Et iuxta eum edificauit ar-
thus filius althonie. Mediā partē vici
edificauit melchias filius eren. et alub
filius phemio ab: et turrim furnorum.
Et iuxta eos edificauit sellū filius alor.
princeps medię partis vici iherlm: olze
et filij ei⁹. Et portā vallis edificauit
annun et habitatores zandē: ipsi edi-
ficauerūt eā: et statuerūt valuas eius et
seras et vedes: et mille cubitos i muro
usq; ad portā sterquilini. Et portā
sterquilini edificauit melchias filius
rechab: princeps vici bethacharem. Ipse
edificauit eā: et statuit valuas ei⁹ et se-
ras et vedes. Et portā fontis edificauit
sellū filius colozar: princeps pagi mas-
pha. Ipse edificauit eā: et rexit: et statuit
valuas ei⁹ et seras et vedes: et muros
piscine syloe in ortum regis: et usq; ad
gradus qui descendūt de ciuitate da-
uid. Post eam edificauit neemias fi-
lius azbogh princeps dimidię partis
vici bethsur usq; cōtra sepulcrū dauid:
et usq; ad piscinā que grandi opere

cōstruda est: et usq; ad domū forum.
Post eū edificauerūt leuite: eum filius
beni. Post eos edificauit asubias pri-
nceps dimidię partis vici cille: in vico
huo. Post eū edificauerūt fratres eorū:
bechui filius enadad princeps dimidię
partis cille. Et edificauit iuxta eū azer
filius iohie princeps maspha mensu-
ram secundā: cōtra ascensum hemissi-
ni anguli. Post eū i mōte edificauit
bazuah filius zachai mēsurā secundā: ab
angulo usq; ad portā domus eliasib
sacerdotis magni. Post eū edificauit
merimuth filius vie filij archus men-
surā secundā a portā domus eliasib:
donec egeret ad eam domus eliasib. Et
post eū edificauerūt sacerdotes: viri de
cāpestribz iordanis. Post eos edifica-
uit beissamin et alub: contra domum
suam. Et post eos edificauit azarias
filius maasie filij ananie: contra do-
mum suā. Post eum edificauit be-
nui filius enadad: mēsuram secun-
dam a domo azarie usq; ad flegurā
et usq; ad angulū. Post eū edificauit
pale filius ozi: cōtra flegurā et turrim
que eminet de domo regis: recessa id
est in atrio carceris. Post eū phadaia
filius seros. Machinē autē habitabāt
in ofel: usq; cōtra portā aquarū ad ori-
entem: et turrim que pminebat. Post
eos edificauerunt theuēni mēsurā se-
cundā e regione: a turre magna et emi-
nenti usq; ad murū templi. Sursum
autē ad portā equorū edificauerunt sa-
cerdotes: unusquisq; cōtra domū suā.
Post eos edificauit sedo filius eunier:
cōtra domū suā. Et post eū edificauit
semcia filius secheuie: cōtra porte ori-
entalis. Post eū edificauerūt anania
filius selenuie: et anon filius selo sepe:
mēsurā secundā. Post eū edificauit

mosollā filius barachie: cōtra gazo-
philatum suum. Post eū edificauit
melchias filius aurificis: usq; ad do-
mum iathinnetorum et sacra venden-
tium: cōtra portā iudicialē: et
usq; ad maculū anguli. Et inter
maculū anguli i portā gregis edifica-
uerūt artifices et negociatores. **U**
Adū est autē cū audisset sanabal-
lath qd edificarentur murum:
iratus ē valde. Et motus nimis sub-
sannauit iudeos: et dixit corā fratribz
suis et frequentia samaritanorū. Quid
iudei faciūt iherusalē? Num dimittēt
eos gentes? Num sacrificabūt: et com-
plebūt in una die? Numquid edifica-
re poterūt lapides de acervis pulueris:
qui cōbusti sunt? Sed et tobias ama-
nites proximus ei⁹ ait. Edificem⁹. Si
ascenderit vulpes: et assiliet murū eorū
lapideū. Audi deus noster quia facti
sum⁹ despecti. Conuertere opprobrium
sup caput eorū: et da eos in despectionē
in terra captiuitatis. Ne operias in-
iquitatem eorū: et peccatū eorū corā facie
tua non deleatur: quia irrituerūt edifi-
cantes. Itaq; edificauim⁹ murū: et cō-
iunximus totū usq; ad partem dimi-
diam: et prouocātū est cor populi ad ope-
randū. Fadū est autē cū audisset sana-
ballath et tobias et arabes et amanite
et azonij qd obduda esset ciuitas iher-
usalē: et qd repisset interrupta
concludicirari sunt nimis. Et congre-
gau sunt omnes pariter ut venirent
et pugnarent cōtra iherusalē: et mol-
lerentur in iudias. Et grauissim⁹ deū no-
strum: et posuimus custodes sup mu-
rum die ac nocte cōtra eos. Dixit autē
iudas. Debilitata est fortitudo portā-
ris: et hui⁹ minima est: et nos nō po-
terimus edificare murum. Et dixerūt

hostes nri. Nesciāt et ignorent donec
veniam? in mediū eorū: et interficiam?
eos: et cellare faciamus opus. Factū
est autē venientibus iudeis q̄ habitabāt
iuxta eos: et dicentibus nobis per decem
vices q̄ omnibus locis quibus vene-
rant ad nos: statui in loco post murū
per circuitū p̄lm in ordinē cū gladijs
suis et lanceis et arcibus. Et p̄sp̄ci
atq; surrexi. et aio ad optimates et
magistratus: et ad reliquā parre vul-
gi. Nolite timere a facie eorū. Domini
magni: et terribilis mementote: et pu-
gnate pro fratribus vris. filiis vris: et
filiis vris: et uxoris vris: et domibus
vris. Factū est autē cū audissent inimi-
ci nri nūciatū esse nobis: dissipavit de-
us cōsiliū eorū. Et reuersi sum? omnes
ad muros: unusquisq; ad opus suū.
Et factū est a die illa: media pars iu-
uenum eorū faciebat opus: et media
parata erat ad bellū: et lancee: et scuta:
et arcus: et lorice: et principes post eos
in omni domo iuda edificandū mu-
ros: et portantiū onera et imponentiū.
Una manu sua faciebat opus: et al-
tera tenebat gladiū. Edificantū enī
unusquisq; gladio erat accindus re-
nes. Et edificabāt et clangebāt bucina
iuxta me. Et dixi ad optimates et ad
magistratus: et ad reliquā parre vul-
gi. Opus grāde est et lacū: et nos sepe-
rati sumus in muro procul alter ab
altero. In loco quocūq; audieritis
clangorem tube: illuc decurrite ad nos.
Deus noster pugnabit pro nobis: et
nos ip̄i faciam? op? Et media pars
nrm teneat lāteas: ab ascensu autore
donec egrediātur astra. In tpe quoq;
illo dixi p̄p̄o. Unusquisq; cum puero
suo maneat i medio iherus: et sint vo-
bis vices per noctē et diē ad operandū.

Ego autē et fratres mei et pueri mei: et
custodes q̄ erāt post me: nō deponēba-
mus vestimēta nra. Unusquisq; can-
tū nudabatur ad baptismum. **E**t
factus est clamor p̄p̄i et uxori-
um magnus: aduersus fratres
suos iudeos. Et erāt qui dicebant. Filij
nostri et filie nostre multe sunt nimis.
Accipiam? pro p̄rio eorū frumentū: et
comedamus et viuam? Et erāt q̄ dice-
rent. Agros nros et vineas et domos
neas opponam? et accipiam? frumē-
tum in fame. Et alij dicebāt. Nūc
sumam? pecunias in tributa regis: de
mulis: agros nros et vineas. Et nūc
sicut carnes fructū nostrorū sic carnes
nre sunt: et sicut filij eorū ita et filij nri.
Ecce nos subiugam? filios nros et fi-
lias nras in seruitutem: et de filiabus
nostris sunt famule: nec habem? unde
possint redimi: et agros nostros et vi-
neas nras alij possidēt. Et iras sum
nimis: cū audissem clamorē eorū secu-
du in verba hec. Cogitauim? cor meū.
Et intercepti optimates et magistratū:
et dixi eis. Vtrāque singuli a fratribus
vestris regitis? Et congregaui aduē-
sus eos cōmitionē magnā: et dixi eis.
Nō ut scitis redimim? fratres nros
iudeos qui venditi fuerāt gentibus se-
cundū possibilitatē nostrā. Et vos igitur
vetidite fratres nros: et redimim?
eos? Et siluerūt: nec inuenerunt qd re-
spōderēt. Dixiq; ad eos. Nō est bona
res quā faciās. Quare nō in timore
dei nostri ambulatis: ne reprobre-
tur nobis agentibus inimicis nris? Et
ego et fratres mei et pueri mei comoda-
uimus plurimā pecuniā et frumentū.
Non rep̄ramus in cōmine istud. Et
alienū cōcedamus: quod debetur vo-
bis. Reddite eis hodie agros suos: et

vineas suas: et oliueta sua et domos
suas. Quin potius et centesimā pecu-
nie frumenti vini et olei quā reigere so-
letis ab eis: date pro illis. Et dixerūt.
Reddimus: et ab eis nichil queremus:
sed faciem? ut loqueris. Et vocaui
sacerdotes: et adiuraui eos ut facerent
iuxta qd dixerā. Insup̄ recessi sinū me-
um: et dixi. Sic egrediatur de? omniū vi-
rū q̄ nō cōpleuerit verbū istud: de domo
sua et de laboribz suis. Sic egrediatur:
et vacuus fiat. Et dixit uniuersa multi-
tudo amē. Et laudauerūt deū. fecit
ego p̄p̄is sicut erat dictū. A die autē
illa quā preceperat rex michi ut essem
dux in terra iuda ab anno vicesimo
usq; ad annū tricesimū scdm̄ arcargē-
tis regis per annos duodecim: ego et
fratres mei annonas q̄ ducibz debe-
bantur non comedimus. Duces autē
primi qui fuerūt ante me grauauerūt
p̄p̄m: et acceptū ab eis in pane et vino
et pecunia quondie sedos q̄draginta.
Sed et ministri eorū depresterant p̄lm.
Ego autē nō feci ita. ppter timorem dei.
Quin potius in opere muri edificauim?
et agrū nō emi: et omnes pueri mei con-
gregati ad opus erāt. Iudei quoq; et
magistratus. centūquingenta vi-
ri: et qui veniebāt ad nos de gentibus
q̄ in circuitu nro lūt: i mēsa mea erāt.
Parabat autē michi p̄ dies singulos
bos unus: arietes sex electi: receptis vola-
tilibz: et inter dies decem vna diuisa: et a-
lia multa tribuebam. Insup̄ et anno-
nas ducatus mei nō quesiui. Valde
enim erat aggrauatus populus. Nesci-
mus autē deus meus in bonū: scdm̄
omnia que feci populo huic. **U**

Factū est autē cū audisset sanabal-
lath et tobias. et iohā arabes
et ceteri iunior noster q̄ edificasse ego

mirū: et non esset in ip̄o residua inter-
ruptio: usq; ad tēp? aut illud valuas
nō posuerā in portis: miserūt sanabal-
lath: et iohā arabes. ad me dicentes.
Veni et percutiam? sedus pariter in vi-
tulis in campo vno. Ip̄i autē cogita-
bant ut facerent michi malū. Nisi er-
go ad eos nuncios dices. Opus grā-
de ego facio: et nō possum descendere:
ne forte negligatur cū venero et descen-
dero ad vos. Miseric autē ad me secu-
dum verbū hoc per quatuor vices: et
respondi eis iuxta secūndem priorem.
Et misit ad me sanaballath iuxta ver-
bum prius quinta vice puerū suū: et e-
pistolam habebat in manu sua scri-
ptam hoc modo. In gentibz auditū
est: et iohā dixit. q̄ tu et iudei cogite-
tis rebellare: et propterea edifices murū:
et leuare te velis sup̄ eos regē: propter
quā causam et p̄phetas posueris qui
p̄dicent de te in iherusalē dicentes. Rex
in iudea est. Audientibus est rex verba
hec. Idcirco nūc veni: ut ineamus cō-
siliū pariter. Et misi ad eos dices. Nō
est factū scdm̄ verba hec que tu loque-
ris. De corde enim tuo tu cōponis hec.
Omnes enī hī terrebat nos: cogitan-
tes q̄ cellarent manus nre ab opere
et quiesceremus. Quā ob causam ma-
gis cōfortaui manū meas. Et ingres-
sus sum domū samaie filij dalaie: fi-
lij methabeel secro. Qui ait. Trade-
mus nobiscū in domo dei in medio
templi: et claudamus portas edis: q̄
venturi sunt ut interficiant te: et node
venturi sunt ad occidendū te. Et dixi.
Nūc quisquā similis mei fugit? Et
quis ut ego ingrediet templū et vine-
t? Non ingrediar. Et intellexi tpe de? nō
miserūt eū: sed quasi uaticinās loque-
retur ad me: et tobias et sanaballath

roduxissent eum. Acceperat enim precium
ut recitaret faceret et peccarent: habere
malum quod reprobrarent michi. Me-
mento mei domine pro robia et sanabal-
lach: iuxta opera eorum talia: sed et nota-
die prophete et ceteros prophetas qui ter-
rebant me. Completus est autem murus vi-
cesimo quinto die mensis elul: quinquaginta
duobus diebus. Factum est ergo cum
audissent omnes inimici nostri ut time-
rent uniusse gentes que erant in circum-
nostris: et cōsideret iuxta sanctos: et
scirent quod a domino factum esset opus hoc.
Sed et in diebus illis multe optimatum
iudeorum epistole mittebantur ad robia:
et a robia veniebant ad eos. Multi enim
erant in iudea habentes iuramentum eius:
quia gener erat sedechie filii iorai: et ioha-
nan filius eius acceperat filiam mesollai filii
barachie. Sed et laudabant eum coram me:
et verba mea nuntiabant ei. Et robias
mittebat epistolas ut faceret me.

Doctus autem edificatus est murus: et
posui valuas: et recensui ianito-
res et catores et leuitas: precepi autem
fecerit meo et ananie principi domus de
iherusalem: ipse enim quasi vir verax et ti-
mens deum plus rebus videbat. Et dixi
eis: Non aperiant porte iherusalem
usque ad calorem solis. Quia adhuc as-
sidet: clausis porte sunt et oppilare.
Et posui custodes de habitatoribus
iherusalem singulos per vias suas: et uni-
quusque contra domum suam. Civitas autem
erat lata nimis et gradus: et populus per-
uitus in medio eius: et non erat domus
edificata. Deus autem dedit in corde meo:
et congregavi optimates et magistros
et vulgum ut recensere eos. Et inveni
librum census eorum qui ascendit primum:
et inveni et scriptum in eo. Ipsi filii pro-
prie qui ascenderunt de captivitate

migratum quos restitulerat nabuchodonosor rex babilonis et reuersi sunt
in iherusalem et in iudeam: unusquisque
in civitate sua: qui venerunt cum soba-
bel: iohue. neemias. azarias. raamias.
naamin. mardocheus. bellar. melpa-
rar. beggoc. naum. baana. Summe
viroz ipsi israel. Filii pharos duo
milia centis septuaginta duo. Filii sa-
pharia: trecentis septuaginta duo. Filii
area: trecentis quinquaginta duo. Filii
pheremo ab filiis iohue et iohab: duo
milia odingenti decem et octo. Filii be-
lam: mille odingenti quinquaginta qua-
tuor. Filii zethua: nongenti quadra-
ginta quinque. Filii zachai: septingenti
seaginta. Filii benmisi: trecenti quadra-
ginta octo. Filii bebai: trecenti viginti
octo. Filii asgad: duo milia trecenti
viginti duo. Filii adonia: trecenti se-
aginta septem. Filii beguai: duo milia
seaginta septem. Filii adin: trecenti quin-
quaginta quinque. Filii acher filii ezechie:
nongenti octo. Filii asen: trecenti viginti
octo. Filii belai: trecenti viginti qua-
tuor. Filii areph: centi duodecim. Filii
gaboon: nonaginta quinque. Filii ber-
leem et nerupha: centi octoginta octo.
Viri anathor: centi viginti octo. Viri
berthamoth: quadraginta duo. Viri
cathathia et mephira et berath: septin-
genti quadraginta tres. Viri rama et
nebo: trecenti viginti unus. Viri machi-
nas: centi viginti duo. Viri bebel et
cham: ducenti viginti tres. Viri nevo al-
terius: quinquaginta duo. Viri heli
alterius: mille ducenti quinquaginta
septem. Filii areu: trecenti viginti. Filii
irichio: trecenti quadraginta quinque. Filii
iodadin et dno: septingenti viginti.
Filii seraa: treia milia nongenti
ta. Sacerdotes. Filii idai in domo

ielua: nongenti septuaginta tres. Filii
emmer: mille quinquaginta duo. Filii
phellur: mille ducenti quadraginta
septem. Filii areu: mille decem et septem.
Leuite. Filii iohue et redmihel. filioz o-
deue: septuaginta quatuor. Catores.
Filii ha alaph: centi quadraginta o-
cto. Ianitores. Filii sellu. filii acher. fi-
lii thelmon. filii acub. filii athia. filii
lobai. centi viginta octo. Machinne.
Filii loa. filii asupha. filii thebaoth.
filii ceros. filii haas. filii sado. filii leba-
na. filii agaba. filii selmon. filii anan.
filii geddel. filii gare. filii raahia. filii
rasin. filii nechoda. filii iezem. filii aza.
filii phaza. filii belai. filii munim. filii
nephusim. filii bechur. filii acupha. fi-
lii azur. filii belluth. filii maida. filii
arfa. filii berchos. filii hizara. filii the-
ma. filii nafia. filii atupha. filii euon
salomonis. filii sothai. filii sophtech.
filii pheruda. filii iahala. filii drecon.
filii gedel. filii saphara. filii achil. filii
focrech. qui erat orus et albam filio
ammon. Machinne. et filii se-
uon. salomonis: trecenti octoginta duo.
Ipsi sunt autem qui ascenderunt de thelma-
la thelarfa. theub adon et immer: et
non poterunt indicare domum patrum su-
orum et seminem suum: et illi essent. Fi-
lii dalaja. filii robia. filii nechoda. se-
centi quadraginta duo. Et de sacerdo-
tibus. filii iobia. filii arcos. filii berzel-
lai. qui accepit de filiis berzellai ga-
laadinis uxorem: et vocat est nomen
eorum. Ipsi quiescerunt scriptura sua in cen-
su et non inuenerunt: et erant sunt de sacer-
dotibus. Dixitque athedatha eis ut non
māduarent de sandis sandoz: donec
staret sacerdos doctus et eruditus. Om-
nis multitudo quasi unus. quadra-
ginta duo milia seaginta: absque

leuite et ancillis eorum qui erant septem mi-
lia trecenti viginti septem: et inter eos ca-
tores et catatites ducente. Equi eorum
secenti viginti septem: muli eorum duce-
ti quadraginta quinque: cameli eorum qua-
dringenti viginti quinque: asini se-
centi septingenti viginti. Ipsi quoque referunt
quid in commentario scriptum fuerit: regin-
neamia historia regitur. Nonnulli autem
de principibus familias dederunt in opus.
Athedatha dedit in thesaurum auri
dragmas mille: phialas quinquagin-
ta: tunicas sacerdotales quingentas
ginta. Et de principibus familias dederunt
in thesaurum operis auri dragmas
viginti milia. et argenti minas duo
milia ducentas. Et quod dedit reliquus
populus auri dragmas viginti milia.
et argenti minas duo milia: et tunica
sacerdotales. seaginta septem. Habitaue-
runt autem sacerdotes et leuite et ianitores
et catores et reliqui vulgus et machinne
et omnis israel in civitatibus suis.

Et venerat mensis septimus. Filii
autem israel erant in civitatibus suis.
Congregatusque omnis populus filii vir v-
nus ad plateam que est ante portam
aquarum: et dixerunt edre scribe ut affer-
ret librum legis moysi: quā preceperat
dominus israeli. Attulit ergo edras sa-
cerdos legem coram multitudine viro-
rum et mulierum. Tuncque qui poterant in-
telligere: in die prima mensis septimi.
Et legit in eo apertum in platea que erat
ante portam aquarum. de mane usque
ad mediam diem: in conspectu virorum et
mulierum et sapientium. Et aures omnis
populi erant recte ad librum. Stetit autem
edras scriba super gradum lignum quem
fecerat ad loquendum: et steterunt iuxta
eum. mathathia. et semia. et ania. et uria.
et elchia. et maasia ad deprecandum eum: et

ad sinistram phadaia. misahel. et mel-
chia. et asim. et asaph. dana. zacharia.
et mosollā. Et aperuit etoras librū co-
rā omni populo. Sup. unūsum quippe po-
pulu eminebat. Et cū aperuisset eū: ste-
nit omnis populus. Et benedixit etoras do-
mino deo. voce magna. Et respōdit
omnis populus. amē. amen: eleuās man-
suas. Et inturbaui sunt: et adorauerūt
deū proni in terrā. Porro iesue. et baa-
ni. et serabia. yamin. accub. septai. o-
dia. maasia. celita. azarias. iozabed.
anani. phalaia. leuite. silentiū faciebāt
in populo: ad audiendā legē. Popul⁹ autē
habat in gradu suo. Et legerūt in li-
bro legis dei distinde. et aperte ad intel-
ligendū: et intellexerūt cū legeret. Dixit
autē neenias. ipse ē asaph. et etoras
sacerdos et scriba. et leuite interpretēs
unūso populo. Dies sanctificat⁹ ē dñs
deus noster. Nolite lugere et nolite flere.
Siletat enī omnis populus: cū audierit ver-
ba legis. Et dixit eis. Ne comedite pin-
guia et bibite mulsum: et mittere partes
eis qui nō parauerūt sibi q̄a sanctus
dies dñi ē: et nolite exultari. Gaudniū
eternū dñi est fortitudo nra. Leuite autē
silentiū faciebāt in omni populo dicentes.
Tacet: q̄a dies sanct⁹ est: et nolite dole-
re. Abiit itaq; omnis populus ut comede-
ret. et biberet et mitteret partes: et faceret
leticiā magnā: q̄a intellexerāt uerba q̄
docuerat eos. Et in die secūdo congregati
sunt principes familiarū unūsi populi sa-
cerdotes et leuite ad etorā scribā: ut in-
terpretaret eis uerba legis. Et inuenie-
rūt scriptū in lege. precepisse dñm in ma-
nu moysi. ut haberent filij israel in tabe-
nacle in die solēni mensis septimi: et
ut p̄dicent et dimulget uocē in unūsi
urbib⁹ suis. et in iherlīm dicēs. Egredi-
mini in mōtem. et afferite frondes olive:

et frondes ligni pulcherrimi. frondes li-
gni. et ramos palmarū: et frondes li-
gni nemorosi. ut fiat tabernaculu sicut
scriptū est. Et regressus est populus et attu-
lerūt. fecerūtq; sibi tabernacula unū-
quosq; in domo suo et in arce sua:
et in arce domus dei. et in platea po-
te aquarum: et in platea porte ephra-
im. fecit ergo uniuersa ecclesia eorum
que redierant de captiuitate taberna-
culi: et habitauerunt in tabernaculis.
Itē enī fecerāt a diebus iosue filij nū-
taliter filij israel: usq; ad diē illū. Et fuit
leticia magna nimis. Legit autē in li-
bro legis dei. p̄ dies singulos. a diē pri-
mo usq; ad diē nouissimum: et fece-
runt solemnitate septem diebus: et
in die octauo collatā iuxta ritū. Et
in die autē uicesimo quarto mensis hui⁹
duenerūt filij israel in ieiunio. et i lacris:
et hum⁹ sup. eos. Et separati sunt senes
filiorū israel ab omni filio alienigena: et
steterūt et confitebantur peccata sua et
iniquitates patrū suorū. Et cōsurrexerūt
ad stāndū: et legerūt in volumine legis
dñi dei sui quater in die: et quater con-
fitebant. et adorabāt dñm deū suū.
Surrexerūt autē sup. gradu leuitay io-
sue et bani. et redmihel. remini. sabnia.
abani. facebias. bani. chanani. et da-
mauerūt magna uoce ad dñm deū suū.
Et dixerūt leuite. iosue. et redmihel.
bonni. aschia. serebia. arebia. odia. se-
bua. sataia. Surgite. benedicite dño
deō nro. ab eterno usq; in eternū. Et be-
nedicāt nomini glorie tue excelsi: in
omni benedictione et laude. Tu ipse dñs so-
lus: tu fecisti celū et celū celorū et omnē
exercitū eorū: terrā et unūsa q̄ in ea sūt:
maria et omnia que in eis sunt. Et tu
uiuificas omnia hec: et creasti celū et ad-
erāt. Tu ipse dñs deus qui elegisti abra-

et eduxisti eum de igne chaldeorū: et
posuisti nomē eius abrahā. et inueni-
sti cor ei⁹ fidele corā te: et p̄cussisti eū eo
sedus ut daret ei terrā chanani. et hei-
eui. et amorri. et pherezi. et iebusi. et
pergezi. ut daret senniri ei⁹. Et imple-
sti uerba tua quā iussisti es. Et uidisti af-
flictionē patrū nrorū in egipto. clamo-
remq; eorū audisti sup. mare rubrū: et
dedisti signa et portā in pharaone.
et in unūsis suis ei⁹: et in omni populo ter-
re illi⁹. Cōgnouisti enī q̄a sup. ege-
rāt terra eos: et fecisti tibi nomē. sicut et
in hac die. Et mare diuisti ante eos: et
trāserūt per mediū maris i sicca. Per-
secutores autē eorū p̄cussisti in p̄fundū
quasi lapidē i aquas ualidas: et in co-
lumna nubis dūdor eorū sicut p̄r diē.
et in columna ignis p̄r noctē: ut appare-
ret eis uia per quā ingrediebant. Ad
mōtem q̄ synai descendisti: et locut⁹ es
cū eis de celo: et dedisti eis iudicia recta
et legē ueritatis. ceremonias. et p̄cepta
bona. Et sabbatū sanctificatū tuū co-
fendisti eis: et mādātā et ceremonias
et legē p̄cepisti eis in manu moysi sui
ui. Panē q̄ de celo dedisti eis i fame
eorū: et aquā de petra eduxisti eis i siti-
bus. Et dixisti eis ut ingredereēt et pos-
sederēt terrā: sup. quā leuasti manū tu-
am ut traderes eis. Ip̄i uero et p̄res nri
sup. egerūt. et indurauerunt ceruices
suas: et nō audierūt mādātā tuā: et nō
luerūt audire: et nō sunt recordati mi-
rabilū tuorū q̄ feceras eis. Et indura-
uerūt ceruices suas: et dixerūt caput ut
conuerterent ad uirtutē suā q̄si per con-
tentionē. Tu autē de⁹ p̄tinuis clemēs et
misericors lōganimis et multe misera-
tionis: nō dereliquisti eos. Et quidem
cū fecisses tibi uindictā dñi et dixisses.
iste est de⁹ tuus q̄ eduxit te de egipto.

feceruntq; blasphemias magnas: tu
autē in misericordijs tuis multis non
dimidisti eos i deserto. Columna nubis
nō recessit ab eis per diē: ut duceret eos
in uia: et columna ignis p̄ noctē: ut ob-
deret eis iter per qd ingredereēt. Et spi-
ritū tuū bonū dedisti q̄ doceret eos: et
manna tuū nō phibuiisti ab ore eorū:
et aquā dedisti eis in siti. Quadragin-
ta annis pascuisti eos i deserto: nichilq; eis
defuit. Vestimenta eorū nō inueteraue-
rūt: et pedes eorū nō sunt attriti. Et de-
disti eis regna et populos: et patri⁹ es ei⁹
sordes. Et possederūt terrā seon. et terrā
regis ezebon: et terrā og regis basan.
Et multiplicasti filios eorū sicut stellas
celi: et adduxisti eos ad terrā de qua di-
xeras p̄rib⁹ eorū ut ingredereēt et possi-
derēt. Et uenerūt filij: et possederūt terrā.
Et humiliasti corā eis habitatores ter-
re chananeos: et dedisti eos in manu
eorū. et reges eorū. et populos terre: ut face-
rēt eis sicut placet illis. Exerūt itaq;
urbes munitas. et humū pingue: et
possederūt domos plenas cūctis bo-
nis. alternas ab alijs fabricatas: uti-
neas et oliueta. et ligna pomifera mul-
ta. Et comederūt et saturati sunt. et im-
pinguati sunt et abundauerūt delicijs
in bonitate tua magna. Prouocauē-
rūt autē te ad iracūdiā. et recesserūt a te:
et p̄cecerūt legē tuā post terga sua. Et
prophetas tuos occiderūt q̄ testabāt
eos ut reuerterent ad te: feceruntq; blas-
phemias grādes. Et dedisti eos i ma-
nū hostiū suorū: et afflixerūt eos. Et in
tpe tribulacionis sue clamauerūt ad te:
et tu de celo audisti. et scōnt miseratione-
res tuas multas. Dedisti eis salua-
tores: q̄ saluaret eos de manu hosti-
um suorū. Cūq; requiescerent reuerti sūt
ut facerent malum in cōspectu tuo: et

dereliquisti eos in manu inimicorum suorum: et possederunt eos. Conuersi sunt et clamauerunt ad te. Tu autem de celo respicisti et liberaisti eos. In misericordia tua multis temporibus: et correstas eos ut reuerterentur ad legem tuam. Ipsi vero superbe egerunt: et non audierunt mandata tua. Et in iudicijs tuis peccauerunt: quia facies tua non erat in eis. Et dederunt humerum recedente: et ceruicem suam indurauerunt: nec audierunt. Et peraxisti super eos annos multos: et correstas eos in spiritu tuo per manum prophetarum tuorum: et non audierunt: et tradidisti eos in manum populi terrarum. Qui in misericordia tua autem tuis plurimis non fecisti eos in contumacia: nec dereliquisti eos: quia deus misericordiam et clemens es tu. Nunc itaque deus noster: magne fortis et terribilis: custodieris patrum et misericordiam: ne auertas a facie tua omnem laborem qui inuenit nos: reges nostros: principes nostros: et sacerdotes nostros: et prophetas nostros: et presbiteros nostros: et omnem populum tuum: a diebus regis assur usque in diem hunc. Et tu iustus es in omnibus qui uenerunt super nos: quia ueritatem fecisti: nos autem impie egimus. Reges nostri: principes nostri: sacerdotes nostri: et presbiteri nostri: non fecerunt legem tuam: et non attenderunt mandata tua: et testimonia tua que testificatus es in eis. Et ipsi in regnis suis bonis: et in bonitate tua multa quam dederas eis: et in terra latissima et pingui quam tradideras in conspectu eorum: non fuerunt tibi: nec reuerti sunt a studiis suis pessimis. Ecce nos ipsi hodie sumus: et terra quam dedisti patribus nostris ut comederent panem eius: et que bona sunt eis: et nos ipsi sumus in ea. Et fruges eius multiplicatur regibus que posuisti super nos propter peccata nostra: et corporibus nostris dominatur et numeris nostris secundum uoluntatem suam:

et in tribulatione magna sumus. Super omnibus ergo hijs nos ipsi precamur: sed et scribimus: et signant principes nostri: leuite nostri et sacerdotes nostri.

Signatores autem fuerunt: neemias archelatha: fili archelai: et sezechias: saraias: azarias: iheremias: phelur: amarias: melchias: ac sebetia: mellur: maareu: metimuth: obdias: daniel: genton: baruch: mosollai: abiamin: mazia: belga: semeta: hij sacerdotes. Porro leuite: iosue filius azarie: beniamin de filiis enadad: edmihel: et fratres eorum: sechenia: odenia: elia: phalaia: anan: micha: roob: asetia: zachur: sebetia: sabania: odia: banianinu. Capita populi: seros: phemoab: elam: zethu: bani: bonni: azgad: belai: adonaya: beggoai: adin: ather: zechia: azur: odenia: asum: belai: areph: anathot: nebai: mechphia: mosollai: azir: melisabel: sadoch: ieddua: sechia: anan: ania: olee: anania: asub: aluel: phaleam: sobech: reu: asetia: madia: ethaia: banan: anan: mellur: areu: banana: et reliqui de populo. Sacerdotes: leuite: ianitores: et cantores: nathinnei: et omnes qui se separauerunt de populo terrarum ad legem dei: uxores eorum: filij eorum: et filie eorum: omnes qui poterant sapienter spondere pro fratribus suis: optimates eorum: et qui ueniebant ad pollicendum: et iradum: ut abularet in lege domini quam dederat in manu moysi cui sunt: ut facerent et custodiret uersa mandata domini dei nostri: et iudicia eius: et testimonia eius: et ut non darentur filias nostras populo terre: et filias eorum non acciperentur filijs nostris. Populi quoque terre qui important uenalia: et omnia ad usum per diem sabbati ut uendat: non accipiantur ab eis in sabbato: et in die sanctificato. Et dimittentur

annum septimum: et ratione uisibile manus. Et statuerunt super nos precepta: ut domus dei nostri: ad panes propositionis: et ad sacrificium sempiternum: et in gloriam filij sempiterni in sabbatis et kalendis: in solennitatibus: et in sanctificatione: et pro peccato: ut eorum pro israel: in omne uisum domus dei nostri. Hortes ergo misimus super oblationem lignorum inter sacerdotes et leuitas et populum: ut inferrent in domum dei nostri per domos patrum nostrorum per tempora a temporibus anni usque ad annum: ut arderet super altare domus dei nostri: sicut scriptum est in lege moysi. Et ut afferrentur primitiua terre nostre: et primitiua uinum fructus omnis ligni: ab anno in annum in domo domini: et primitiua filiorum nostrorum: et pecorum nostrorum: sicut scriptum est in lege: et primitiua hominum nostrorum: et omniui nostrorum: ut offerrentur in domo dei nostri sacerdotibus qui ministrant in domo dei nostri. Et primitiua ciborum nostrorum: et libaminum nostrorum: et poma omnis ligni: uindemie quoque et olei afferemus sacerdotibus ad gazophiladium dei nostri: et decimam partem terre nostre leuitas. Ipsi leuite decimas accipiant ex omnibus ciuitatibus operum nostrorum. Erant autem sacerdotes filij aaron cum leuitis in decimis leuitarum: et leuite offerret decimam partem decime sue in domo dei nostri ad gazophiladium in domo thesauri. Ad gazophiladium enim deportabunt filij israel: et filij leui primitias frumenti et uini et olei: et ibi erunt uasa domini sanctificata: et sacerdotes et cantores et ianitores et ministri: et non dimittentur domum dei nostri.

Habitauerunt autem principes populi in iherusalem. Reliqua uero plebs misit sortem: ut tolleretur una pars de decem qui habitaturi essent in iherusalem ciuitate sancta: nouem uero partes in ciuitatibus.

Benedixit autem populus omnibus uiris qui se sponte obulerant ut habitarent in iherusalem. Ipsi sunt itaque principes ciuitatis qui habitauerunt in iherusalem: et in ciuitatibus iuda. Habitauit autem unusquisque in possessione sua in urbibus suis israel: sacerdotes: leuite: nathinnei: et filij eorum salomonis. Et in iherusalem habitauerunt de filiis iuda: et de filiis beniamin. De filiis iuda: archaias filius aziam: filij zacharie: filij amarie: filij saphatie: filij malathiel. De filiis phares: ismaasia: filius baruch: filius colozai: filius azia: filius adaya: filius ioarib: filius zacharie: filius silonites. Omnes filij phares qui habitauerunt in iherusalem: quadringentisegingentanovem uiri fortes. Ipsi sunt autem filij beniamin. Bellu filius mosollam: filius ioed: filij phadaia: filius colai: filij masia: filij ethel: filius ylaia. Et post eum gebbai sellai: nonagintiugintido. Et ioel filius zechari: propter eorum: et iudas filij samua super ciuitate secunda. Et de sacerdotibus idaia filius ioarib: iachin: saraias filius helchiae: filij mosollai: filij sadoch: filij meraioth: filij ahitob principes domus dei: et fratres eorum facientes opera templi: octingentisegingentido. Et adaia: filius ieroam: filius pheleia: filij amihai: zacharie: filij phelur: filij melchiae: et fratres eius principes principum: ducenti quadragintido. Et amasai: filij azrihel: filij azi: filij mosollamoth: filij emmer: et fratres eorum potentes nimis: centumugintido: et prepositus eorum: zabdiel filius potentu. Et de leuitis: sebetia filij asub: filij azaricam: filij asabia: filij boni: et sabathai: et iozabeth: super omnia opera que erant forinse: in domo dei a principibus leuitarum.

Et mathania filius micha filius zebedei
 filius asaph princeps ad laudandum et ad
 confitendum in oratione et bebecca scilicet
 de filiis eius et abda filius samuha filius
 galal filius ydichun. Omnes leuite in ci-
 uitate sanna: ducunt octoginta quatuor. Et
 ianitores: accub telmon et fratres eorum
 qui custodiebant hostia centum septuaginti-
 duo. Et reliqui ex israel sacerdotes et
 leuite in omnibus ciuitatibus iuda unus-
 quisque in possessione sua et nathinmei
 qui habitabant in ofel et syatha et galspha.
 De nathinmeis et episcopis leuitarum in
 iherusalem: azzai filius banni filius asabie filius
 mathanie filius micha. De filiis asaph:
 cantores in ministerio domus dei. Prece-
 ptum quippe regis super eos erat: et ordo
 in cantoribus per dies singulos et sacharia
 filius mellezebel. De filiis zara filius iuda
 in manu regis iuxta omne verbum prophete:
 et in domibus per omnes regiones eorum.
 De filiis iuda habitauerunt in cariatar-
 be et in filiabis eius et in dibon et in filia-
 bus eius et in capseel et in victis eius et in
 iesue et in molada et in bechsalet et in
 aserual et in beclabee et in filiabis eius et
 in sicelech et in mochoona et in filiabis eius
 et in rammon et in fara et in ierimuch
 zonga odolla et in villis earum: lachis
 et in regionibus eius azecha et in filiabis
 eius. Et manserunt in beclabee usque ad
 uallē emmon. Filii autem beniamin: age-
 ba mechnias et hai et bechel et filia-
 bus eius: anath et nob anana asor
 rama gethai madid seboim nebal-
 lat et ongo uille artificum et de leui-
 tis portiones iure et beniamin. **XXII**
Hij sunt autem sacerdotes et leuite qui
 ascenderunt cum zorobabel filio sa-
 lathiel et iosue: saraia iheremias
 eldaz amaria melluch ac secheni-
 as reum meimuch addo genthon

abya miamin madia belga semeia
 et ioarib et ydaia sellu amoch elcia
 adaia. Isti principes sacerdotum et fratres
 eorum in diebus iosue. Porro leuite: iesua
 benmui cedmihel sarabia iuda ma-
 thanas super ynnos ipsi et fratres eorum et
 bebecca atque ethanni et fratres eorum unus-
 quisque in officio suo. Josue autem genuit
 ioachim et ioachim genuit eliab et
 eliab genuit ioiada et ioiada genuit
 ionathan et ionathan genuit ied-
 dua. In diebus autem ioachim erat sacer-
 dotes principes familiarum saraie ma-
 arie iheremie ananie eldaz mosollai
 amarie iohannan milio ionathan
 sebenie ioseph aran edna maraioch
 elci adair zacharie genthon mosol-
 lam abie zecher miamin et moabie
 feli belge sammua semeie ioathan
 ioarib mathanai iodaie azzai sellai
 relaia mochober elchie aselbie ydaie
 nathanahel. Leuite in diebus eliab et
 ioiada et ionathan et ieddua scripti
 principes familiarum et sacerdotes in re-
 gno darii perse. Filii leui principes fa-
 miliarum scripti in libro verborum dierum et
 usque ad dies ionathan filii eliab. Et
 principes leuitarum: aselbia sechia et iesue
 filii cedmihel et fratres eorum per vires suas
 ut laudarent et confiterentur iuxta preceptum
 dauid viri dei et obseruarent eque per ordi-
 nem. Mathania et bebecca et obedias
 mosollam thelmon accub custodes
 portarum et vestibulorum ante portas.
 Hi in diebus ioachim filii iosue filii io-
 sedech et in diebus neemie ducis et
 eldaz sacerdotis scribarum. In dedicatio-
 ne autem muri iherusalem regierunt leuitarum
 de omnibus locis suis ut adducerent eos
 in iherusalem et facerent dedicationem et leti-
 tiam in actione gratiarum et cantico et in omni
 balis psalterijs et choris. Congregati

sunt autem filii cantorum et de canticis circa
 iherusalem et de villis neuphani et de domo
 galgal et de regionibus geba et azma-
 ueth: quoniam villas edificauerunt sibi can-
 tores in circuitu iherusalem. Et mudati sunt sa-
 cerdotes et leuite et mudauerunt psalmi-
 er portas et murum. Ascendere autem feci
 principes iuda super murum et statui du-
 os magnos choros laudantium. Et ie-
 runt ad dexteram super murum ad portam sec-
 quilini. Et iuit post eos osaias et me-
 dia pars principum iuda et azarias
 eldaz et mosollai iuda et beniamin et
 semeia et iheremia. Et de filiis sacerdo-
 tum in tubis: zacharias filius ionathan
 filius semeie filius mathanie filius micha-
 ie filius zechur filius asaph et fratres eius se-
 meia et azarel malalai galalai ma-
 ai nathanahel et iuda et anani in va-
 lis cantu dauid viri dei et eldaz scriba
 ante eos in porta fontis. Et contra eos as-
 cenderunt in gradibus ciuitatis dauid in
 ascensu muri super domum dauid et usque
 ad portam aquarum ad orientem. Et chorus
 scilicet gratias referentium ibat et aduerso
 et ego post eum et media pars populi super
 murum et super turrem furnorum et usque ad
 murum laulimim et super portam ephraim
 et super portam antiquam et super portam pisci-
 um et turrem ananahel et turrem emat
 et usque ad portam gregium et steterunt in por-
 ta custodie. Steteruntque duo chorus lau-
 dantium in domo dei et ego et dimidia
 pars magistratum meum. Et sacerdotes
 eliachim maasia miamin micha et
 ligemai zacharia et anania in tubis et
 maasia et semeia et eleazar et azzai et io-
 hannan et melchias et elam et ezer. Et
 clare recinebant cantores et iezraia populi-
 tus. Et immolauerunt in die illa viti-
 mas magnas et letati sunt. Deus enim
 letificauerat eos letitia magna. Sed

et uxores eorum et liberi gausti sunt et au-
 dita est leticia iherusalem populi. Recensuerunt
 quoniam in die illa viros super gazophilacia
 thesauri ad libamina et ad primitias
 et ad decimas ut introferret per eos pri-
 cipes ciuitatis et decore gratiarum adio-
 nes sacerdotes et leuitas: quia letificatus
 est iuda in sacerdotibus et leuitis assistentibus.
 Et custodiebant obseruationem dei sui et
 obseruationem expiationis et cantores et
 ianitores iuxta preceptum dauid et salo-
 monis filii eius: quia in diebus dauid et a-
 saph ab exordio erant principes canticorum
 in carmine laudantium et obsecran-
 tium deo. Et omnes israel in diebus zorobabel
 et in diebus neemie habant partes can-
 toribus et ianitoribus per dies sin-
 gulos et sanctificabant leuitas et leui-
 te sanctificabant filios aaron. **XXIII**
In die autem illo lectum est in volumine
 moysi: audire populo. Et inuentum est scri-
 ptum in eo quod non debeant introire am-
 monites et moabites in ecclesia dei usque
 in eternum eo quod non occurrerint filiis israel
 cum pane et aqua et conduxerunt aduersum
 eos balaam ad maledicendum eis et dicit
 deus noster maledictionem in benedictio-
 nem. Fadum est autem cum audissent legem: sepa-
 rantur omne alienigenam ab israel. Et
 super hoc erat eliab sacerdos qui fuerat
 ipse in gazophilacio domus dei
 nri et proximus tobie. fecit ergo sibi ga-
 zophilacium grande et ibi erat ante eum re-
 ponentes munera et thus et vasa et doc-
 ma summi vini et olei partes leuitarum
 et cantorum et ianitorum et primitias sacerdo-
 tales. In omnibus autem hijs non fuit iheru-
 salē: quia in anno tricesimo octavo
 regis babilonis veni ad regem. Et in
 fine dierum rogavi regem et veni in iheru-
 salē. Et intellegi malum quod fecerat helia-
 sib tobie: ut faceret ei thesaurum in vestibus

domus dei: et malum michi visum est valde. Et
pietati vasa domus tue foras de gazo
philati: precepitque et emendauerunt gazo
philati. Et retuli ibi vasa domus dei: sa
crificium et thus. Et cognoui quod partes le
uitarum non fuissent dare: et fugisset unusquisque
in regionem suam de leuitis: et rationibus et de
his qui ministrabant: et regi causam aduersum
magistratum: et dixi. Quare dereliquit domus
mei dei? Et congregavi eos: et feci stare in
stationibus suis. Et omnes iuda apponaba
bat decimam frumenti: vini: et olei: et hor
rea. Et constitui super horrea selemiam sa
cerdotem: et sadoch scribam: et sadoch de le
uitis: et iuxta eos anan filium zachur
filium mathanie: qui fideles comprobati
sunt: et ipsi credite sunt partes fructus suo
rum. Memoro mei deus meus per hoc: et ne
deleas miserationes meas quas feci in
domo dei mei: et in ceremoniis eius. In die
bus illis vidi in iuda calcantes cordaria
in sabbato: portantes aceros: et onera
res super alinos vinum et uvas: et ficus: et o
mne ornatum: et inferretes in iherusalem die sab
bati. Et testatur sum ut in die qua ven
dere liceret: venderetur. Et viri habitau
erunt in ea: inferretes pisces: et omnia vena
lia. Et vendebant in sabbatis filii iuda
et iherusalem. Et oburgavi optimates iu
da: et dixi eis. Que est hec res mala quam
vos facitis: et profanatis diem sabbati?
Nihil enim hoc fecerunt patres vestri: et addu
xit deus noster super vos omne malum hoc:
et super civitatem hanc. Et vos addidistis ira
tundiam super israel: violando sabbatum. Scidum
est autem cui quiescent porte iherusalem die
sabbati: dixi: et clausent ianuas: et pre
cipi ut non aperiret eas usque post sabbat
um. Et de pueris meis constitui super portas:
ut nullus inferret onus die sabbati. Et
manifesti negotiatores et vendentes unum
sa venalia foris iherusalem semel et bis: et

testatur sui eos: et dixi eis. Quare ma
netis et aduerso muri? Si scitis hoc fec
eritis: manum mittam in vos. Itaque et ipse il
lo non venerunt in sabbato. Dixi: leuiti
ut mundaarent: et venirent ad custodienda
portas: et sanctificanda diem sabbati. Et
pro hoc ergo memoro mei deus: et parte
michi secundum multitudinem misere
rationum tuarum. Sed et in diebus illis
vidi iudeos duceres uxores azotas:
ammonitas: et moabitidas. Et filii eorum
et media parte loquebantur azonice: et ne
scierant loqui iudaeice: et loquebantur iuxta
linguam populi: et populi. Et oburgavi eos:
et maledixi. Et cecidi et eis viros et de
calavi eos: et adiuravi in deo ut non da
rent filias suas filiis eorum: et non accipe
rent de filiabus eorum filias suas: et libime
rent ipsi dices. Numquid non in huiusmo
di peccavit salomon rex israel? Et ecce
in gentibus multis non erat rex simi
lis: et dilectus deo suo erat: et posuit ei
deus regem super omnem israel. Et ipsum
ergo duxerunt ad peccatum mulieres a
lienigenae. Numquid et nos inobedi
tes faciemus omne malum grade hoc: ut
proficemur in deo nostro: et ducamus uxores
peregrinas? De filiis autem ioiada filij
eliasib sacerdotis magni: gener erat
sanaballath promittis: quem fugavi a
me. Recordare domine deus meus aduer
sum eos qui polluerunt sacerdotum: et
sacerdotem et leuiticum. Agitur mun
davi eos ab omnibus alienigenis: et co
stitui ordines sacerdotum et leuitarum
unusquisque in ministerio suo: et in ob
latione lignorum in temporibus constitutis
et in primitiis. Memoro mei deus meus in
bonum. Amen. *Explicit liber secundus
qui est esdre secundus*

Quapud esdre terna
I fecit iohas ius: et
pascha in iherosoli
mis domino: et immo
lauit phasem quarta
decima luna primi
mensis: statuerunt sacerdotes per vices
dierum stolis amidos in templo domini. Et
dixit leuitis sacris suis israel: ut san
tificarent se domino in positione san
cte archie domini in domo quam edificavit sa
lomon filius david rex. Non erit vobis
tollere super humeros eam. Et nunc desui
te domino vobis et curam agite gentis israel: israel
et parte secundum pagos et tribus vestras se
cundum scripturam david regis israel: et se
cundum magnificentiam salomonis filij
eius: omnes in templo et secundum parti
culam principum: patrum vestram eorum qui
stant in conspectu fratrum filiorum israel. Im
molate pascha: et sacrificia parate fratri
bus vestris: et facite secundum preceptum domini quod
datus est moysi. Et donavit iohas in
plebem que inuenta est omnium agnorum et he
doch: et rapray: triginta milia: vitulo
rum milia. Hec de regalibus data sunt
secundum promissionem populo: et sacerdotibus
in pascha: oves numero duo milia:
ac vituli centum. Et iechonias et semeias:
et nathanahel fratres: et asabias: et ozi
el: et coraba in phasem: oves quingenti
milia: vitulos quingentos. Et hec cum
fecerint eleganter: steterunt sacerdotes et
leuitae habentes azima per tribus. Et se
cundum partes principum: partem in co
spectu populi offerrebat domino: secundum ea que
in libro moysi scripta sunt. Et assue
runt phasem igni prout oportebat: et ho
stias roserunt in euolis: et in ollis cum
benivolentia. Et arulerunt omnibus qui
erant ex plebe: et post hec parauerunt
sibi et sacerdotibus. Sacerdotes enim

offerrebat adipem usque dum finita esset
hora: et leuitae parauerunt sibi et fratribus
suis filiis aaron. Et sacrificatores fili
as offerrebat secundum ordinem. Secundum prece
ptum david: et asaph: et zacharias: et ied
inus qui erat a rege: et hostiarum per
singulas ianuas: ita ut non profanica
ret unusquisque suam. Fratres enim eorum pa
rauerunt illis. Et summata sunt que
pertinebant ad sacrificium domini. In illa
die egerunt phasem: et offerrebat hostias
super domum sacrificium secundum preceptum regis
iolie. Et egerunt filii israel qui inuenta sunt
in tempore phasem: et die festi azimorum per
dies septem. Et non est celebratum phasem
tale in israel a temporibus samuel
prophete: et omnes reges israel non celebra
uerunt tale pascha quale egit iohas: et
sacerdotes: et leuitae: et iudei: et omnis israel
qui inuenta sunt in reformatione ihe
rosolimis. Quatuordecimo anno regna
te iohas celebratum est phasem. Et directa
sunt opera iolie in conspectu domini sui in
corde pleno metuentis: et que circa il
lum quidem scripta sunt in primitiis
temporibus de eis qui peccauerunt quique
irreligiosi fuerunt in domino pro omni gen
te: et qui non quiescebat verba domini super
israel. Et post omnem adu hunc iohas
ascendit pharao rex egypti variens in
carchamis abire super eufraten: et egressus
in obuiam illi iohas. Et misit rex egypti
ad ioham dicens. Quid michi et tibi
est rex iude? Non sum missus a domino.
Super eufraten enim bellum meum est. Se
desinas descendere. Et non est reuersus iohas
super curru: sed repugnare ei contra
bat: non attendens verbum prophete: et ore
domini: sed constituit ad eum bellum in campo ma
geddo. Et descendit principes ad re
gem iohas. Et dixit rex pueris suis. Mi
mouete me a prelio. Infirmus sum

et valde. Et statim amouit eum pueri ipsius de aede. Et ascendit super curru secundarium suum et pueniens iherosolimam vita fundus est: et sepultus est in patris sepulchro. Et in tota iudea lugebat iherosolimam: et qui predebat cum uxoribus lamentabatur ei usque in hunc diem. Et datus est hoc fieri semper in omni generatione israel. Hec autem precepta sunt in libro historiay regum iude: et singula gesta adus ioseph et eius gloria: et intellectus eius in lege domini: quia eque gesta sunt ab eo: et que non scripta sunt in libro regum israel et iude. Et assumens qui erat rex gentis iechoniam filium ioseph constituit regem pro ioseph patre suo: cum esset annorum triginta et sex: et regnauit super israel mensibus tribus. Et amouit eum rex egypti ne regnaret in iherosolimis: et multauit gentem argenti talentis centis: et auri talentis vni. Et constituit rex egypti regem iohannem fratrem ipsius regem iude et iherusalem: et alligauit magistram iohannem zarathem fratrem suum: et apprehensus reduxit egyptum. Annorum erat iohannem viginti quinque: cum regnare cepisset in terra iudea: et iherusalem: et fecit malum in conspectu domini. Post hunc autem ascendit nabuchodonosor rex babilonis: et alligauit eum in aureo vinclo produxit in babiloniam: et sacra vasa domini accepit nabuchodonosor: et tulit: et constituit in templo suo in babilonia. Nam de immundicia illius: et relictione scriptum est in libro temporum regum. Et regnauit iohannem filius eius pro eo. Cum autem esset rex annorum octo. Regnauit autem miles res et dies decem in iherusalem: et fecit malum in conspectu domini. Et post annos milites nabuchodonosor transiit in babiloniam simul cum sacris vasibus domini: et constituit sedechiam regem iudea et iherusalem: cum esset

annorum viginti annos. Regnauit autem annis undecim. Et fecit malum in conspectu domini: et non est veritas a verbis que dicta sunt ab iheremia propheta rege domini. Et admiratur a rege nabuchodonosor perueniens discedit: et inducit eum in suam: et corde suo transgressus est legem domini dei israel. Et dures populi domini multa inique gesserunt et impie egerunt super omnes immundicias gentium: et polluerunt templum domini quod sanctum erat in iherosolimis. Et misit deus patrem suorum per angelum suum reuocare eos: propter quod peccaverat illis in tabernaculo suo. Spiritu vero subleuauit in angelis suis: et qua die locutus est dominus erat illudentes prophetis eius. Qui usque ad iracundiam conuersi sunt: super gentem suam propter relictionem suam: et precepit ascendere reges chaldeos. Qui occiderunt inuenientes eorum in gladio: et circuitu sancti templi eorum: et non pepercerunt inuenientes et senem et virginem et adolescentem: sed omnes tradidit in manus ipsorum: et omnia sacra vasa domini et regales apothecas repleuerunt in babilonia: et incendit domum domini: et deuoluit muros iherusalem: et turrem eius incendit in igne. Et consumauerunt omnia honorifica eius: et ad nichilum redierunt: et reliquos a gladio in babilone: et erant sui illi usque dum regnaret perseus in repletionem verbi domini ore iheremie: quousque benigne ageret terra sabbata sua. Omni tempore deflectionis sue sabbatizauit in applicatione annorum septuaginta.

Regnante vero rege persarum in summatione verbi domini ore iheremie: suscitauit dominus spiritum sui regis persarum: et predicauit in toto regno suo simul per scripturam dicens. Hec dicit dominus rex persarum. Nam constituit regnum

ubi terrarum dominus israel dominus excelsus: et significauit michi edificare domum sibi in iherusalem que est in iudea. Si quis est ex genere vestro dominus ipse ascendat cum eo in iherusalem. Quotquot ergo circa loca habitant adiunget eos qui sunt in loco ipso in auro et argento in donationibus cum equis: et iumentis: cumque alijs que secundum vota apponuntur in eodem domini que est in iherusalem. Et stantes principes tribuum pagorum: et iudei et tribu beniamin et sacerdotes et leuite: quos excitauit dominus ascendere et edificare domum domini que est in iherusalem: qui erant in circuitu eorum adiunxerunt in omni auro et argento eius et iumentis et votis quam pluribus: multorum sensus excitauit est. Et tyrus rex protulit vasa sacra domini que transulit nabuchodonosor rex babilonis ex iherusalem: et eleuauit ea vultu suo. Et profertis ea tyrus rex persarum tradidit munitam qui erat super thesauros ipsius. Per hunc autem tradita sunt salmanasaro presidi iude. Horum autem hic numerus. Libertia argentea duo milia quadringenta: arphace argentea triginta: phiale auree triginta: item argentea duo milia quadringenta: alia vasa mille. Omnia autem vasa aurea et argentea quousque milia octingenta sexaginta. Et enumerata sunt salmanasaro simul cum hijs qui ex captiuitate babilonie venerant in iherosolimam. In artaxerxes autem regis persarum temporibus scriptum est de hijs qui inhabitabant in iudea et iherusalem: balthemus et nutidus: et labellus et rathimus: balthemus samelms scriba: et reliqui inhabitantes in samaria: et ceteris locis subiecta epistola regi artaxerxi. Domine pueri tui rathimus ab accedentibus: et labellus scriba: et reliqui curie tue iudei: res in celestia et phenicem. Et nunc

notum sit domino regi: quoniam iudei qui ascenderunt a vobis ad nos venientes in iherusalem ciuitate refugia et pessima: edificauerunt furnos eius: et statuerunt muros: et templum suscitauerunt. Quod si ciuitas ista et muri summam fuerint non tantum tributa non sustinebunt pendere: sed etiam regibus resistant. Et quia id agitur circa templum: rede haberi arbitrati sumus: non despicere hoc ipsum: sed notum facere domino regi: ut si videbit rex: quereat in libris patrum tuorum: et inuenies in ammonitionibus scripta de hijs: scies quoniam ciuitas ista fuit refugia: et reges et ciuitates conueniens: et iudei refugia et prelia committentes in ea ab eterno: ob quam causam ciuitas ista deserta est. Nunc ergo notum facimus domino regi: quoniam si ciuitas hec edificata fuerit: et huius muri erecti fuerint: descensus tibi non erit in celestia: et phenicem. Tunc scripsit rex rathimus et scribebat accedentibus: et balthemus et labellus scribebat: et ceteris constitutis: et inhabitantibus in siria: et phenicem: ea que subiecta sunt. Legi epistolam quam misistis michi. Precepi ergo inquiri: et inuentum est: quoniam ciuitas illa est ab eis regibus resistens: et homines refugia: et prelia in ea efficiunt: et reges fortissimi erant in iherusalem: et tributa regibus: a celestia et phenicem. Nunc ergo precepi prohibere homines illos edificare ciuitatem: et phenicem ne quid ultra hec fiant: sed nec procedat in plurimum: et quia sunt malicie ita ut regibus molestia imponatur.

Nunc recitatis hijs que a rege artaxerxi scripta fuerant rathimus et labellus scriba et qui cum hijs constituti erant iungentes festinantes venerunt in iherusalem: cum equitatu et curia: et agminibus: et cepitque edificare phenicem. Et vocabatur ab edificatione templi in iherusalem:

usq; secundo anno regni dario regis per
sari. Rex darius fecit etiam magna o
mnibus uentibus suis: et omnibus ma
gistratibus medie et perlidis et omnibus
purpuratis et pitoribus et cosulibus et pre
fatis sub illo ab india usq; ethiopia:
centumviginti septem provincijs. Et cum ma
dnasseret et bibissent et satiati essent
tunc darius rex ascendit in cubiculo suo:
et dormiuit et epergescit est. Tunc illi
res iuvenes corporis custodes qui cu
rodiebant corpus regis: dixerunt alter al
teri. Dicamus unusquisq; nomen suum
qui prellat: et cuiuscuq; apparuerit se
mo sapiens: alteri: dabit illi darius
rex dona magna: purpura cooperiri
et in auro bibere et super auro dormire
et aureum scutum et cyathum bibi
nam: et torquem circa collum: et sedeo loco
sedebit a dario propter sapientiam suam: et
cognatus dario vocabitur. Tunc scribentes
singuli suum uerbum signauerunt: et posue
runt subter sceculum dario regis: et dixe
runt. Quis surrexerit rex dabinus illi
scripta nostra: et quodcuq; iudicauerit rex e
tribus: et magistratibus perlidis: quoniam
uerbum eius sapiens est: ipsi dabit uideo
ria sicut scriptum est. Unus scripsit. Forte
est uinum. Alius scripsit. Fortior est rex.
Tercius scripsit. Fortiores sunt mulieres:
super omnia autem uincit ueritas. Et cum
surrexisset rex acceperunt scripta sua: et
dederunt illi: et legit. Et mittes uocauit
omnes magistratibus perlidibus et medos
et purpuratos et pretores et pfectos: et
sederunt in consilio: et lecta sunt scripta co
ram ipsis. Et dixit. Vocate adolescen
tes: et ipsi indicabunt uerba sua. Et uo
cati sunt: et introierunt. Et dixit illis. Qu
dicite nobis de hijs que scripta sunt.
Et cepit prior qui dixerat de fortitudine
uini. Et dixit. Viri quam pualer

uini omnibus hominibus qui bibunt illud.
Reducit mentem. Item regis et orphanum
facit mentem uariam. Item secum ac liberi
pauperis ac diuitis et omnem mentem
conuertit in securitatem et in iocunditatem: et
non meminit omnem tristitiam et debuit:
et omnia precordia facit honesta: et non
meminit regem nec magistratum: et omnia
per talia loqui facit. Et non memine
runt cum biberint amicitiam nec fraterni
tatem: sed post non multum sumunt gladi
os: et cum a uino melerint et surrexe
rint non meminerunt que gesserunt. M
uiri num prellit uinum? Quis sic cogi
tat facere? Et tacuit hoc dicto. **U**
t inchoauit sequens dicere: qui di
xit de fortitudine regis. M uiri
num prellit homines: qui terram et ma
re obanant: et omnia que eis sunt? Rex
autem super omnia prellit: et dominatur eo
rum: et omne quodcuq; dixerit illis faciunt.
Et si miserit illos ad bellatores: uo
dunt et demolunt montes et muros: et
ruces. Jugulant et iugulant: et regis
uerbum non preterunt. Nam si uicerint
asserunt regi omnia quecuq; predaui
erint. Similiter et alij omnes et quot
quod non militat nec pugnat sed co
lunt terram: rursum cum fuerint merces
asserunt tributa regi. Et ipsi unus solus
si dixerit occidite occidunt: dixerit remitte
re remittunt: dixerit percutite percutiunt: di
xerit exterminare exterminant: dixerit edi
ficare edificat: dixerit excidite excidunt: di
xit placare placant: et omnis plebs et
virtutes eius obaudiunt: et super hoc ipse re
cubuit et bibit et dormit. Ipsi autem custodi
unt in circuitu eius: et non possunt ire sin
guli et facere opera sua: sed in dicto ob
audientes sunt ei. Viri: quomodo non
prellit rex qui sic diffamatur? Et taci
uit. Tercius qui dixerat de mulieribus

ueritate: hic est zorobabel: cepit loqui.
Viri: non magis rex et multi homi
nes: nec uinum prellit. Quis est ergo qui
diator eorum? Nonne mulieres gaudent
regem et omnem populum qui diatur mari et
terre: et eis illis nati sunt: et ipse educa
uerunt eos quod placauerunt vineas eis qui
bus uinum fit? Et ipse faciunt stolas o
mnium hominum: et ipsi faciunt gloriam ho
minibus: et non possunt homines sepa
rari a mulieribus. Si aggregauerint au
rum et argentum: et omne rem speciosam
et uiderint mulierem unam bono habitu
et bona specie: omnia hec relinquentes i
eam intendunt: et aperto ore conspiciunt: et
eam allicunt magis quam aurum et argentum:
et omnem rem speciosam. Homo suum pa
trem relinquit qui emigrat illud et suam re
gionem: et ad mulierem se coniungit. Et cum
muliere renouat animam: et neque preu
meminit: neque matrem neque regionem. Et
hinc oportet uos scire: quoniam mulie
res diantur uiri. Nonne doletis? Et ac
cipit homo gladium suum et vadit i uiam
facere furta et homicidia et mare nauig
are et flumina: et leonem uidet et in tene
bris ingreditur: et cum furtum fecerit et frau
des et rapinas: amabili sue affect. Et
neque diligit homo uxorem suam magis quam
patrem aut matrem. Et multi demones fa
cti sunt propter uxores suas: et secum facti
sunt propter illas: et multi perierunt et iu
gulantur sunt: et peccauerunt propter mu
lieres. Et nunc credite michi quia magis
est rex in potestate sua: quoniam omnes
regiones uerentur tangere eum. Et uidetis
tamem apertum filium bezacis: misericordiam co
rubina regis: sederunt iuxta regem ad de
xeram: et auferent diadema de capite eius
et imponentem sibi: et palmis rede
bat rex de sinistra manu. Et super hec
aperto ore inuebat eam: et si accesserit ei

ridet: nam si indignata est fuerit blan
ditur: donec reconcilietur in gratiam.
M uiri: cur non sunt fortiores mulieres?
Magna est terra: et excelsum est celum.
Quis ista agit? Et tunc rex et purpura
uit loqui de ueritate. M uiri: nonne for
tes sunt mulieres? Magna est terra: et
excelsum est celum: et uelox cursus solis
conuertit in gyro celum in locum suum i una
die. Nonne magnificus est qui hec facit?
Et ueritas magna: et fortior pre omni
bus. Omnis terra ueritatem inuocat: ce
lum etiam ipsam benedicit: et omnia ope
ra mouentur et tremunt ea: et non est cum
ea quicquam iniquum. Vinum iniquum: in
quus rex. Iniqui omnes filij hominum:
et iniqua illorum omnia opera: et non est
in ipsis ueritas. Et i sua iniquitate pre
buit: et ueritas manet et inualescit in
eternum: et uiuit: et optinet in secula secu
lorum. Nec est apud eam accipere personam:
neque differentias: sed quod iusta sunt facit
omnibus iniustis ac malignis: et omnes
benignatur in operibus eius. Et non est
in iudicio eius iniquum: sed fortitudo: et
regnum: et potestas: et maiestas omnium
euerum. Benedixit deus ueritatis. Et de
sistit loquendo. Et omnes populi clamaue
runt: et dixerunt. Magna est ueritas et
preualet. Tunc rex ait illi. Petre si quid uis
amplius quam que scripta sunt: et dabo
tibi secundum quod inuenieris es sapiens: et
proximus michi sedebis: et cognatus me
us uocaberis. Tunc ait regi. Memor
esto uoti tui quod uouisti edificare iheru
salem i die qua regnum accepisti: et omnia
uasa que accepta sunt regi iherusalem remitte
re: que separauit cyrus quando ma
dauit babiloniam: et uoluit remittere
ea ibi. Et tu uouisti edificare templum:
quod intenderunt ydumei quando

refiminata ē iudea a chaldeis. Et nūc ipse
ē qđ postulo dñe ⁊ qđ peto: hoc ē maie-
stas a te qđ postulo: ut facias vocū qđ
vovisti regi teli ē ore tuo. Tūc surgens
davit rex gaularū ē illū: ⁊ scripsit episto-
lā ad omnes dispensatores ⁊ pfectos ⁊
purpuratos: ut deducerēt eū: ⁊ eos qđ cū
illo erāt omnes ascendentes edificare ihe-
rusalē. Et omnibz pfectis qđ erāt i syria ⁊
phenice ⁊ libano scripsit eplā: ut traxe-
rēt ligna cedrina a libano i iherlm: ut e-
dificaret cū eis civitatē. Et scripsit omni-
bus iudeis qđ ascendebāt a regno i iudeā
pro libertate: omne potētē ⁊ magistrā-
tū et pfectū nō supvenire ad ianuās i-
psoy: ⁊ omne regionē qđ optinuerant
esse immunē eis: ⁊ ydumei reliquerūt ca-
stella qđ optinēt iudeoy: et i strudurā re-
pli dare p singulos ānos talēta vigin-
tisq; dū peredificaret: et sup saciū olo-
caultomata vtilare qđ die sicut habet
pceptū: alia talēta decē offerre p singulos
ānos: et omnibz qđ pcedūt a babilonia
dare civitatē: ut esset libtas tā ipis qđ
filijs eoy: ⁊ omnibz sacerdotibz qđ pcedūt.
Scripsit autē ⁊ quantitatē ⁊ sacra stola
iussit dari in qua deliret: ⁊ leuitis scri-
psit dare pcepta usq; i diē qua sūma-
bit dom⁹ et iherlm reuertēt: et omnibz cu-
stodiētibz civitatē scripsit dare eis lorice
et stipēdia. Et dimisit omnia vasa qđ se-
parauerat cyrus a babilonia: ⁊ omnia
quecumq; dixit cyr⁹ ⁊ ipse pcepit fieri: et
mitti iherlm. Et cū pcessisset ille adole-
scēs eleuās facie i iherlm: benedixit regi
teli ⁊ dixit. Abs te ē victoria: ⁊ abs te ē
sapientia ⁊ caritas. Et ego sū tu⁹ sū.
Benedidit⁹ es qđ dedisti michi sapientiā: ⁊
tibi dñe dñe dñe pax nroy. Et acce-
pit eplā: ⁊ pfect⁹ ē i babiloniā. Et ve-
nit ⁊ nunciavit scibz suis omnibz qđ fue-
rūt i babilonia: ⁊ benedixērūt dñi pax

suoy: qm dedit illis remissionē ⁊ redi-
gerunt: ut ascenderent et edificarent
iherusalem et templum ubi nomina-
tum est nomē ei⁹ in ipso: et reuerterūt
cum musicis ⁊ leticia diebz septē. **U**
Dost hec autē electi sūt ut ascende-
rēt principes pagoy p domos p
tribz suis: ⁊ uxores illoy: ⁊ filij et filie
eoy: ⁊ sūt ⁊ acule ipoy: et pecora illoy.
Et davit rex misit vna cū eis eqtes mi-
le donec deducerēt eos i iherlm cū pax
⁊ cū musicis: ⁊ cū spanis ⁊ ubijs: et o-
mnes scēs erāt ludētes: ⁊ fecit eos asce-
dere simul cū eis. Et hec sūt nomia viroy
qđ ascenderūt p pagos suos i tribz ⁊ in
partē principat⁹ ipoy. Sacerdotes: filij
phinees: filij aaron: isis filij iserach:
ioachim filij zorobabel filij salathiel
de domo dauid: ⁊ pgenie phares tribu
iuda: qđ locut⁹ ē sub dario rege pla-
rū sūones mirificos i scdo āno regni
ip⁹ mēse nisan pmo. Sūt autē hī qđ a-
scenderūt ex iudea de captivitate trāsmi-
grationis: qđ trāsmigrauit nabuchodonosor
rex babilonie i babilonē: ⁊ reu-
sus ē i iherlm. Et restituit partē iude v-
nusquisq; civitatē suā qđ reuertit cū zo-
robabel: et iherlm: neenias: areores: eli-
meo: eummanio: mardocheo: bressuro:
mechysatodch: olodoro emonia: vñ de
principibz eoy: ⁊ numer⁹ a gētilibz eoy
et prepositis eoy. Filij phares: duo mi-
lia cētūseptuaginta duo. Filij areoria
milīa quinq; ginta septem. Filij seao:
centumquadragesima duo. In filijs ihe-
su: ⁊ ioabes: millecentū duo. Filij de-
nu: duo milia quadringentesima
ginta. Filij dpraba: ducenti quinq;. Filij
banica: centumseptuaginta duo. Filij be-
beth: qđringentes. Filij archab: qua-
dringentesimū septem. Filij cham:
centū septē. Filij zoroar: duo milia

septuaginta septē. Filij admi: qđringentes
aginta duo. Filij aderedis: centū duo.
Filij aaso ⁊ zelas: cētū septē. Filij azo-
roc: qđringentesimū duo. Filij iedar:
bone: centū septuaginta duo. Filij ananie:
cētū septē. Filij asoni. Filij marlar:
qđringentesimū duo. Filij zabarus:
nonaginta quinq;. Filij sepolemon: cen-
tū viginti tres. Filij nepopas: quinquā-
ginta quinq;. Filij bechanar: centū quī-
quaginta duo. Filij rebetham: centū
triginta duo. Filij rearpattos: qđ eno-
radies ⁊ modir: qđringentesimū tres.
Qui et gramas: ⁊ gabea: centū viginti
un⁹. Qui et besselo: et ceagge: septuaginta
quinq;. Qui et baltaro: centū viginti duo.
Qui et bechenobes: quinquaginta quī-
q;. Filij lipis: centū quinquaginta quī-
q;. Filij labonni: cētū quinquaginta
septē. Filij lichem: cētū septuaginta.
Filij suadon ⁊ diom: cētū septuaginta
duo. Filij eric: duo milia centū qua-
draginta quinq;. Filij anaa: cētū se-
ptuaginta. Sacerdotes. Filij iedus:
filij euter: filij eliasib: cētū septuaginta
duo. Filij emeris: ducentū quinquaginta
duo. Filij salurij: cētū quinquaginta
septem. Filij rarer: ducentū viginti se-
ptē. Filij iheru: filij iheru i raduhel: ⁊ ba-
mis: et seerbas: et edias: septuaginta
quinq;. Omnis numer⁹ a duodecimo
āno: triginta milia quadringentesima
ginta duo. Filij ⁊ filie ⁊ uxores omnia
cōputatō: qđraginta milia ducentū qua-
draginta duo. Filij sacerdotū qđ psalle-
bāt i templo: filij asaph: centū viginti
duo. Omnis vero: filij eluenni: filij a-
zer: filij amon: filij accuba: topa: filij
robi: omnes centū triginta duo. Sacer-
dotes sūtes i templo. Filij sel: filij gal-
pha: filij tabloch: filij rarie: filij lu: filij
hellu: filij labana: filij armacha: filij

accub: filij vcha: filij cetha: filij aggab:
filij obai: filij anani: filij canna: filij
geddu: filij au: filij radim: filij desand:
filij nechba: filij casba: filij gaze: filij
ozni: filij sinone: filij atre: filij baltam:
filij asiana: filij manei: filij nalsim: fi-
lij accusu: filij agista: filij azui: filij fa-
non: filij kasalon: filij meedda: filij fu-
sa: filij rarer: filij barcus: filij laree: filij
roeli: filij nalsich: filij agisti: filij pdon:
salomon filij ei⁹: filij asophoth: filij
phasida: filij celi: filij dedon: filij gad-
dahel: filij sephgi: filij aggia: filij lacha-
rech: filij sabathen: filij caroneth: filij
mallsich: filij ame: filij salus: filij ad-
dua: filij suba: filij eura: filij rahons:
filij phasphar: filij malmou. Omnes
sacro sūtes: ⁊ pueri salomonis: qua-
dringentesimū ducentū duo. Hī sūt filij
qđ ascenderūt a chemel ⁊ iherla: princi-
pes eoy: carmella: ⁊ rareth: et nō pote-
rāt edicere civitates suas: et pgenies:
quē admodū sūt et istē: filij dalari: fi-
lij tubal: filij nechodairi: et sacerdotibz
qđ sūgebāt sacerdotio: ⁊ nō sūt inue-
ni: filij obya: filij achis: filij addim: qđ
accepit uxorem et filiaz phargeleu et
vocati sūt nōte ei⁹. Et horū quē sita
est generis scripta impedatura ⁊ non
est inuenta: et phibiti sūt sacerdotio
sumgi. Et dixit illis neenias: et abtha-
ras ne participant sādā: donec surgat
pōntifex doct⁹ in ostensionē ⁊ redratem.
Omnia autē ista erat duodecim milia:
receptis sūtis ⁊ acillis qđraginta mi-
lia cētū quadraginta. Secui hoj et
ancille: septem milia cētū triginta se-
ptem: catores et cantantes: ducenti se-
penta quinq;. Cameli: quadringen-
tesimū quinq;: equi septem milia tri-
ginta: muli ducenti milia quadragin-
ta quinq;: subiugalia quinq; milia

viginti quinq. Et de ipso ipis p pagos. du venient in templū dñi qd erat in iherusalē: iunguare et suscitare templū in loco suo scdm suā virtutē. et dari in templū thesaurū operū sacru. auri minas. duodecim milia. et stolas sacerdotales centū. Et habitauerūt sacerdotes et leuite. et q̄ egrediat de plebe i iherlm et i regione. et sacri catores. et ostiarij. et om̄s isrl. i regionibz suis. Iustate aut septimo mēse. cūq; esset filij isrl unusquisq; i suis rebz. conuenerūt unanimēs i arcū qd erat ante ianuā orientāle. Et stantes ihesus fili⁹ ioseph. et fr̄es ei⁹ sacerdotes. et zorobabel fili⁹ salathiel. et hui⁹ fr̄es. parauerūt altare. ut offerret sup illud olocaustomata scdm q̄ in libro moysi hominis dei scripta sūt. Et conuenerūt sibi et alijs nationibz terre. et reuerūt sacra rti i loco suo om̄es gentes terre. et offerret hōstias et olocaustomata dño matutina. Et egerūt scenophagia. et die sollempne sicut p̄ceptū ē i lege. et sacrificia quotidie sicut oportebat. et post hec oblationes institutas. et hōstias sabbator. et neomenias. et dies sollempniū omniū s̄dificatorū. Et quot quot uouebāt dño a neomenia sepre mēsis reperūt hōstias offerre deo. et templū dñi nōdū erat edificatū. Et dederunt pecuniā lapidarijs. et fabris. et potū et pabula cū gaudio. Et dederūt carra hydomijs et cyris. ut reālueherēt illis de libano trabes cedrinās et facerent rates i ioppe portū. scdm decretū qd scriptū erat eis a cyro rege persarū. Et in scdo anno ueniētes i templū dei i iherlm. mēse scdo inchoauit zorobabel fili⁹ salathiel. et ihesus fili⁹ ioseph. et fr̄es ipor. et sacerdotes. et leuite. et om̄es q̄ aduenerāt de captiuitate i iherusalem. et fundauerunt templum dei.

nonilunio scdi mēsis scdi anni cū uenissent in iudeā et iherlm. Et statuerūt leuitas a uiginti annis sup opera dñi. Et stetit ihesus et fili⁹ ei⁹. et fr̄es. om̄es leuite. aspirantes. et executores legis. sacerdotes habētes stolas cū cubis. et leuite filij asaph habētes cythala. et laudantes dñm et benedicētes scdm dauid regē isrl. Et cātabant canticū dñi. qm̄ dulcedo eius et honor i sc̄a sup om̄ne isrl. Et om̄s p̄lus tuba reuerūt. et pdamauerūt uoce magna. collaudantes dñm i suscitāone dom⁹ dñi. Et uenerūt et sacerdotibz et leuitis. et p̄sidentibus scdm pagos. seniores q̄ uiderāt pristina domū. et ad hui⁹ edificatōne cū clamore et plāctu magno. et multū cubis et gaudio magno. intācū ut p̄lus nō audiret tubas. p̄ter planctū p̄li. Turba enī erat cubis canens magnifice. na ut lōge audiret. Et audierūt inimici tribz iude et beniamin. et uenerūt scire q̄ esset uox tubaz. Et cognouerūt. qm̄ q̄ erat et captiuitate edificatū replū dño deo isrl. Et accedētes ad zorobabel. et ihesū. et p̄positos pagorū dixerūt eis. Edificabim⁹ una uobiscum. Similiter enī audiuit dñm n̄m. et ipi p̄citer incedim⁹ a diebz abbasarū regis assiriorū. q̄ transmigravit nos huc. Et dixit illis zorobabel. et ihesus. et p̄cipes pagorū isrl. Nō ē nobis et uobis edificare domū dei n̄i. Nos enim soli edificabim⁹ dño isrl. scdm ea q̄ p̄cepit nobis cyrus rex persarū. Hētes aut terrē incubātes hys q̄ sunt i iudea. et leuitas op⁹ edificatōnis. et insidias et p̄pos adducētes. prohibebāt eos edificare. et aggressuras recētes impediētes ne s̄lūmaret edificatū omni uice cyri regis. et p̄ciperēt struduram

per hiemū usq; ad darij regnū. **U** In scdo autē anno regni darij. p̄p̄cauit agge⁹ et zacharias fili⁹ addin. p̄phete apud iudeā et iherlm. nōie dei isrl sup eos. Tūc stās zorobabel fili⁹ salathiel. et ihesus fili⁹ ioseph. inchoauerūt edificare domū dñi q̄ ē i iherlm. cū adesset eis p̄phete dñi et adiuuaret eos. In ipso tpe uenit ad illos sylēnes subregius syrie et phenices. et sacrobarganes et sodales ei⁹. dixerūt eis. Quo p̄cipite uobis domū hanc edificare. et redū istud et alia om̄ia p̄ficiētes. Et q̄ hūc strudores qui hec edificauit. Et habuerūt gratiā. uisitatione facta sup eos q̄ erat et captiuitate a dño seniores iudeorū. et nō sunt impediti edificare donec significaret darij de om̄ibz istis. et respondu accipere. Et replū epl̄e. q̄ misit darij. Sylēnes subregius syrie et phenices. et sacrobarganes. et sodales ei⁹. in syria et phenice p̄sides. regi darij salutē. Om̄ia nota sunt dño regi. q̄ cū aduissent in regione iude. et introissent in iherlm. inuenim⁹ edificātes domū dei magnā et replū et lapidibz politis et magnis. et p̄ciolis materijs in parietibz. et opera illa instātes fieri. et suffragare et p̄p̄care in manibz eorū. et in om̄i glā q̄ diligētissime perfici. Tunc interrogauimus seniores. dicētes. Quo p̄mittēte uobis edificātes domū istam. et opera hec fundatis. Ideo autē interrogauim⁹. ut notū facerem⁹ tibi hōies et p̄positos. et nomina scripturā p̄positorū postulauim⁹ illos. At illi respōderūt nobis dicētes. Nos sum⁹ hui⁹ dñi q̄ fecit celū et terrā. et edificat⁹ hec dom⁹ ante ānos isto⁹ multos a rege isrl magno et fortissimo. et s̄lūmata ē. Et qm̄ p̄res n̄i recēbātes erāt et peccauerūt i dñū isrl. tradidit eos in manus nabuchodonosor regis

babilonie. regis chaldeorū. et domū istam demolierēs incendunt. et pplm captiuū duxerūt in babilonē. In p̄mo anno regnāte cyro rege babilonie. sc̄i p̄lit cyrus rex domum hanc edificare. et illa sacra uasa aurea et argētea q̄ reuelerat nabuchodonosor de domo q̄ est i iherlm. et cōsecrauerat ea i suo tēplo. rursum p̄ulit ea cyrus rex de tēplo qd erat in babilonia. et tradita sunt zorobabel et salmanasaro subregio. Et p̄ceptū est eis ut offerret hec uasa. et reponerent in tēplo qd erat i iherlm. et ipm̄ replū dei edificare in loco suo. Tūc salmanasarus subierūt fundamēta domus dñi q̄ est in iherlm. et eīnde usq; nūc edificat. et nō accepit s̄lūmationem. Nūc ergo si iudicat a te o rex. p̄quirat in regalibz bibliothecis cyri regis q̄ sunt in babilonia. et si inuentū fuerit s̄lilio cyri regis repta esse struduram dom⁹ dñi que est in iherusalē. et iudicat a domino rege nostro. scribat de hys nobis. Tunc rex darij p̄cepit inquiri in bibliothecis. et inuenit est in egbathanis opido qd est in media regione lor⁹ un⁹ in quo scripta erant ista. Anno p̄mo regnāte cyro rex cyrus p̄cepit domū dñi que est in iherlm edificare. ubi incēdebant igni assiduo. cuius altitudo sit cubitorum decem et latitudo cubitorum sexaginta s̄dratū lapidibz politis tribz. et meruano ligneo eiusdem regionis. et meruano uno nouo. et impendia darij de domo cyri regis. et sacra uasa domus dñi tam aurea q̄ argētea que reuelit nabuchodonosor in domū dñi que est in iherlm ubi erant posita. ut p̄nāc illic. Et p̄cepit curā agere sylēnē subregiū syrie et phenice. et zatabuzanā et sodales ei⁹. et q̄ ordinati erāt i syria et phenice p̄sides. ut abstinerēt se ab

rodē loco. Et ego quonq; p̄cepi in totū edificare: et prospexi ut adiunger eos q̄ sunt ex captivitate iudeorū donec consummaretur templū edis dñi: et a vegetione tributis syriceles. et phenice. diligenter quantitate dari hīs hominibus ad sacrificiū dñi. zorobabel p̄fēdo ad thauros et arietes et agnos: similiter aut et fenum et sal et vinum et oleū instaret per singulos annos. prout sacerdotes qui sunt in iherusalem didauerūt consumi quotidie sine ulla dilatione: ut offeratur libationes summo deo: pro rege et pueris ei⁹. et drent pro ipsorū vita. Et denūtiatur: ut quicūq; transgressi fuerint aliquid ex hīs que scripta sūt. aut spreuerint. accipiat lignū de suis proprijs. et suspendatur: et bona ipsorū regi ascribant. Propterea et dñs cui⁹ nomen inuocatu ē ibi. regnauerit omne regem et gentē. qui manu suā extendit phibere aut male tractare domū dñi illā q̄ est in iherlm. Ego darius rex decessi: q̄ diligentissime scdm̄ hec feci. **iii**

Tunc syennēs subregulus celestrie et phenices. et satrabuzanes et lodales. obsecrui hīs qui a dario regi erāt decreta. insisterēt sacrosandis operibz diligentissime cooperātes cum senioribz iudeorū p̄cipibz syrie: et prosperata sunt sacrosanda opera: p̄phetantibz aggeo et zacharia p̄phetis. Et consummauerūt omnia per p̄ceptū dñi dei israel: et ex consilio cyri et darij. et artaxerxis regis persarū. Et consummata est domus n̄ra usq; ad terciā et vice simā diē mēsis adar: sexto anno darij regis. Et fecerūt filij israel et sacerdotes et leuite. et ceteri qui erāt ex captivitate qui appositū sunt: scdm̄ ea que scripta sunt in libro moysi. Et optulerunt in

dedicationē templi dñi thauros. et arietes ducentos. agnos recentos: et hedos pro peccatis unūq; israel duodecim: scdm̄ numerū tribuum israel. Et fecerunt sacerdotes et leuite amidiolis per mēbz sup̄ opera dñi dei israel. scdm̄ librū moysi et ostiarij per singulas ianuās. Et egerūt filij israel cum hīs qui erāt ex captivitate illud phasē quartadecima luna mēsis primi: quando sanctificati sunt sacerdotes et leuite. Omnes filij captivitatis nō sunt simul sanctificati sūt. Et immolauerūt phasē unūq; filij captivitatis: et fecerunt suis sacerdotibz et sibi mētibz. Et manducauerunt filij israel qui erāt ex captivitate omnes qui rēuaserāt ab omnibz exccrationibz gentiū terre. quēcentes dominū: et celebrauerūt diē festū azimorū septem diebus epulātes in cōspēdū dñi. quoniam dixerat cōsiliū regis assiri orū in eos: confortare man⁹ eorū ad opera dñi dei israel. Et post hūc. regnante artaxerxe persarū rege. accessit esdras filius azarie. filij helchij. filij solom. filij sadoch. filij archib. filij amen. filij azabai. filij bochi. filij abysue. filij phineas. filij eleazar. filij aaron p̄mī sacerdotis: hic esdras ascendit de babilonia. cū esset scriba et ingeniosus in lege moysi que data est a dño israel: docere et facere. Et dedit ei rex gloriā. q̄ inuenisset gratiam in omni dignitate et desiderio: in cōspēdū eius. Et ascendit simul cū ipso et filijs israel et sacerdotibz et leuitis. et sacris cātoribz templi et ostiarijs. et senis templi in iherusalem. Anno septimo regnante artaxerxe in quinto mēse: hic annus septimus est regni: regnantes de babilonia novilunio quinti mēsis venerūt

iherosolimā iuxta p̄ceptum illius: scdm̄ dum prosperitate itineris a dño ipso: cum data eis. In hīs enī esdras magnam disciplinā obinebat ne pretermitteret quicūq; eorū que esset ex lege domini et p̄ceptis: et docendo unūq; israel omnem iusticiā et iudiciū. Accesserunt autem qui scribebāt scripta artaxerxis regis. tradiderūt scriptū qd̄ obueniat ab artaxerxe rege. ad esdrā sacerdotem et lectorem legis domini: cui⁹ templum subiectum est. **iiii**

Rex artaxerxes. esdrā sacerdoti et lectori legis dñi salutē. Humanoz ego iudicās in beneficijs. p̄cepi eis qui desiderāt ex gente iudeorū sua sponte. et sacerdotibus et leuitis qui sunt in regno meo: comitari tecum in iherusalem. Si qui ego cupiunt ire tecū cōueniant et proficiant sicut placuit michi. et septē amicis meis consiliarijs: ut uisitent ea que aguntur scdm̄ iudeā et iherlm obsecrantes sicut habes in lege dñi: et faciant munera domino israel. que uoui ego et amici iherusalem: et omne aurū et argentū quod inuentū fuerit in regione babilonie. dominus in iherusalem cū illo quod est donatū pro ipsa gente in templū dñi eorum quod est in iherusalem: ut colligatur hoc aurū et argentū ad thauros et arietes. et agnos et hedos. et q̄ hīs sunt cōgenuia: ut offerant hostias dño sup̄ altare dñi iporū quod est in iherusalem. Et omnia quecūq; uolueris cū feceribz tuis facere auro et argento: p̄fice pro uolūate tua scdm̄ p̄ceptum dñi dei tui: et sacrosanda uasa que data sunt tibi ad opera domus dñi dei tui que est in iherusalem. et cetera quecūq; tibi subueniēt ad opera templi dei tui dabis de regali gazaphilano:

cum uolueris cū feceribz tuis facere auro et argento p̄fice scdm̄ uolūtatē dñi. Et ego quidē rex artaxerxes p̄cepi custodibz thesaurorū syrie et phenice: ut quecūq; scripserit esdras sacerdos. et lector legis dñi diligenter deueri usq; ad argenti talenta centū similiter et auri: et usq; ad fenum modios centū. et uini amphoras centū: et alia quecūq; abundant sine taxatione. Omnia scdm̄ legem dei fiant deo altissimo: ne forte resurgat ira in regno regis. et filij et filioz eius. Quibz aut dicitur. ut omnibz sacerdotibus et leuitis et sacris cantoribz et uis cēpli et scribis cēpli hui⁹ nullū tributū neq; ulla alia indiduo irogetur: nec habeat quibz potestati obicere eis quicūq;. Tu autem esdras secundum sapientiā dei constitue iudices et arbitros in tota syria et phenice. et omnes qui legē dei tui non nouerunt doce: ut quicūq; transgressi fuerint legem diligētē plestant: siue morte. siue cruciatu. siue etiam pecunie multatione. uel abductione. Et dixit esdras scriba. Benedictus domin⁹ patrum nostrorum. qui dedit hanc uolūtatē. in cor regis clarificare domū suā que est in iherusalem: et me honorificauit in cōspēdū regis. et consiliarijs. et amicorū eius. et purpuratorum eius: et ego cōstans animo sad⁹ sum scdm̄ opitulationē dñi dei mei. Et congregaui ex israel uiros: ut simul ascenderet meū. Et hī sunt p̄positi scdm̄ suas patrias et principat⁹ portiones eorū qui meū ascenderūt de babilonia: in regno artaxerxis. Et filijs phares: gesom⁹. Et filijs siemari: amenus. Filioz dauid: accus filij scellie. Et filijs phares. et zacharias: et cū eo cēli sūt uiri centū quinquaginta.

Et filijs dudoris moabilionis zara-
er: et cum ipso viri ducenti quinquaginta.
Et filijs zacues iechonias zechiel: et
cum ipso viri ducenti quinquaginta. Et
filijs sala maalias gotholie: et cum
ipso viri septuaginta. Et filijs sapha-
rie: zarias nichel: et cum ipso viri octo-
ginta. Et filijs iob abdias iehel: et cum i-
pso viri ducenti duodecim. Et filijs ba-
nie salimoth filius iofaphie: et cum ipso
viri centum septaginta. Et filijs beer: zacha-
rias beher: et cum ipso viri ducenti octo. Et
filijs ezrad iohannes arethan: et cum
ipso viri centum decem. Et filijs adoni-
tham ipis postremis: et hec sunt nomi-
na eorum eliaphalam filius gebel: et seme-
ias: et cum ipso viri septuaginta. Et co-
gregavi eos ad fluvium qui dicitur thia:
et mechan: illic fuimus triduo: et reco-
gnovi eos. Et ex filijs sacerdotum et levi-
tarum non inveni illic. Et misi ad eleaza-
rum et eccelom: et malinan: et malgo-
ban: et enaathan: et samea: et ioribum
nathan: enuagan: zachariam: et mo-
sollamum: ipsos dudores et peritos.
Et dixi eis: ut venirent ad luddeum cui
erat apud locum gazophilan. Et ma-
davi eis: ut dicerent luddeo: et fratribus
eius: et illis qui erant in gazophilacio:
ut mitteret nobis eos qui sacerdotio
fungerentur in domo domini dei nostri. Et ad-
duxerunt nobis secundum manum validam
domini dei nostri viros peritos: et filijs mo-
oli: filij levi: filij israhel: sebebian: et fili-
os et fratres qui erant decem et octo: albi-
am: et amin: et filijs filiorum chananei: et
filij eorum viri viginti. Et ex hijs qui in
templo serviebant quos dedit david: et
ipsi principes ad operationem levitis te-
plo servientium: ducenti viginti. Omnia
nomina significata sunt in scripturis.
Et vocavi illic ieiunium inuenticum: et aspectum

domini: ut querebat ab eo bonum inter nos
et qui nobiscum erant et filijs et pecoribus
propter insidias. Erubui enim perire a
rege pedites et equites in comitatu tu-
rele gratia: contra adversarios nostros. Di-
ximus enim regi: quoniam vires domini erant
cum eis: qui inquirunt eum in omni affectu.
Et iteque deprecati sumus dominum deum nostrum
secundum hoc: quod et spiritum habuimus:
et compotes facti sumus deo nostro. Et se-
paravi ex plebe israelitis: et sacerdoti-
bus templi viros duodecim: et sedebi-
an: et alannan: et cum eis ex fratribus eorum
viros decem. Et appendi eis aurum: et ar-
gentum: et vasa sacerdotalia domus dei
nostre: que donaverat rex: et consiliarii
eius: et principes: et omnes israhel. Et cum
appendissem: tradidi argentum talenta
centum quinquaginta: et vasa argentea
talentorum centum: et auri talenta centum:
et vasorum aurorum septies viginti: et va-
sa creta de bono cramento splendida
duodecim: auri specie reddentia. Et di-
xi eis: Vos sancti estis domino et vasa
sunt sancta: et aurum et argentum vestrum
est domino deo patrum vestrorum. Vigilate et
custodite donec tradatis ex plebe israeli-
tis: et sacerdotibus et levitis et principi-
bus civitatum israhel in iherusalem: in pa-
storio domus dei nostre. Et hijs qui
susceperunt sacerdotes et levites aurum et
argentum: et vasa intulerunt in iherusa-
lem in templum domini. Et promouimus
a fluvio thia die duodecima mensis
primi: usquequo introivimus in iheru-
salem. Et cum factus fuisset tertius dies: qua-
ta autem die ponderatum aurum et argen-
tum traditum est in domo domini dei nostri:
marimoth filio iori sacerdos: et cum ipso
erat eleazar filius phinees: et erant cum
ipsis iofadus filius iehiel: et medias:
et banni filius levi: ad numerum et

ad pondus universa. Et scriptum est pon-
dus ipsorum eadem libra. Qui autem vene-
runt ex captivitate obtulerunt sacrifici-
um domino israhel thaurus duodecim:
pro omni israel: arietes octoginta sex: a-
gnos septuaginta duos: hircos pro pec-
cato duodecim: et pro salute vacas du-
odecim: omnia in sacrificium domini. Et re-
legerunt precepta regis regalibus dispensa-
toribus: et subregulis coelestis: et phe-
nicis: et honorificaverunt gentem et te-
plum domini. Et consummatis hijs accel-
sevit ad me ipse dicens: Non segre-
gaverunt genus israel et principes et sacer-
dotes: et levites: et alienigenae gentes et
nationes terre immundicias suas: a
chananeis et ethiis: et pherezis: et rebu-
seis: et moabitibus: et egypcijs: et ydume-
is. Coniuncti enim sunt filiabus eorum et
ipsi et filij eorum: et mixtum est semen san-
ctum alienigenis gentibus terre: et par-
ticipes erant ipsorum et magistrarum in-
iquitatis eius ab initio ipsius regni. Et
mox ut audivi ista cecidi vestimenta
et sacra tunica: et lateras capillos ca-
pitis: et barbam: sed dolens et mestus.
Et convenerunt quotquot tunc moveba-
tur in verbo domini dei israel ad me lugen-
tem super iniquitatem istam: et sedebam
cristis: usque ad vespertinum sacrificium. Et
surgens a ieiunio coccinea habens ve-
stimenta: et lacram nuntia: in gemitibus
et extendens manus ad dominum dicebam.
Domine confusus sum: et reuertus
sum ante faciem tuam. Peccata enim no-
stra multiplicata sunt super capita no-
stra: et iniquitates nostre reguntur super
nos usque ad celum: quoniam a temporibus pa-
trum nostrorum sumus in magno peccato:
usque ad diem hunc. Et propter peccata
nostra et patrum nostrorum sumus traditi cum
fratribus nostris: et cum sacerdotibus nostris:

regibus terre in gladium et captivitate
et depredatione cum confusione: usque in
hodiernum diem. Et nunc quantum est quod co-
rripit nobis misericordia abs te domine deus:
et derelinque nobis radicem: et nomen
in locum sanctificationis tue: degegere lu-
minare nostrum in domo domini dei nostri:
dare nobis cibum in omni tempore servi-
tutis nostre. Et cum servierimus non fuimus
derelicti a domino deo nostro: sed constituit
nos in gratia: ponens nobis reges per-
saru dare cibum: et clarificare templum
domini dei nostri et edificare deserta syon:
dare nobis stabilitatem in iudea et ihe-
rusalem. Et nunc quid dicimus domine
habentes hec? Transgressus enim sumus
precepta tua: que dedisti in manus pae-
rum tuorum prophetarum dicens. Quoniam
terra in qua introitis possidere heredi-
tatem eius: terra polluta est coniugina-
tionibus alienigenarum terre: et immu-
dicie illorum repleverunt eam: tota immu-
dicia sua. Et nunc filias vestras non co-
iungitis filijs eorum: et filias eorum non acci-
pietis filijs vestris: et non inquiretis pa-
rem habere cum illis in omni tempore: ut in-
valescentes madurescit optima terra: et
hereditatem distribuatis filijs vestris
usque in eum. Et que contingunt nobis o-
mnia sunt propter opera nostra mali-
qua: et magna peccata nostra. Et de-
disti nobis talem radicem: et rursum
reverti sumus transgredi legem tuam:
uti non nasceremur: immundicie alienige-
narum gentium terre huius. Nonne irascens
nobis perdere nos: quoad usque non re-
linquat radicem: et nomen nostrum? Do-
mine deus israhel verax es. Derelicta
est enim radix usque in hodiernum diem.
Ecce nunc sumus in conspectu tuo in ini-
quitatibus nostris. Non est enim adhuc
stare ante te in hijs. Et cum adorando

confiteretur ebras fletu humi pte-
tus ante templū: cōgregati sunt ante
eū rē iherusalem turba magna valde
viri et mulieres. et iuvenes et iuue-
cule. fletus enī erat magnus in ipsa mul-
titudine. Et cum clamasset iechonias
iehelī rē filijs isrl: dixit ebre. Nos in
dominū peccauim⁹: q̄ collocauimus
nobis in matrimoniū mulieres alie-
nigenas rē gentib⁹ terre. Et nūc es su-
per omnē israhel. In hīs ergo sit nul-
lū rādū a domino repellere omēs vxo-
res nostras q̄ rē alienigenas sūt cum
filijs eay. Sicut tibi decretū est a ma-
ioribus secundū legem dñi rē surgēs
replica: ad te enī spēdat negotiū: et
nos tecū sum⁹. Viriliter fac. Et rē sur-
gens ebras admirauit principes sa-
cerdotum. et leuitas et omnem israhel
facere secundū hec: et iurauerūt.

Et rē surgens ebras ab ante arcu-
um templi abiit i pastorum
ignathe filij natabi: et hospitarus il-
lic non gustauit panem. nec aquam
bibit. sup iniquitatē multitudinis. Et
facta est predicatio in omni iudea. et
in iherusalē omnib⁹ qui erāt rē capti-
uitate in iherusalē congregati: ut qui-
cūq; non occurrerit biduo uel triduo
diei secundū iudiciū assidentū seniorū.
tollerentur facultates sue: et ipse alien⁹
iudicaret a multitudine captiuitatis.
Et cōgregati sunt omnes qui erāt rē
tribu iuda et beniamin in trib⁹ dieb⁹
in iherusalē. Hic mensis est nonus: di-
es mensis vicesimus. Et sedit omnis
multitudo in area templi rementes
propter hyemem p̄sentē. Et rē surgēs
ebros dixit illis. Vos inique fecistis
collocādo vobis in matrimoniū vxo-
res alienigenas: ut adderetis ad pec-
cata israhel. Et nūc date cōfessionem

et magnificenciam dño deo patrū vo-
strorū: et perficite voluntatem ipsius: et
discedite a gentib⁹ terre et ab vxorib⁹
alienigenis. Et clamauit omnis mul-
tudo: et dixerūt voce magna. Sicut
dixisti faciemus. Sed quonā multi-
tudo magna est. et tempus hyemū:
et non possumus insubdian stare.
et hoc opus non est nobis un⁹ diei.
neq; bidui. multū enim in hīs pecca-
uimus: sicut p̄positū multitudinis. et
omnes qui nobiscū inhabitant. et
quotquot habēt vxores apud se alie-
nigenas: et assistāt accepto tempore rē
omni loco p̄stiteri et iudices: usque
quo soluat iram dominū negotiū hui-
us. Nonathas aut filius ezei. et oza-
as thecham susceperunt secundū hec
et bosoramus. et leuis et sabathus.
simul cooperati sunt cū illis. Et fecerunt
secundū hec nomina omnia uni-
uersi qui erāt rē captiuitate. Et elegit
sibi viros ebras sacerdotes principes
magnos de patrib⁹ eoy secundū
nomina: et confederūt nouilunio mē-
sis decimi examinare negotium istud.
Et determinatū est de viris qui habe-
bant vxores alienigenas usq; ad ne-
omenia primi mensis: et inueniunt
rē sacerdotibus permixti qui habebāt
alienigenas vxores. Et filijs isrl filij
iosedei et fratib⁹ eius. maseas et
eliezerus. et locibus. et ioadeus: et in-
ierunt manus ut repellerēt vxores su-
as: et ad litandū in orationē accē-
pro ignorātia sua. Et rē filijs semine-
ri: maseas. et elles et iedei. azarias.
Et rē filijs soser. lisomias. hismar-
nis. et nachanae. nullo reddus et cal-
sas. Et rē leuitas: iorabdu. et semias.
et colnis. et calitas. et sadreas. et coluas.
et elionas. Et rē sacris cantorib⁹:

eliasib. zaccar⁹. Et rē ostiarijs: sallu-
mus. et tollane. Et rē isrl: filijs foro-
phi et renias et geddias. et melchias. et
miche. et eleazar⁹. et ienebias et ban-
nas. Et rē filijs iolamam: chamas et
zacharias iezelus. et iodd⁹ et iunoth
et helias. Et rē filijs zachom: eliade
et lialumus. zorchias et larimoth et
zabdis et rebedias. Et rē filijs zebes:
iohannes et amarias et zabdias et e-
mens. Et rē filijs bān: colam⁹ et mal-
luchus et iedd⁹ et iasub et alabs et ier-
moth. Et rē filijs addin: naathus et
mogias et cal⁹ et caanas maseas
machathias et besel et bonn⁹ et ma-
nasses. Et rē filijs nuar: noneas et a-
seas et melchias et sameas et symon
beniamin et malechus et marcas. Et
rē filijs asom: carianus machathias
et bannus et eliphalach et manasses
et fenei. Et rē filijs bān: iheremias et
modias et abramus et iohel et bane-
as et pelias et ionas et marimoth et e-
liasib et machane⁹ et eliasib et orilas et
dielus et semedius et sambris ioseph⁹.
Et rē filijs nobel: idel⁹ et machathias
et sabad⁹ et zecheda sedmi et iessei bane-
as. Omnes isti diixerūt sibi vxores ali-
enigenas: et dimiserūt eas cū filijs. Et
inhabitauerūt sacerdotes et leuite et q̄
erāt rē isrl in iherlm et i tota una regio-
ne: nouilunio mēsis septimi. Et erāt
filij isrl i cōmorationib⁹ suis. Et cōgre-
gata ē omnis multitudo simul in area q̄
ē ab oriente porte sacre. Et dixerūt ebre
pontifici. et ledori. ut afferret legē moysi
q̄ tradita est a dño deo isrl. Et attulit
ebros pontifex legē omni multitudinē
eoy a viro usq; ad infēre et omib⁹ sa-
cerdotib⁹: audire legē nouilunio mē-
sis septimi. Et legebat in aria q̄ est ante
sacra portā tēpli: a p̄ma luce usq; ad

vesperā. corā viris et mulierib⁹. Et de-
derūt omnes sensum ad legē. Et stetit
ebros sacerdos et ledor legis super li-
gneum tabulal qd fabricatū erat. Et
steterūt ad eū machathias et samus a-
narias. azarias. orias. ezechias et al-
samus ad dexterā: et ad sinistram saldeus
misacl. malachias. abusthas. sabus.
nabadias. et zacharias. Et assumpsit
ebros librū corā omni multitudinē: p̄-
sidebat enī in gloria in cōspēdu omni-
um. Et cū absoluisset legē omēs redi-
steterūt: et benedixit ebras dñm deū al-
tissimi: dñs sabaoth omnipotens. Et re-
spōdit omnis p̄plus amē. Et eleuatis
sursū manib⁹: procidentes in terrā ado-
rauerūt dñm. ih̄sus et banarus et saca-
bias et iadim⁹ et accub⁹ et sabathus
et calites et azarias et iorab⁹ et anani-
as et filias leuite. q̄ docebāt legē dñi: et i
multitudine legebāt legē dñi: et p̄tere-
bāt singuli eos qui intelligebāt lectio-
nem. Et dixit ad tharates ebre pōnti-
ci et ledori: et leuitis q̄ docebāt multitu-
dinē dices. Dies hic sanct⁹ ē dño. Et
omēs stebāt cū audissent legē. Digres-
si ergo māducate pinguissima queq;
et bibite dulcissima queq; et mittere
munera hīs qui non habent. Sādus
enī est hic dies dñi: et nolite melli esse.
Domin⁹ enī clarificabit vos. Et leui-
te denunciabāt in publico omnibus
dicentes. Dies hic sanctus est. Nolite
melli esse. Et abierūt omnes mandu-
care et bibere et epulari: et dare mune-
ra hīs qui nō habebant ut epulentur.
Magnifice enim sunt exaltati verbis
quibus edocti sunt. Et congregati sūt
universi in iherusalem celebrare letici-
am: secundum testamentum domini
dei israhel. **Explicit lib⁹ ebre tertius**

III

III

et nō triumphastis i nomine meo de
pditione inimicorū vrorū: sed adhuc
nūc usque murmurastis. Vbi sūt be-
neficia q̄ p̄stīti vobis? Rōne i deserto
cū eluriretis proclamastis ad me di-
centes: ut qd̄ nos i deserto istud addu-
xisti interficere nos? Alibi nobis fuerat
seruire egiptijs: q̄ mori i deserto hoc.
Ego volui gemitos vros: ⁊ dedi vobis
manna i escam. Panē angelos man-
duraſtis. Nonne cū sitiretis petcā reci-
di: et superēt aque i saturitate? Pro-
pter estus folijs arborū vos reſi. Diui-
ſi vobis terras pingues: chananeos
et pherezcos ⁊ philistinos a facie v̄ra
proici. Quid faciā vobis adhuc di-
cē dñs? Hec dicē dñs omnipotens.
In deserto cū eſſetis i flumine amorre-
i ſitiretis et blasphemastis nomē me-
um: nō ignē vobis ꝑ blasphemijs de-
di: sed mīrās ligni i aquā dulce feci
flumē. Quid tibi faciā iacob? Solui-
ſti obedire iuda. Trāſſetā me ad alias
gētes: ⁊ dabo eis nomē meū: ut custodi-
ant legē mea. Quoniam me de-
liquiſtis: ⁊ ego vos derelinquā. Pre-
tētibz vobis a me misericordiā nō miſe-
rebor: quādo inuocabitis me ego non
egaudia vros. Maculaſtis enī manu
v̄ſtras ſanguine: ⁊ pedes v̄ri impigri-
ſunt ad cōmittēda homicidia. Non
quaſi me dereliquiſtis: sed voſ ipſos di-
xit dñs. Hec dicē dominus omnipotēs.
Rōne ego vos rogavi ut pater filios
et ut mater filias ⁊ ut nutrix paruulos
ſuos: ut eſſetis michi in p̄ſm et ego
vobis in deū: ⁊ vos michi i filios. ⁊ e-
go vobis in patrem. Ita vos collegi:
ut gallina pullos ſuos ſub alas ſu-
as. Modo aut qd̄ faciā vobis? Proci-
piam vos a facie mea. Oblationē cū
michi attuleritis auertā facie meam